

« ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՂ » ՍՊԸ

ՀՀ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ, ՃԱՄԲԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ, Գ. ԴՐԱԽՏԻԿ, 1-ԻՆ ՓՈՂ 70
ՀԱՍՑԵՈՒՄ ՆՈՐ ՏԵՂԱԴՐՎՈՂ ՈՉ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓԱՅՏՅԱ ՏԱՂԱՎԱՐՆԵՐԻ ԵՎ
ՏՆԱԿՆԵՐԻ ՏԵՂԱԿԱՊՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
գնահատման հաշվետվություն

«ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՂ» ՍՊԸ-ի տնօրեն՝

Բնակիկ Շահբազյան

Կատարող՝

«Յուլի-Դալի» ՍՊԸ տնօրեն Լ. Փաշինյան

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ _____	4
1.1 Տեղեկություններ ձեռնարկողի մասին _____	4
1.2 Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը _____	4
1.3 Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը _____	6
1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ) _____	13
1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիրը.....	13
1.4.2 Կառուցապատման տարածքի տեղադիրքը և իրավիճակային հատակագծերը.....	17
1.4.3 Հողային աշխատանքներ. շինտեխնիկա	25
1.4.4 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում.....	27
2. ՆԱԽԱՏԵՄՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅԴ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ _____	29
2.1 Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները _____	29
2.2 Մեյսմիկա և երկրաբանություն _____	30
Քաղաքների մթնոլորտային օդի աղտոտվածության վիճակ __ Ошибка! Закладка не определена.	
2.3 Համայնքի կլիմայական պայմանները _____	40
2.4 Հողային ռեսուրսներ _____	48
2.5 Ջրային ռեսուրսներ _____	48
2.6 Բուսական և կենդանական աշխարհ _____	55
2.7 Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը _____	76
2.8 Պատմամշակութային և բնության հուշարձանները _____	77
2.9 Հատուկ պահպանվող տարածքներ _____	81

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	83
3.1 Ռիսկերի գնահատում	84
3.2 Արտանետումների աղբյուրները	84
3.3 Բնապահպանական միջոցառումների ընդհանուր նկարագրություն	84
3.3.1 Մթնոլորտային օդ	84
3.3.2 Ջրային ռեսուրսներ	84
3.3.3 Հողային ռեսուրսներ	84
3.3.4 Թափոնների կառավարում	85
3.3.5 Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածությունը	87
3.3.6 Հակահրդեհային միջոցառումներ	87
3.3.7 Աղմուկ	88
3.3.8 Կենսաբազմազանություն և էկոհամակարգեր	89
4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ	90
ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՍԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ	
91	
ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ	96
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ	99
ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ	

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1.1 Տեղեկություններ ձեռնարկողի մասին

Նախատեսվող գործունեություն	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի, ճամբարակ համայնքի, գ. Դրախտիկ, 1-ին փող 70 հասցեում նոր տեղադրվող ոչ հիմնական փայտյա տաղավարների եվ տնակների տեղակապման աշխատանքներ
Նպատակը	Նոր տեղադրվող ոչ հիմնական փայտյա տաղավարների եվ տնակների տեղակապման աշխատանքներ
Նախագծի պատվիրատու	«Ժասմինա Գրուպ» ՍՊԸ
Ձեռնարկող	«Ժասմինա Գրուպ» ՍՊԸ
Ձեռնարկողի հասցե	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի, ճամբարակ համայնքի, գ. Դրախտիկ, 1-ին փող 70
Նախատեսվող գործունեության վարչական տարածքը	ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, ճամբարակ համայնքի, գ. Դրախտիկ
հողամասի մակերեսը	1,1հա

1.2 Նախատեսվող գործունեության նպատակը և հիմնավորումը

Շրջակա միջավայրի վրա մարդկային գործունեության վնասակար ազդեցության կանխման, բնության, շրջակա միջավայրի և մարդու կենսագործունեության ներդաշնակության պահպանման համար կարևորագույն

նշանակություն ունի յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ճշգրիտ գնահատումը: Գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատումը պետք է ներառի շրջակա միջավայրի բաղադրիչների /հող, ջուր, օդ, կենսաբազմազանություն/ վրա ուղղակի և անուղղակի ազդեցության կանխորոշումը, նկարագրությունը և հիմք հանդիսանա դրանց կանխարգելման կամ հնարավոր նվազեցման պարտադիր միջոցառումների մշակման համար:

Նոր տեղադրվող ոչ հիմնական փայտյա տաղավարների եվ տնակների տեղակայման աշխատանքները նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի, Ճամբարակ համայնքի, գ. Դրախտիկ, 1-ին փող 70 հասցեում, հատուկ պահպանվող տարածք հանգստի համար նախատեսված քաղաքաշինական գործունեության հատուկ կարգավորման գոտում:

Ընկերության կողմից սույն շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հաշվետվության մշակման համար հիմք է հանդիսացել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակ համայնքի ղեկավարի կողմից 31.07.2023թ. տրված N 35-Ճ նախագծման թույլտվությունը (Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի), 05-032-0205-0003 կադաստրային ծածկագրով հողամասը՝ 1,1 հա մակերեսով, նպատակային նշանակությունը՝ հատուկ պահպանվող տարածքների, գործառնական նշանակությունը՝ հանգստի համար նախատեսված՝ հողամասի կառուցապատման իրավունքով :

Ներկայացված նախագիծը կատարված է ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ, համայնք Ճամբարակ, գյուղ Դրախտիկ, 1-ին փողոց, 70 հող. հասցեում՝ համաձայն պատվիրատուի առաջադրանքի և ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի:

Նախատեսվում է հողամասը օգտագործել որպես հանգստի գոտի:

Հանգստի գոտու կազմակերպման համար հողամասում նախատեսվում է տեղադրել ոչ հիմնական, ժամանակավոր շինություններ /կից ներկայացվում են համապատասխան գրություններ/ հավելված բաժնում:

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման նպատակն է նախատեսվող գործունեության իրականացման արդյունքում շրջակա միջավայրի ու մարդու առողջության վրա հնարավոր վնասակար ազդեցությունների կանխատեսումը, կանխարգելումը, նվազեցումը կամ բացառումը:

Գործունեության իրականացման ընթացքում հիմնական բնապահպանական և սոցիալական ռիսկերն են՝

- Օդային ավազանի աղտոտում՝ շինարարական աշխատանքների ընթացքում,

- Շինարարության փուլում մերձակա բնակչությանը /հարևանությամբ առկա բնակել և հասարակական օբյեկտներ/ պատճառով անհանգստություն,

- Հողերի և ջրային ռեսուրսների աղտոտում շինարարական աշխատանքների ընթացքում և շահագործման փուլում առաջացող արտահոսքերով,

- Հողերի աղտոտում՝ շինարարության և շահագործման ընթացքում առաջացող թափոններով, շինարարական և կենցաղային աղբով,

- Աշխատողների առողջությանը հասցվող վնաս՝ գործունեության իրականացման շինարարության և շահագործման ընթացքում:

ՇՄԱԳ-ում բնապահպանական ելակետային տվյալների հիման վրա առաջարկվել և ամփոփվել են վերը նշված ազդեցությունների և շրջակա միջավայրի մյուս բաղադրիչների վրա կանխարգելմանը և նվազեցմանն ուղղված բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր:

Գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման փուլում իրականացվել են հետևյալ աշխատանքները.

- Աշխատանքային նախագծի հիման վրա նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման հաշվետվության մշակում,

- Բնապահպանական փորձաքննության նպատակով նախատեսվող գործունեության շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության նախնական գնահատման վերաբերյալ հանրային քննարկումների անցկացում և հանրային քննարկումների արդյունքների (ներառյալ՝ արձանագրություն, մասնակիցների ցանկ տեսաձայնագրություն, ավագանու որոշում) ներկայացում շրջակա միջավայրի նախարարության «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ:

Նախատեսվող գործունեության աշխատանքային նախագծի շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը մշակվել է "Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին" ՀՀ օրենքի և բնապահպանական ոլորտի այլ նորմատիվատեխնիկական ակտերի համաձայն որոնք բերված են ստորև:

1.3 Օրենսդրական դաշտ, բնագավառի նորմատիվային ակտերը

Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին օրենսդրությունը բաղկացած է ՀՀ սահմանադրությունից, Հայաստանի

Հանրապետության մասնակցությամբ միջազգային պայմանագրերից, «Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքից և նրանից բխող ենթաօրենսդրական ակտերից, բնապահպանական ոլորտին առնչվող ավելի քան 30 ՀՀ օրենքներից, ինչպես նաև իրավական այլ ակտերից:

Նախատեսվող գործունեության աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվությունը կազմվել է բնապահպանական օրենսդրության պահանջներով, որոնք ամրագրված են բնապահպանական ոլորտին առնչվող օրենսգրքերում և իրավական ակտերում: Քաղաքաշինության ոլորտի համար առավել կիրառելի ազգային բնապահպանական քաղաքականությունները և օրենսդրական կարգավորիչ հիմքերը ներկայացված են ստորև.

ՀՀ Սահմանադրություն (ընդունված 06.12.2015թ.) – 12-րդ հոդվածը <<Շրջակա միջավայրի պահպանությունը և կայուն զարգացումը>> սահմանում է պետության պատասխանատվությունը շրջակա միջավայրի պահպանության, բարելավման, վերականգնման, բնական պաշարների բանական օգտագործման վերաբերյալ՝ հաշվի առնելով պատասխանատվությունն ապագա սերունդների առջև: Յուրաքանչյուր ոք պարտավոր է հոգ տանել շրջակա միջավայրի պահպանության մասին:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենք (2014) – խմբագրված նոր Օրենքով սահմանվում են ընդհանուր իրավական, տնտեսական և կազմակերպական սկզբունքներ, որոնք նախատեսված են տարբեր ծրագրերի և ճյուղային զարգացման “հայեցակարգերի” պարտադիր անցկացվող ՇՄԱԳ-ի իրականացման և փորձագիտական եզրակացության տրման համար: Համաձայն՝ “Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին” ՀՀ օրենքի, 12-րդ հոդվածով սահմանված են շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման և փորձաքննության ենթակա հիմնադրությամբ փաստաթղթերը և նախատեսվող գործունեության տեսակները: Յուրաքանչյուր նախատեսվող գործունեություն՝ շրջակա միջավայրի վրա հնարավոր ազդեցություն ունեցող ուսումնասիրություն, արտադրություն, կառուցում, շահագործում, վերակառուցում, ընդլայնում, տեխնիկական և տեխնոլոգիական վերազինում, վերապրոֆիլավորում, կոնսերվացում, տեղափոխում, լուծարում, փակում, որը կարող է ազդեցություն ունենալ շրջակա միջավայրի վրա, ենթակա է բնապահպանական փորձաքննության: Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության ենթակա նախատեսվող գործունեության տեսակներն՝ ըստ բնագավառների դասակարգվում են երեք կատեգորիայի՝ «Ա», «Բ» ըստ շրջակա միջավայրի վրա նվազող ազդեցության աստիճանի: Օրենքը հստակեցնում է ծանուցման,

փաստաթղթավորման, հանրային խորհրդատվությունների և բողոքարկման ընթացակարգերը:

«Մթնոլորտային օդի պահպանության մասին» ՀՀ օրենք (11.0.1994., ՀՕ-121) կարգավորում է մթնոլորտային օդի պահպանության իրավական և կազմակերպական հիմքերը՝ ուղղված մթնոլորտային օդի որակի պահպանությանը, մարդու առողջության և շրջակա միջավայրի համար բարենպաստ մթնոլորտային օդի որակի ապահովման նպատակով՝ մթնոլորտային օդի պահպանության բնագավառում հասարակական հարաբերությունները:

«ՀՀ հողային օրենսգիրք» (2001) - սահմանում է պետական, այդ թվում՝ տարբեր նպատակային նշանակության (գյուղատնտեսական, շինարարական, արդյունաբերական և այլ նպատակներով) հողերի օգտագործման դրույթները: Օրենսգիրքը սահմանում է նաև հողերի պահպանությանն ուղղված միջոցառումները, ինչպես նաև հողի նկատմամբ պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և քաղաքացիների ունեցած իրավունքները:

«Հողօգտագործման և պահպանման վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենքը (2008թ) - նախատեսում է ՀՀ հողերի պահպանության և արդյունավետ օգտագործման խնդիրներն ու ձևերը, սահմանում է հողային օրենսդրության և կառույցների նկատմամբ վերահսկողություն, հողերի օգտագործումն ու պահպանությունը հսկող մարմինների իրավունքներն ու պարտականությունները: Օրենքի գործողությունը տարածվում է ՀՀ Հողային Ֆոնդի բոլոր հողերի վրա՝ անկախ նպատակից, սեփականության ձևից և/կամ օգտագործման իրավունքից:

«Թափոնների մասին» ՀՀ օրենք (24.11.2004) - սահմանում է թափոնների, այդ թվում շինարարական աղբի, հավաքման, փոխադրման, պահման, մշակման, օգտահանման, ինչպես նաև շրջակա միջավայրի և մարդու առողջության վրա թափոններից առաջացող բացասական ազդեցությունների կանխարգելման հետ կապված իրավական և տնտեսական հիմքերը: Օրենքով սահմանում են նաև ոլորտի պետական լիազորված մարմինների իրավասությունները:

ՀՀ Կառավարության 121-Ն որոշումը, որը վերաբերում է ՀՀ-ում վտանգավոր թափոնների վերամշակման, վնասագերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման գործունեության լիցենզավորման կարգը հաստատելու մասին (2003), պարունակում է դրույթներ ՀՀ-ում, այդ թվում քաղաքաշինության բնագավառում առաջացող բոլոր վտանգավոր թափոնների մասին: ՀՀ Կառավարության նշված որոշման մեջ, վերնագրում, փոփոխություն է տեղի ունեցել 13.12.2007թ , 1451-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև 18.03.2011թ 238-Ն ՀՀ Կառավարության որոշմամբ կրկին վերնագրում փոփոխություն է տեղի ունեցել և վերաշարադրվել է

«վերամշակման, վնասագերծման, պահպանման, փոխադրման և տեղադրման» բառերով:

«Բնապահպանական վերահսկողության մասին» ՀՀ օրենք (2005)- կարգավորում է ՀՀ-ում բնապահպանական օրենսդրության իրականացման նկատմամբ վերահսկողության կազմակերպման ու իրականացման հետ կապված հարցերը և պետական վերահսկողության կազմակերպումը տնտեսվարող սուբյեկտների կողմից բնապահպանական օրենսդրության և ՇՄԱԳ փորձագիտական եզրակացության պահանջների կատարման վերաբերյալ, սահմանում ՀՀ բնապահպանական օրենսդրության նորմերի իրականացման նկատմամբ վերահսկողության առանձնահատկությունների, համապատասխան ընթացակարգերի, պայմանների, դրանց հետ կապված հարաբերությունների, ինչպես նաև բնապահպանական վերահսկողության իրավական և տնտեսական հիմքերը:

«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքը-

կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների՝ որպես բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, կրթական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, ռեկրեացիոն արժեք ներկայացնող էկոհամակարգերի, բնության համալիրների ու առանձին օբյեկտների բնականոն զարգացման, վերականգնման, պահպանության, վերարտադրության և օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական հիմունքները,

ՀՀ Կառավարության 2014թ. հուլիսի 31 N781, ՀՀ Կառավարության 2010թ. N71-Ն, 2010թ. ՀՀ Կառավարության N72-Ն, ՀՀ Կառավարության 14.08.2008թ. N967-Ն և ՀՀ Կառավարության 08.02.2018թ. N108-Ն որոշումները:

«Սևանա լճի մասին» ՀՀ օրենքը-(15.05.2001թ.)- կարգավորում է Սևանա լճի, նրա ջրհավաք ավազանի և տնտեսական գործունեության գոտու էկոհամակարգերի պահպանման, վերականգնման, վերարտադրման, բնականոն զարգացման և օգտագործման հետ կապված հարաբերությունները: Սահմանում է Սևանա լճի, որպես Հայաստանի Հանրապետության քաղցրահամ ջրերի ռազմավարական շտեմարանի՝ բնապահպանական, տնտեսական, սոցիալական, գիտական, պատմամշակութային, գեղագիտական, առողջապահական, կլիմայական, ռեկրեացիոն (վերականգնողական) և հոգևոր արժեք ունեցող ռազմավարական նշանակության էկոհամակարգի բնականոն զարգացման, վերականգնման, բնական պաշարների վերարտադրման, պահպանման և դրանց օգտագործման պետական քաղաքականության իրավական ու տնտեսական հիմունքները:

«ՀՀ ջրային օրենսգիրք» (2002) - նպատակը երկրի ջրային ռեսուրսների պահպանության, ջրային ռեսուրսների արդյունավետ կառավարման միջոցով քաղաքացիների և տնտեսության կարիքների բավարարման և ապագա սերունդների համար ջրային ռեսուրսների պահպանման համար իրավական հիմքերի ապահովումն

է: Սահմանում է պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հասարակության պարտավորությունները, ջրի ազգային քաղաքականության և ջրի ազգային ծրագրի մշակման կարգը, պետական ջրային կադաստրի և մոնիթորինգի, ջրային ռեսուրսների օգտագործման թույլտվություն տրամադրող համակարգերի ստեղծումը, անդրսահմանային ջրային ռեսուրսների օգտագործումը, ջրի որակի չափանիշները, հիդրոլոգիական կառուցվածքների շահագործման անվտանգության խնդիրները, ջրային ռեսուրսների պահպանությունը և պետական վերահսկողությունը: Ապահովում է հանրության համար համապատասխան տեղեկատվության մատչելիությունը:

«Ջրի ազգային ծրագրի մասին» ՀՀ օրենք (2006) և «Հայաստանի հանրապետության ջրի ազգային ծրագրի մասին» հայաստանի հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին(21.12.2015թ.) ՀՀ օրենք-կարգավորում է Հայաստանի Հանրապետության ջրի ազգային ծրագրի սահմանման և իրականացման հետ կապված հարաբերությունները, ընդգրկելով ազգային ջրային 7 պաշարի, ռազմավարական ջրային պաշարի, օգտագործելի ջրային ռեսուրսների գնահատականները, ջրերի նկատմամբ առաջարկը և պահանջարկը, ջրային բնագավառի պահպանման և զարգացման հիմնական խնդիրները և հեռանկարները, ելնելով ջրի սահմանափակ լինելու, մարդու կյանքի և առողջության, կենդանական և բուսական աշխարհի պահպանման համար հիմնական միջոցներից մեկը հանդիսանալու, դրա մատչելիության ապահովման նախապայմաններից:

«Ջրի ազգային քաղաքականության հիմնադրույթների մասին» ՀՀ օրենք (2005) - նպատակը մարդու բարեկեցության, հանրապետության սոցիալ-տնտեսական համակարգի զարգացման, տնտեսական և էկոլոգիական կարիքները բավարարելու համար անհրաժեշտ քանակի, ռեժիմի և որակի ջրային ռեսուրսների մատչելիության ապահովումն է: Սահմանում է ջրային ռեսուրսների կայուն կառավարման, օգտագործման և պահպանության գերակայությունները, ջրային ռեսուրսի հաշվառումը և գնահատումը, առաջարկի և պահանջարկի ձևավորումը, ջրավազանային կառավարման հետ կապված հարաբերությունները:

- **ՀՀ Անտառային օրենսգիրք 2005թ.**,

«Սևանա լճի էկոհամակարգի վերականգնման, պահպանման, վերարտադրման և օգտագործման միջոցառումների տարեկան ու համալիր ծրագրերը հաստատելու մասին» օրենքը,

ՀՀ կառավարության որոշումներ

- «ՀՀ կենդանիների Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» թիվ 71-Ն և «ՀՀ բույսերի Կարմիր գիրքը հաստատելու մասին» թիվ 72-Ն ՀՀ կառավարության 29.01.2010թ.-ի որոշումները - սահմանում են ՀՀ բուսական և կենդանական աշխարհների հազվագյուտ, անհետացած ու անհետացող, կրճատվող, անորոշ տեսակների կենսաբանությունը, թվաքանակը, տարածման վայրերը և ձևաբանությունը:

- «ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանելու մասին» ՀՀ կառավարության 31.07.2014թ. N 781-Ն որոշումը-սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման ընթացակարգը:
- «Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների պետական ցուցակը հաստատելու մասին» 2007թ. մարտի 15-ի N385-Ն որոշում - Ներառում է Գեղարքունիքի մարզի պատմամշակութային հուշարձանների ցանկը:
- «Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին» թիվ 967-Ն ՀՀ կառավարության որոշում – Սահմանում է ՀՀ բնության հուշարձանների ցանկը՝ համաձայն որոշման հավելվածի:
- «Հայաստանի Հանրապետության բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության եվ օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը եվ միջոցառումները հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 25.09.2014թ. N1059-Ա որոշում – Հաստատում է ՀՀ բնության հատուկ պահպանվող տարածքների ռազմավարությունը, պահպանության և օգտագործման բնագավառում պետական ծրագիրը՝ համաձայն N1 հավելվածի, Հայաստանի բնության հատուկ պահպանվող տարածքների պահպանության և օգտագործման բնագավառի 2014-2020 թվականների պետական ծրագրի միջոցառումները՝ համաձայն N 2 հավելվածի:
- «Հայաստանի Հանրապետության կենսաբանական բազմազանության պահպանության, պաշտպանության, վերարտադրության եվ օգտագործման բնագավառներում ռազմավարությանը եվ գործողությունների ազգային ծրագրին հավանություն տալու մասին» կառավարության 10.12.2015թ. նիստի N54 արձանագրային որոշումները, ներառյալ ՀՀ կողմից վավերացրած բնապահպանական միջազգային պայմանագրերի պահանջները:
- ՀՀ կառավարության 2011 թվականի մարտի 3-ի N 177-Ն որոշմամբ հաստատված ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԳՈՏՈՒՄ ԿԱՌՈՒՑԱՊԼԱՏՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ԳՈՏԻԱՎՈՐՄԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ:
- ՀՀ կառավարության 2008թ.դեկտեմբերի 18-ի թիվ 1563-Ն որոշում «ՍԵՎԱՆ» ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿԻ ԵՎ ԴՐԱՆ ՀԱՐՈՂ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ, ԿԱՌՈՒՑԱՊԼԱՏՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԵՎ ՔԱՂԱՔԱՇԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ:
- ՀՀ կառավարության 2002թ.թիվ 57 որոշում ՍԵՎԱՆԱ ԼՃԻ ԷԿՈՀԱՄԱԿԱՐԳԻ ՎՐԱ ԲԱՅԱՍԱԿԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ, ԿԵՆՍԱԾԻՆ ՏԱՐԲԵՐԻ, ԾԱՆՐ ՄԵՏԱՂՆԵՐԻ ԿԱՄ ԴՐԱՆՑ ՄԻԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԱՅԼ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՑԱՆԿԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ:
- «Սևան» ազգային պարկի կանոնադրություն», ՀՀ կառավարության 2002 թվականի մայիսի 30-ի N927-Ն որոշում:

- «Սևան» ազգային պարկի 2007-2011 թվականների կառավարման պլանի (հողերի օգտագործման սխեմայի) հաստատման մասին» Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2007 թվականի հունվարի 18-ի N205-Ն որոշում:
- Մայիսի 2004 թվականի N 766-Ն «ՄԵՎԱՆ» ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՐԿԻ 1908.0 ՄԵՏՐ ԲԱՑԱՐՁԱԿ ՆԻՇԻՑ ՑԱԾՐ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐՈՒՄ ՀՈՂԱՄԱՍԵՐԻ ՎԱՐՁԱԿԱԼՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԿԱՌՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԱՌԱՆՁՆԱՀԱՏԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ 2002 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՅԻՍԻ 12-Ի N 927-Ն ՈՐՈՇՄԱՆ ՄԵՋ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ:
- ՀՀ կառավարության 19.11.2014թ. N1325-Ն որոշում՝ «Հանրային ծանուցման և քննարկումների իրականացման կարգը սահմանելու մասին» : Շրջակա միջավայրի նախարարի 2003թ. դեկտեմբերի 10-ի «Ջրային ռեսուրսներ թափվող կեղտաջրերի թույլատրելի սահմանային արտահոսքի չափաքանակների հաշվարկի մեթոդիկան հաստատելու համար» N 464-ն հրաման:
- ՀՀ կառավարության 02.12.2014 թվականի N 1404 որոշումը,
- Շրջակա միջավայրի նախարարի 2020թ. սեպտեմբերի 9-ի «Ռեկրեացիոն գոտիներում ջրային ռեսուրսների պահպանության պահանջները սահմանելու մասին» N 335-Ն հրաման:

«Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենք (2000) - կարգավորում է տնտեսական գործունեության վերահսկողության ստուգայցերի իրականացման ընթացակարգերը:

«Քաղաքաշինության մասին» ՀՀ օրենք (1998) - կարգավորում է շինարարական գործընթացի կազմակերպումը, պահանջում է նախատեսվող գործունեության մասին տեղակատվության հրապարակումը և նախագծման փուլում հանրության մասնակցությունը (հոդվածներ 13, 14, 15, 16, Գլուխ 6):

Քաղաքաշինության ոլորտում բնապահպանական նորմերի և նորմատիվային փաստաթղթերի կիրառումն ապահովվում է Քաղաքաշինարարության նախարարի ՀՀ ՇՆ 10-01-2014 Շինարարությունում, նորմատիվ փաստաթղթերի համակարգ. Հիմնական դրույթներ Շինարարական նորմերը հաստատելու մասին N65-Ն հրամանով (8 ապրիլի 2014):

ՀՀ Քաղաքաշինության նախարարի «Շինարարության որակի տեխնիկական հսկողության իրականացման հրահանգը» (հրաման N44, 28 ապրիլի, 1998) պահանջում է շինարարությանը վերաբերվող բոլոր նորմերի և ստանդարտների կիրառումը տնտեսվարող սուբյեկտի կողմից:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող քաղաքաշինության բնագավառի նորմատիվատեխնիկական փաստաթղթերի ցուցակ (2013) պարունակում

է ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի համակարգը, այդ թվում՝ տարբեր տիպի աշխատանքների անվտանգության վերաբերյալ:

Բնապահպանական որակի ստանդարտները, որոնք կիրառվում են ջրային ռեսուրսների, օդի, ինչպես նաև աղմուկի և թրթռումների ազդեցությունը որոշելու համար, մշակված են և կիրառելի են նաև քաղաքաշինարարական ոլորտի համար:

1.4 Նախատեսվող գործունեության բնութագիրը (արտադրական հզորություններ, օգտագործվող բնառեսուրսներ և նյութեր, տեխնիկական և տեխնոլոգիական լուծումներ)

1.4.1 Նախատեսվող գործունեության նկարագիրը

Սույն ՇՄՍԳ-ում ներկայացված նախատեսվող գործունեության կատարող է հանդիսանում «Ժասմինա Գրուպ» ՍՊԸ, որը հատուկ պահպանվող տարածք, հանգստի համար նախատեսված գոտում մտադիր է իրականացնել Նոր տեղադրվող ոչ հիմնական փայտյա տաղավարների եվ տնակների տեղակապման աշխատանքներ:

Տվյալ գործունեությունը նախատեսվում է իրականացնել 1,1հա մակերեսի վրա, որը գերազանցում է 1500քմ, ուստի նախատեսվող գործունեությունը համաձայն , Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության և գնահատման մասին ՀՕ-150րենքի 12րդ հոդվածի 4րդ մասի, 8րդ կետի , աէ ենթակետով սահմանված՝ Բ կատեգորիայի գործունեության տեսակ է:

Ներկայացված նախագիծը կատարված է համաձայն Ճամբարակ համայնքի ղեկավարի կողմից 31.07.2023 թ. տրված N 35-Ճ նախագծման թույլտվության (Ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի) :

Ներկայացված նախագիծը կատարված է Գեղարքունիքի մարզ, համայնք Ճամբարակ, գյուղ Դրախտիկ, 1-ին փողոց, 70 հող. հասցեում:

Ներկայացված նախագիծը կատարված է համաձայն պատվիրատուի առաջադրանքի և ՀՀ-ում գործող շինարարական նորմերի:

Նախատեսվում է հողամասը օգտագործել որպես հանգստի գոտի:

Հանգստի գոտու կազմակերպման համար հողամասում նախատեսվում է տեղադրել ոչ հիմնական, ժամանակավոր շինություններ:

Ներկայացված նախագիծը կատարված է համաձայն ճամբարակ համայնքի ղեկավարի կողմից 31.07.2023 թ. տրված N 35-Ճ նախագծման թույլտվության (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքի) :

Ներկայացված նախագիծը կատարված է Գեղարքունիքի մարզ, համայնք ճամբարակ, գյուղ Դրախտիկ, 1-ին փողոց, 70 հող. հասցեում:

Ներկայացված նախագիծը կատարված է համաձայն պատվիրատուի առաջադրանքի և ԴՀ-ում գործող շինարարական նորմերի:

Նախատեսվում է հողամասը օգտագործել որպես հանգստի գոտի:

Հանգստի գոտու կազմակերպման համար հողամասում նախատեսվում է տեղադրել ոչ հիմնական, ժամանակավոր շինություններ:

1901.5 մ. ճիշից ներքև մինչև Սևանա լճի ջրի մակարդակը օգտագործվում է որպես լողափ և որևէ շինություն և բուսականություն նախատեսված չէ:

Հողամասում նախատեսվում է նախագծել և տեղադրել հետևյալ շինությունները՝

- Փայտե հավաքովի տնակներ - 12 հատ - միահարկ մանսարդային հարկով, արտաքին չափերը 7.5 x 6.0 մ: Տիպային նախագծի տեղակապում : Նախատեսվում է նախագծել և տեղադրել ծովի մակարդակից 1905.0 մ. ճիշից վերև:
- Փայտե հավաքովի տաղավարներ-գրուցարաններ - 25 հատ - միահարկ, արտաքին չափերը 3.5 x 3.5 մ: Տիպային նախագծի տեղակապում : Նախատեսվում է նախագծել և տեղադրել ծովի մակարդակից 1903.5 մ. ճիշից վերև:
- Հավաքովի սան. հանգույց, որը իր մեջ ներառում է կանանց և տղամարդկանց սան. հանգույցներ և ցնցողարաններ - 1 հատ - միահարկ, արտաքին չափերը 9.0 x 6.6 մ: Տիպային նախագծի տեղակապում : Նախատեսվում է նախագծել և տեղադրել ծովի մակարդակից 1906.5 մ. ճիշից վերև:
- Կոյուղաջրերի մաքրման կայան - (բիոլոգիական մաքրման կայան): Նախատեսվում է նախագծել և տեղադրել ծովի մակարդակից 1907.5 մ. ճիշից վերև:
- Մաքրված ջրերի կուտակման համար հերմետիկ տարա : Նախատեսվում է տեղադրել ծովի մակարդակից 1908.5 մ. ճիշից վերև:

Փայտե հավաքովի տնակները և տաղավարները նախագծվել են Ուկրաինայում, որտեղից և պատրաստի դետալները ներկրվում են: Տնակների և տաղավարների հավաքման համար պատրաստի դետալների տեղափոխումից հետո շինարարական տեխնիկա անհրաժեշտ չէ, հարկավոր է միայն ձեռքի շինարարական գործիքներ:

Հավաքովի սան. հանգույցը իրականացվում է մետաղական ուղղանկյուն պրոֆիլներից հավաքովի կոնստրուկցիաներից, որոնք ներսից պատված են գիպսակարտոնե սալերով, իսկ արտաքինից ամրացվում են OSB պանելներ, որոնց վրա ամրացվում է դեկորատիվ երեսապատող նյութեր: Հավաքովի սան. հանգույցի դետալները պատվիրվում են մոդուլային շինությունների կառուցմամբ և նախագծմամբ զբաղվող ցանկացած ընկերության:

Նախքան նախագծային աշխատանքները սկսելը ուսումնասիրվել է տարածքը և ֆիքսվել է ամբողջ բուսականությունը՝ ծառերը և թփերը: Տնակները և տաղավարները տեղադրվել են այնպես, որպեսզի չվնասվի առկա բուսականությունը, արահետները մույնպես նախագծվել են բուսականությունից զուրկ տարածքներով: Տրանսպորտային միջոցների մուտք հողամաս նախատեսված չէ, բայց հետիոտն արահետները նախագծված է այնպես, որպեսզի արտակարգ իրավիճակների դեպքում հատուկ ծառայության մեքենաները կարողանան մոտենալ ցանկացած տնակի և մինչև լողափ: Տարածքի կանաչապատումը նախատեսվում է իրականացնել տվյալ տարածաշրջանին բնորոշ բույսերով, որոնց ցանկը նախապես կհամաձայնեցվի „Սևան ազգային պարկ“-ի հետ:

Ջրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել խորքային հորի միջոցով:

Կենցաղային կոյուղաջրերի հավաքման և մաքրման համար նախատեսվում է տեղադրել «Greenline» մակնիշի բիոլոգիական մաքրման կայան, որի ծավալը 16.0 խ.մ. է, չափերը 4.0x2.0x2.0 մ:

Մաքրման կայանի տեղադրման համար նախատեսվում է փորել փոս 5.0x3.0 մ չափերով և 2.6 մ խորությամբ:

Նախատեսվում է գրունտի փորում 39.0 խ.մ., որից 23.0 խ.մ. ետլիցք, իսկ 16.0 խ.մ. տեղափոխում տարածքից:

Բիոլոգիական մաքրման կայանից դուրս եկող մաքրված ջրերը նախատեսվում է հավաքել 30 տ. տարողությամբ հերմետիկ տարայում, որոնք այդտեղից կօգտագործվեն տարածքի ոռոգման համար:

Էլեկտրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել կից հողամասից: Կից հողամասը պատկանում է նույն սեփականատիրոջը: Կից հողամասի էլեկտրամատակարարման հարցերը գործընթացի մեջ են:

Շինարարության ընթացքում տարածքում աշխատողների առավելագույն քանակը օրեկան 5-6 հոգի է:

Բոլոր շինությունները գետնին ամրացվելու են փայտյա ցցային հիմքերի միջոցով, առանց հողային և բետոնային աշխատանքների:

Կառուցապատման տոկոսը 7.9 % - 869 ք.մ. ↵

Կանաչապատման տոկոսը 80.1 % - 8811 ք.մ.

Անջրանցիկ տարածքների տոկոսը 3.3 % - 363 ք.մ.

Լողավի տոկոսը 8.7 % - 957 ք.մ.

1901,5 նիշից ներքև մինչև Սևանա լճի մակարդակը կօգտագործվի որպես լողավի, որը սույն վկայականով հողամասի սահմաններում պատկանում է «ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ-ին և նախատեսվում է կահավորումն իրականացնել համաձայն ՀՀ կառավարության 2008թ. դեկտեմբերի 18-ի 1563-Ն որոշման հավելված 2-ին համապատասխան:

Ելնելով այն հանգամանքից, որ կանաչապատումն իրականացնելիս ազգային պարկի ռեկրեացիոն գոտու տարածքում արգելվում է բույսերի նոր տեսակների կլիմայավարժեցում, ուստի նախատեսվում է կանաչապատումն իրականացնել բացառապես տարածաշրջանին բնորոշ ծառա-թփատեսակներով՝ համաձայնեցնելով և ազգային պարկի, և համայնքապետարանի հետ, կիրականացվի կանաչապարման նախագիծ՝ ապահովելով ՀՀ կառավարության 2011թ. 177-Ն որոշման խահանջները:

Տրանսպորտային միջոցների մուտք հողամաս նախատեսված չէ, բայց հետիոտն արահետները նախագծված է այնպես, որպեսզի մեքենաները կարողանան մոտենալ ցանկացած տնակի: Տնակ-տաղավարների պատրաստի դետալները, հավաքովի սանհանգույցը, անհրաժեշտ շինարարական նյութերը ճանապարհի մոտից տեղափոխվում է հավաքման վայր բանվորական ուժի միջոցով և հարկավոր է միայն ձեռքի շինարարական գործիքներ:

Գիշերային կենսակերպ վարող կենդանիների վրա ազդեցությունը մեղմացնելու նպատակով նախատեսվում է տարածքում կիրառել լեդ լամպերով լուսավորություն:

Գեղարքունիքի մարզ
Դրախտիկ համայնք
Հատված կադաստրային քարտեզից
Կադաստրային ծածկագիր՝ 05-032-0968-0003
Մասշտաբ 1: 2000

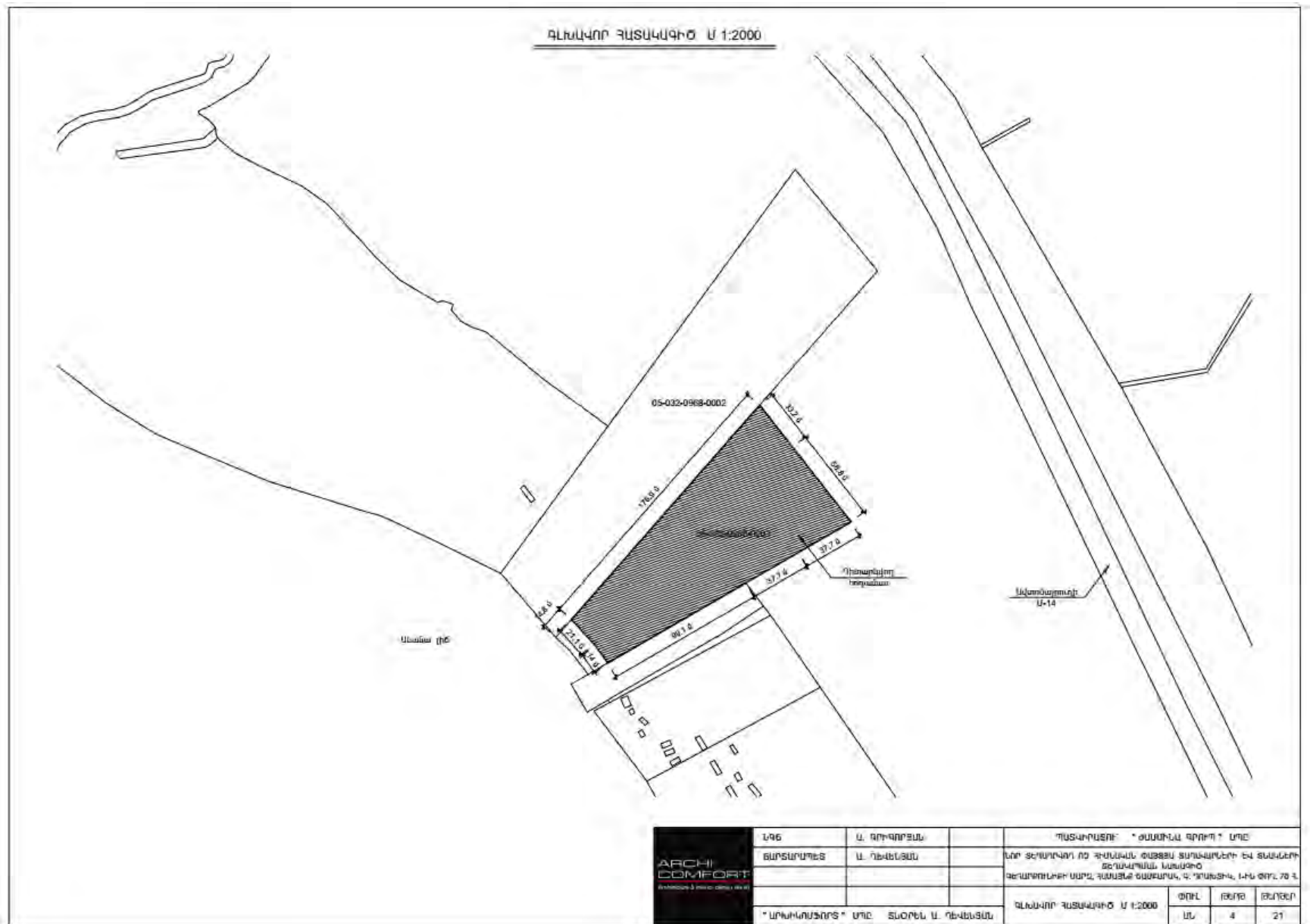
Կադաստրի
կոմիտե

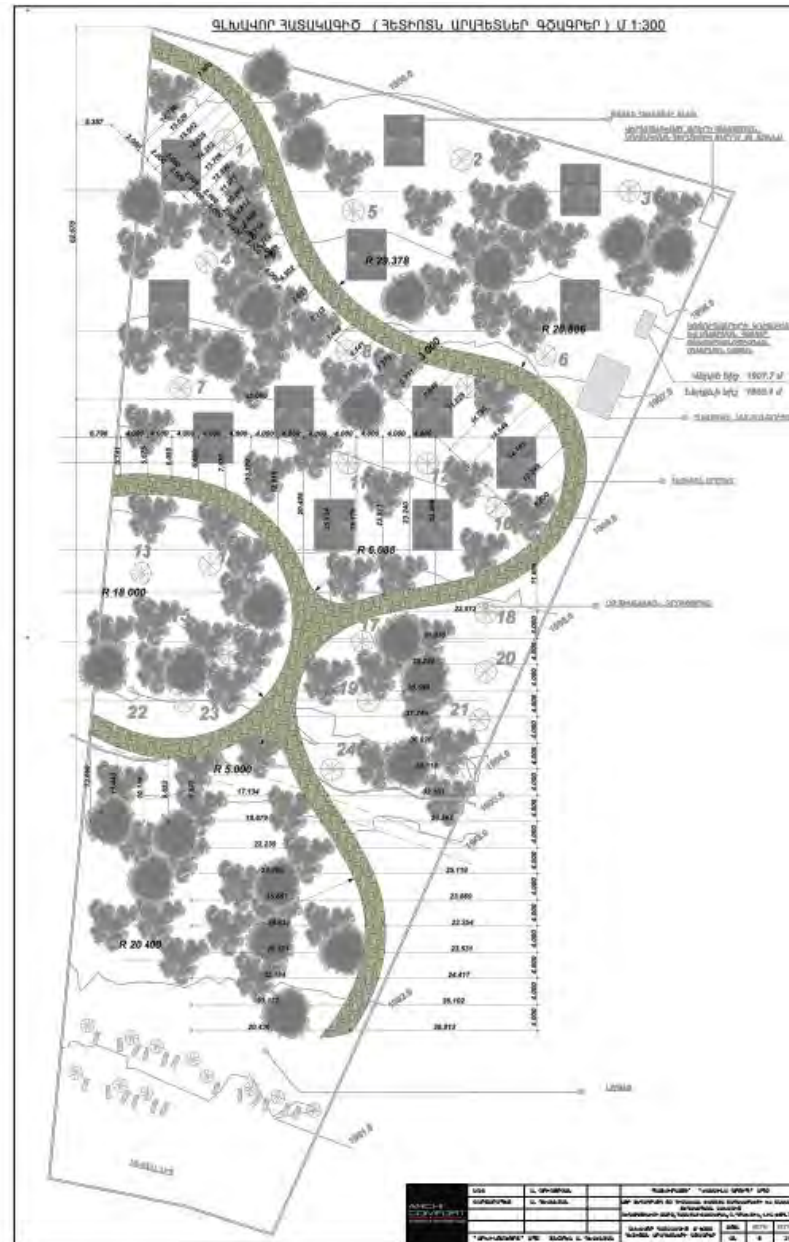

Կոորդինատներ		
	X	Y
1	8518005.5736	4489668.9070
2	8518019.8631	4489653.3165
3	8518028.0214	4489641.9610
4	8518113.7518	4489691.6605
5	8518146.3972	4489710.5852
6	8518179.0426	4489729.5100
7	8518142.7632	4489775.7795
8	8518122.2690	4489801.9171

Սպասարկման գրասենյակ

Միջոցով, իսկ մաքրման կայանի հզորությունն համապատասխանելու է
է նախատեսվող գործունեությանը:

ՓԱՅՏԵ ԴԱՎԱՔՈՎԻ ՏՆԱԿ-1
ԵՌԱԶԱԾ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ

ARCHI COMFORT architectural & interior design studio	ԱՎՏ	Ա. ԳԻՎԱՐԺՅԱՆ	ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ " ԺԱՄՆԱԿԱՅ ԳՈՐԹԻ " ԸՄԻՔ		
	ՇԻՎՏԱՐԱՐՆԵՑ	Ա. ՊԵՆԵԼՅԱՆ	ԱՐՔ ԶԵՆՈՒԴԱԾՈՒ ԵՐ ԴԱՎԱՔԱՆ ՓԱՅՏԵՑ ՏՈՂԱՎԱՐՆԵՐԻ ԵՎ ՏՆԱԿԱԾԻՐ ԶԵՆՈՒԴԱՐՆԵՐՆ ԼԱՍՏԱԳԻԾ		
			ԴԵՆՈՒԹՅՈՒՆԻՆԻ ՇԱՐՔ, ԴԱՅՈՑՈՒՄ ՇԱՐՔԻՐԻՆԻ, Կ. ԴՐԱՍԹԻԿ, ԻԿԼ ՇՈՐԼ ԴՈ Ա.		
			ՓԱՅՏԵ ԴԱՎԱՔՈՎԻ ՏՆԱԿ ԵՌԱԶԱԾ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ		
" ԵՐԿԵՒԿԱՅՑՈՐԵՑ " ԸՄԻՔ ՏՈՐԻԼ Ա. ՊԵՆԵԼՅԱՆ			ՕՈՐԸ	ԴԵՐՁ	ՏԵՐԵՐԻ
			ԱՅ	Ց	ԶԻ

**ՓԱՅՏԵ ԶԱՎԱՐՈՎԻ ՏԱՐԱԿԱՐ-ՉՐՈՒՑԱՐԱՆ
ԵՈՍՉԱՓ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ**

ARCHI COMFORT architectural & interior design studio	ԼՊՏ	Ա. ԳԻՂՅԱՆ	"ԱՍԻ-ԻՐԱՆՏ" "ՍԱՅՈՒՆԱԿԱՆ" ՍՊԸ				
	ՏԱՐԱԿԱՐԱՆԵՐ	Ա. ԴԵՆԻՍՅԱՆ	ԱՐՔԻ ԶԵՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԶԻՆԱԿԱՆ ՓԱՅՏՈՆ ՏԱՐԱԿԱՐԱՆԵՐԻ ԵՎ ՏՆՈՒՄԸՐԻ ՏԵՐՄԻՆԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՎՈՐՈՒՄԸ				
			ԴԵՆԻՍՅԱՆ-ԻՐԱՆՏ ՍՊԸ, ՆԱԽԱՐԱՐ ՏԱՐԱԿԱՐ, Վ. ԴՊՅԱՆԻՎ, ԻՒՆ ԳՈՐ, 70 Հ.				
	"ԱՐԽԻ-ԿՈՄՖՈՐՏ" ՍՊԸ ՏՆՈՐԵՆ Ա. ԴԵՆԻՍՅԱՆ		ՓԱՅՏԵ ԶԱՎԱՐՈՎ-ՏԱՐԱԿԱՐ-ՉՐՈՒՑԱՐԱՆ ԵՐԽՈՍԵ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐ	ՓՈՒՆ	ԶԵՆՈՒՄ	ԵՐԽՈՍԵ	
				ԱՆ	19	25	

1.4.3 Հողային աշխատանքներ. շինտեխնիկա

Շինարարության ընթացքում արտանետումները կլինեն տեղայնացված՝ ենթակա արագ ցրման և ժամանակավոր՝ հաշվի առնելով շինարարական աշխատանքների ժամանակավոր բնույթը: Հնարավոր վնասակար ազդեցությունները կբացառվեն կամ կնվազեցվեն բնապահպանական կառավարման պլանում ներկայացված միջոցառումների իրականացման դեպքում, մասնավորապես՝ փոշու արտանետումները նվազեցնելու համար կիրականցվի տարածքի պարբերաբար ջրցանում, գրունտի խոնավացում, տեղափոխող մեքենաների երթևեկությունը կկազմակերպվի թափքի ծածկման պայմաններում:

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում հողային աշխատանքներ հիմնականում չեն իրականացվելու /միայն մաքրման կայանի տարածքում/, նախատեսվում է միայն մաքրման կայանի տեղադրման համար գրունտի փորում 39 խ.մ, որից 23 խ.մ. ետլիցք, իսկ 16.0 խ.մ. տեղափոխում տարածքից՝ համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր, այլ որևէ հողային աշխատանքներ չեն իրականացվելու: Նախատեսվող գործունեության տարածքում բացակայում է հողաբուսաշերտը, ուստի դրա պահման, օգտագործման, ինչպես նաև փոխհատուցման (պահպանման և վերականգնման միջոցառումներ, ծախսեր) վերաբերյալ տեղեկատվություն չի ներառվում: Պատրաստի տնակները բեռնատար մեքենաներով բերվելու են տարածք և հավաքվեն:

Շինարարական աշխատանքների ժամանակացույցը և շինարարության կազմակերպման հատակագիծը բերված են ստորև՝

ՀԱՆՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆԱԳՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՒՅՑ

	ԱՄՈՒՑՆԵԱԿՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՕՐԵՐ															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
1.	ՏԱՐԱԾՐԻ ԱՆՆԱԴԱՏՐԱՏՈՒՄ, ԳՈՐԱԶԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ																
2.	ՓԱՅՏԵ ՑՏԱՅԻՆ ԳԵՎՈՐԵՐԻ ՏԵՂԱԴՐՈՒՄ,																
3.	ՓԱՅՏՅԱՆ ԳԱՎՁՈՒԹԻ ՏՆԱԿՆԵՐ-ԻԻ ԱՌՆՏԱՃՈՒՄ																
4.	ՓԱՅՏՅԱՆ ԳԱՎՁՈՒԹԻ ՏՆԱԿ-ԶԻ ԱՌՆՏԱՃՈՒՄ																
5.	ՓԱՅՏՅԱՆ ԳԱՎՁՈՒԹԻ ՏԱՂԱՎԱՐՆԵՐԻ ԱՌՆՏԱՃՈՒՄ																
6.	ԻՆՇՏԻՏՈՒԿԱՆ ԿՈՄՍՈՒԿԱՏԻՍԱՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱՆԵՐՈՒՄ																
7.	ՓԱՅՏՅԱՆ ԳԱՎՁՈՒԹԻ ՏՆԱԿՆԵՐԻ ԳՄԴԱՐԱՆԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ																
8.	ԳԱՎՁՈՒԹԻ ԱՄՆ. ԳԱՎՈՐՑԵՐ ԱՌՆՏԱՃՈՒՄ																
9.	ԿՈՏՈՂԱՅԻՐԵՐԻ ԱՆՁԲԱՆԱՆ ԿԱԶՄԱՆ ԱՌՆՏԱՃՈՒՄ																
10.	ԽԵՏԻՑՆԱ ԱՐԿԽԵՏՆԵՐԻ ԻՐԱՎԱՆԱՅՈՒՄ																
11.	ՏԱՐԱԾՐԻ ԲԱՐԵՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԱԶՐԱՏՈՒՄ																

ՀԱՆՐԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄՈՒՄ Է 18 ԱՄԻՍ

1.4.4 Նյութերի և բնառեսուրսների օգտագործում

Շինարարության ժամանակ շինանյութեր չեն օգտագործվելու: Նախատեսվող գործունեության ընթացքում որևէ հողային աշխատանքներ չեն իրականացվելու: Պատրաստի տնակները բեռնատար մեքենաներով բերվելու են տարածք և հավաքվելու են:

Բնառեսուրսներից օգտագործվելու է ջուր՝ շինանձնակազմի խմելու կենցաղային նպատակների համար:

Շինարարական աշխատանքներում մասնակցող աշխատողների ընդհանուր թիվը՝ 6 մարդ, որից

- Բանվորներ -5 մարդ
- ԻՏՍ – 1 մարդ

ա) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W_{\text{է.է.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 1 մարդ

N– ԻՏՍ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n₁– սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ

N₁ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 360 օր

$$W_{\text{բ.տ.}} = (1 \times 0.016 + 5 \times 0.025) \times 360 = 50,76 \text{ խմ/շին. ժամ.}:$$

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 50,76 խմ/շին.ժամ:

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում և շահագործման փուլում խմելու և կենցաղային կարիքների համար, ինչպես նաև ջրցանի համար անհրաժեշտ ջրային ռեսուրսները նախատեսվում է վերցնել խորքային հորից, խորքային հորը հորատված չէ, նախատեսվում է հորատել ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Նախատեսվում է ապահովել ջրային ռեսուրսների հիդրոլոգիական, և ջրաքիմիական պահպանության պահանջները:

Շահագործման փուլում անհրաժեշտ ջրաքանակի հաշվարկ՝ մասնակցող աշխատողների ընդհանուր թիվը՝ 6 մարդ, որից

- Բանվորներ -5 մարդ
- ԻՏՍ – 1 մարդ և 72 հանգստացողներ

ա) Շինանձնակազմի կենցաղային և տնտեսական ջրածախսը որոշվում է հետևյալ բանաձևով՝

$$W_{\text{է.է.}} = (n \times N + n_1 \times N_1) \times T, \text{ որտեղ}$$

n – ԻՏ աշխատողների, ծառայողների թվաքանակն է՝ 1 մարդ

N– ԻՏԱ ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.016 մ³օր/մարդ

n₁– սպասարկող աշխատողների թվաքանակն է՝ 5 մարդ և հանգստացող՝ 72 մարդ

N₁ – սպասարկողների ջրածախսի նորմատիվն է՝ 0.025 մ³օր/մարդ

T – աշխատանքային օրերի թիվն է՝ 120օր

W_{խ.տ.} = (1 x 0.016 + 77 x 0.025) x 120 = 232,92 խմ/շին. ժամ.:

Ընդամենը ջրօգտագործումը կկազմի 232,92 խմ/շին.ժամ.:

- Խմելու տնտեսական ջրմուղ (B1)

Գործունեության համար նախատեսված խմելու-տնտեսական կարիքների համար ջուրը նախատեսվում է վերցնել տարածքից՝ հորատանցքից ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով Ջրօգտագործման թույլտվության ստացումից հետո:

- Տնտ-կենցաղային կոյուղի (K1)

Հավաքովի սան. հանգույցը իրականացվում է մետաղական ուղղանկյուն պրոֆիլներից հավաքովի կոնստրուկցիաներից, որոնք ներսից պատված են գիպսակարտոնե սալերով, իսկ արտաքինից ամրացվում են OSB պանելներ, որոնց վրա ամրացվում է դեկորատիվ երեսապատող նյութեր: Հավաքովի սան. հանգույցի դետալները պատվիրվում են մոդուլային շինությունների կառուցմամբ և նախագծմամբ զբաղվող ցանկացած ընկերության:

Կենցաղային կոյուղաջրերը նախատեսվում է հավաքել սեպտիկ հորում, որի տարողությունը 6500 լ. է, չափերը 2.93x1.98x2.41 մ:

Մաքրման կայանի տեղադրման համար նախատեսվում է փորել փոս 5x3 մ չափերով և 2.6 մ խորությամբ:

Նախատեսվում է գրունտի փորում 39խ.մ., որից 23 խ.մ. ետլիցք, իսկ 16.0խ.մ. տեղափոխում տարածքից՝ ճամբարակ համայնքապետի կողմից հատկացված վայր: Հողաբուսաշերտը բացակայում է հայցվող տարածքում:

2. ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔԻ, ԱՅՂ ԹՎՈՒՄ՝ ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐԸ

2.1 Ֆիզիկաաշխարհագրական պայմանները

Ամբողջ տարածքը գտնվում է «Սևան» ազգային պարկի ռեկրեացիոն գոտում: ՀՀ կառավարության 177 որոշմամբ հաստատված «Սևանա լճի կենտրոնական գոտում կառուցապատման համար նախատեսված տարածքների գոտիավորման նախագծով» կատարվել է ռեկրեացիոն տարածքի հստակ գոտևորում: Համաձայն նույն որոշման 5-րդ մասի 5-1 աղյուսակի ռեկրեացիոն գոտու տարածքը տեղակայված է 1903,5 նիշում: Սևանա լիճը գտնվում է ծովի մակարդակից մոտ 1900 մետր բարձրության վրա: Սևանա լիճը, Հայաստանի Հանրապետության համար ունի գեոքաղաքական մեծ նշանակություն, որպես տարածաշրջանային քաղցրահամ ջրի միակ հսկայական աղբյուր: Այն մի բնատարածքային համալիր է, որն իրենից ներկայացնում է բնության տարբեր տարրերի սերտ փոխկապակցվածություն, ինչպես նաև ունի կլիմայագոյացնող կարևոր նշանակություն ինչպես հանրապետության, այնպես էլ տարածաշրջանային և գլոբալ առումով:

«Սևան» ազգային պարկը ստեղծվել է ՀԿԿ Կենտկոմի և Հայկական ՍՍՀ Մինիստրների խորհրդի 1978 թվականի մարտի 14-ի «Սևան» ազգային պարկ ստեղծելու մասին» N 125 որոշմամբ: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2002 թվականի մայիսի 30-ի N927-Ն որոշմամբ «Սևան» ազգային պարկ» պետական հիմնարկը վերակազմակերպվել է համանուն պետական ոչ առևտրային կազմակերպության, հաստատվել են պարկի և կազմակերպության կանոնադրությունները, իսկ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի սեպտեմբերի 9-ի N 1185-Ն որոշմամբ ստեղծվել է «Սևան» ազգային պարկ» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության խորհուրդը, ամրագրվել վերջինիս գործառույթների շրջանակը, կազմն ու գործունեության կարգը: Սևան» ազգային պարկի» (այսուհետև՝ պարկ) գործունեության նպատակը՝ պարկի տարածքի բնական էկոհամակարգերի, լանդշաֆտային ու կենսաբանական բազմազանության, բնության ժառանգության գիտական ուսումնասիրության, պահպանության, պաշտպանության, վերականգնման, վերարտադրության հաշվառման, գույքագրման, մոնիթորինգի, ինչպես նաև պարկի բնական պաշարների կայուն օգտագործման ապահովումն է:

Պարկը հանրապետական նշանակության՝ բնության հատուկ պահպանվող տարածք է: Պարկի հողերը հատուկ պահպանվող տարածքի հողեր են, որոնք ներառում են բնապահպանական, պատմական ու մշակութային և այլ նշանակության հողեր, որոնց վրա օրենքով սահմանված կարգով արգելվում է պարկի նպատակներին հակասող գործունեություն: Պարկի սահմաններում վարձակալության կամ կառուցապատման իրավունք ունեցող հողօգտագործողները, հողամասերի վրա կառուցված շենքերն ու կառույցները պետք է օգտագործեն իրենց նշանակությանը համապատասխան՝ պահպանելով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նորմերը:

Համաձայն կառավարման պլանի՝ «Սևան» ազգային պարկի տարածքը Սևանա լճի հայելու հետ միասին կազմում է 147 343 հա:

2010 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ «Սևան» ԱՊ-ի տարածքը կազմում է 22584.25 հա: Ռեկրեացիոն գոտու ընդհանուր մակերեսը 4 753 հա է, որն ընդգրկում է միայն ցամաքային տարածքը: Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության՝ պարկի ռեկրեացիոն գոտու տարածքներում թույլատրվում են զբոսաշրջիկների և այցելուների սպասարկման ծառայությունների կազմակերպումը, ինչպես նաև 1905 նիշից բարձր տարածքներում կապիտալ և ոչ հիմնական կառուցապատումը՝ քաղաքաշինական նորմերի և սահմանափակումներին համապատասխան:

Չնայած քամիների հյուսիս-արևելյան ուղղվածությունը, դրանց ազդեցությունը շատ չէ, քանի որ անցնելով Գեղամա լեռնաշղթայով, քամու ուժգնությունը կոտրվում է: Լանջերի թեքությունները և ուղղվածությունը բարենպաստ են կառուցապատման համար: Գրունտների արագացումը 0.5-0.6 g:

2.2 Սեյսմիկա և երկրաբանություն

Համաձայն 2020 թվականի դեկտեմբերի 28-ի թիվ 102-Ն հրամանով հաստատված «ՀՀՇՆ 20.04_«Երկրաշարժադիմացկուն շինարարություն. Նախագծման նորմերում» ներառված և ՀՀ տարածքի սեյսմիկ վտանգի հաստատված քարտեզի՝ տեղագնվող շրջանը գտնվում է II սեյսմիկ գոտում՝ գրունտների $A_{max} = 0.4g$ արագացմամբ:

Սևանի լեռնաշղթայի կտրվածքում մեծ տարածում ունեն տուֆոկոնգլոմերատները, տուֆոբրեկչիաները, պորֆիրիտները և դրանք հատող ինտրուզիաները: Բարձրադիր լանջերը և ջրբաժանները ներկայացված են մերգելներով և կրաքարերով, որոնք աններդաշնակ կերպով տարածված են հրաբխա-նստվածքային կոմպլեքսի վրա:

Գեղամա լեռնաշղթայի արևելյան լանջերի նախալեռնային մասերում մինչև ափամերձ տարածքները զգալի տարածում ունեն նստվածքային առաջացումները՝ կավերը, մերգելները և ավազաքարերը: Վերջիններս ծածկված են տուֆոբրեկչիաների, կոնգլոմերատների և միջֆորմացիոն լավանների հոսքերի հաստաշերտերով: Տարածաշրջանի ստորգետնյա ջրերը հիմնականում կապված են վերին կավճի հասակի կրաքարերի և ուլտրահիմքային ու հիմքային ապարների կոնտակտի հետ, որոնք բնական աղբյուրների տեսքով դուրս են գալիս երկրի 19 մակերես: Ջրամերժ շերտերը հանդիսանում են ուլտրահիմքային ապարների կոտրատված մասսան (մագնետիզացված և սերպենտինիտիզացված դունիտները ու սերպենտինիտները), որոնք վերածվել են կավանման առաջացումների: Ապարները պրոյուվիալ, դեյուվիալ առաջացումներ են, որոնց հետ կապված գրունտային ջրերը սեզոնային հոսքերի տեսքով դուրս են գալիս գետերի միջին և վերին հոսանքներում: Դեպի Սևանա լիճ կուտակված առաջացումները ներկայացված են՝ ավազաքարերով, կավերով, տուֆոավազաքարերով, գլաքարա-կոնգլոմերատային, լճային գոյացումներով՝

ճալաքարերի ջրատար շերտերով: Ճալաքարային շերտերի հետ են կապված Սևանի ավազանի արտեզիան և ճնշումային ջրերը:

Երկրաբանա-գեոմորֆոլոգիական տեսակետից Սևանա լճի հյուսիս-արևմտյան հատվածն իրենից ներկայացնում է փոքր խորդուբորդություններով պլատո, լցված լավաների բեկորներով և քարակտորներով (չինգիլներով), տեղ-տեղ ծածկված էյուվիալ-դեյուվիալ և այուվիալ առաջացումների ծածկոցով:

Տարածաշրջանի կլիման չորային է: Ձմռանը գերիշխում է պարզ արևոտ թույլ սառնամանիքներով եղանակը, ձմռանը չափավոր ցուրտ է: Ամառը տաք է, չոր և անհողմ: Գարնանից ամառ անցումը տեղի է ունենում աստիճանաբար՝ շնորհիվ լճի ջրային ավազանի ազդեցության: Սևանա լճի ջրհավաք ավազանում կլիմայի ձևավորման հիմնական գործոններն են արևի ճառագայթումը և մթնոլորտային շրջապատույտը: Սևանա լճի կենտրոնական գոտու տարբեր հատվածներ աչքի են ընկնում տարբեր կլիմայական պայմաններով: Ամենաանպաստ կլիմայական պայմանները դիտվում են լճի արևմտյան ափին:

Տեղումների մի մասը ներծծվելով ապարների շեղքերով ու ծակոտիկներով, բեռնաթափում են սեզոնային բնույթի աղբյուրների տեսքով, իսկ մյուսը ժամանակավոր հոսքերի տեսքով հոսում են դեպի Սևանա լիճ:

Մարզի օդային ավազանը գտնվում է բավականին բարվոք վիճակում: Մարզում չկան արտադրական ձեռնարկություններ, հիմնականում ավտոտրանսպորտի արտանետումներն են: Տարածքի հաշվարկով այս օդային ավազան արտանետումների մակարդակը քիչ է հանրապետության միջինից՝ շուրջ 6.3 անգամ:

Օդային ավազանում հայտնաբերված փոշու քանակությամբ մարզը գտնվում է բարվոք վիճակում, այս ցուցանիշը միջին հանրապետական մեկ շնչի հաշվով ցուցանիշից փոքր է շուրջ 3 անգամ:

Մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտացանց

Օդի որակի նորմեր

Մթնոլորտային օդի որակի գնահատումը կատարվում է ՀՀ կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի N 160-Ն որոշմամբ հաստատված նյութերի սահմանային թույլատրելի կոնցենտրացիաների (ՍԹԿ) համեմատությամբ: Հիմնական վնասակար նյութերի ՍԹԿ-ների արժեքները բերված են Հավելված 3-ում:

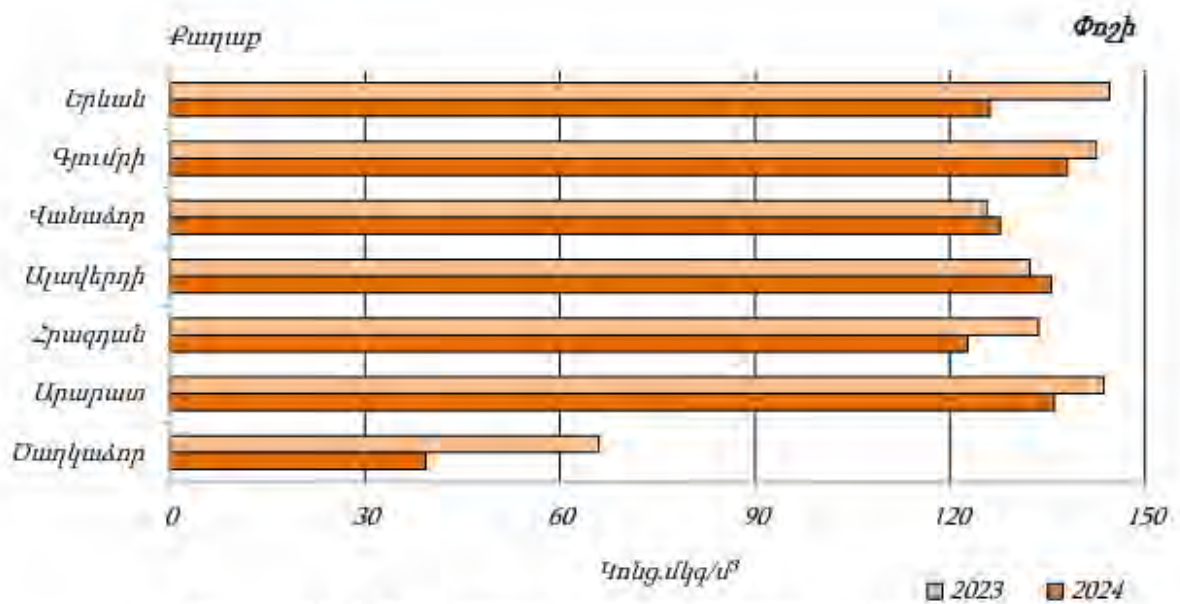
Տվյալների ամփոփում

2024 թվականի ընթացքում մթնոլորտային օդի որակի դիտարկումներ կատարվել են Երևան, Գյումրի, Վանաձոր, Ալավերդի, Հրազդան, Արարատ, Ծաղկաձոր, Կապան, Քաջարան և Չարենցավան քաղաքներում: Որոշվել են մթնոլորտային օդում փոշու, փոշու մեջ մետաղների (մոտ 21 մետաղ), ծծմբի երկօքսիդի, ազոտի երկօքսիդի և գետնամերձ օզոնի պարունակությունները: Համաձայն իրականացված արդյունքների 2024 թվականին 2023 թվականի համեմատությամբ փոշու և ազոտի երկօքսիդի պարունակությունները աննշան բարձրացել են Վանաձոր, Ալավերդի քաղաքներում, իսկ ծծմբի երկօքսիդի պարունակությունը՝ Արարատ, Հրազդան քաղաքներում:

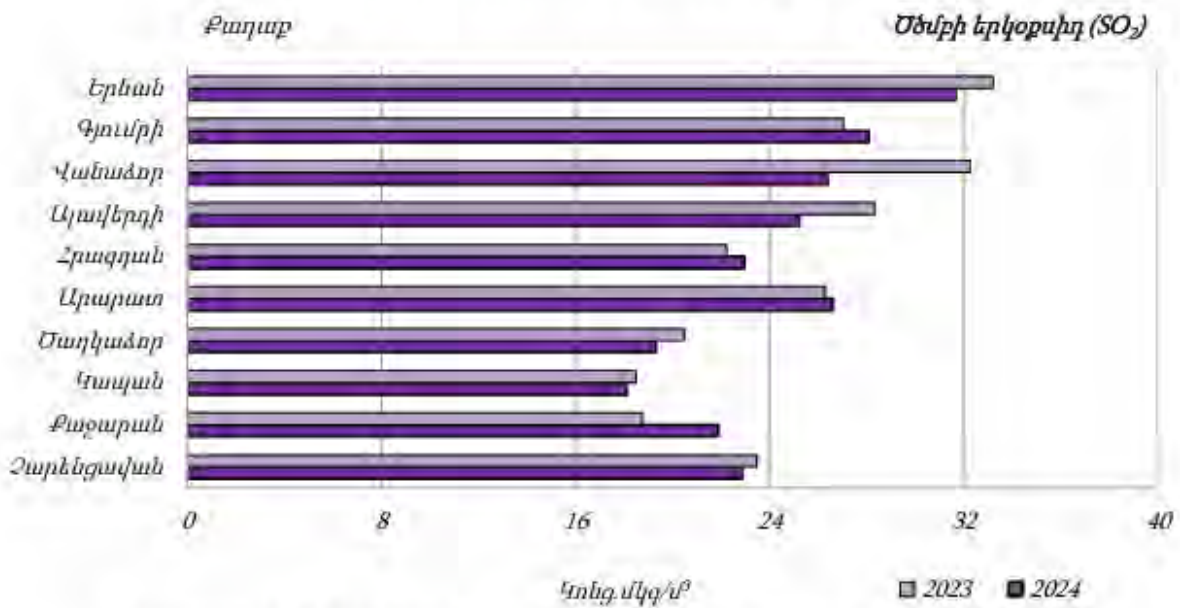
Երևան քաղաքի մթնոլորտային օդում տարվա ընթացքում տարբեր հատվածներում, տարբեր օրերին դիտվել են փոշու, ազոտի և ծծմբի երկօքսիդների պարունակությունների գերազանցումներ համապատասխան ՍԹԿ-ներից: Այստեղ մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են հանդիսանում՝ տրանսպորտը, արդյունաբերությունը, էներգետիկան, քաղաքաշինությունը:

2024 թվականին իրականացված դիտարկումների համաձայն ՀՀ բնակավայրերում փոշու օրական կոնցենտրացիան ՍԹԿ-ն գերազանցել է. Երևանում՝ դիտարկումների 29%, Գյումրիում՝ 32%, Վանաձորում՝ 27%, Ալավերդիում՝ 31%, Հրազդանում՝ 23%, Արարատում՝ 34%-ում:

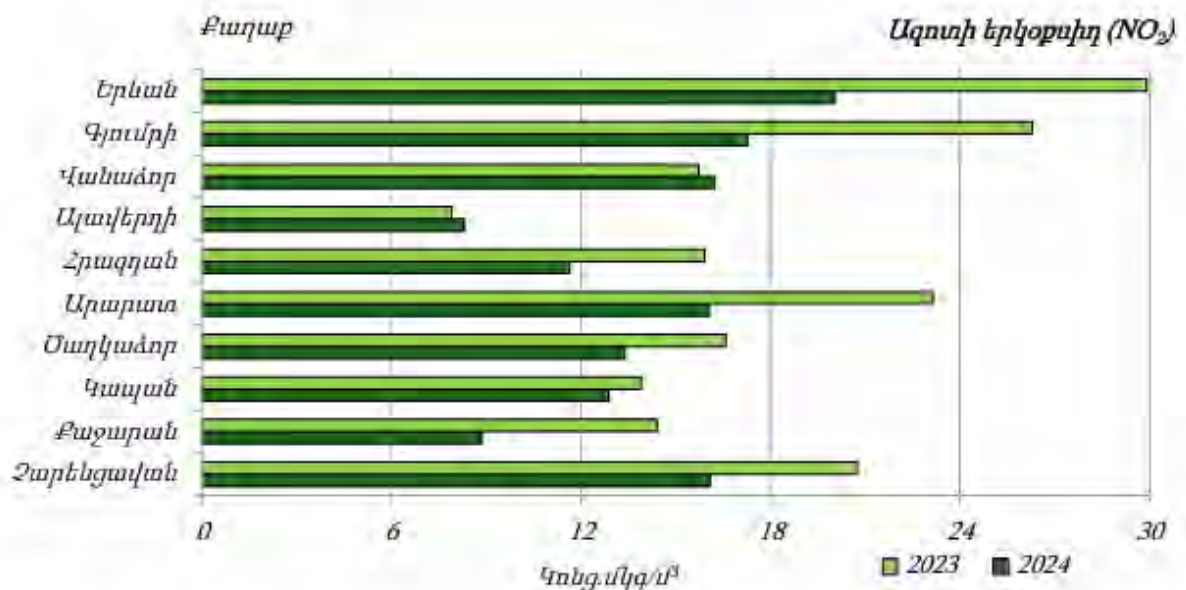
Մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի միջին տարեկան կոնցենտրացիաների բաշխվածության քարտեզները ներկայացված են պասիվ դիտակետերի տվյալների համաձայն:

Գծապատկեր 1. Փոշու պարունակությունը քաղաքներում 2023-2024 թթ.

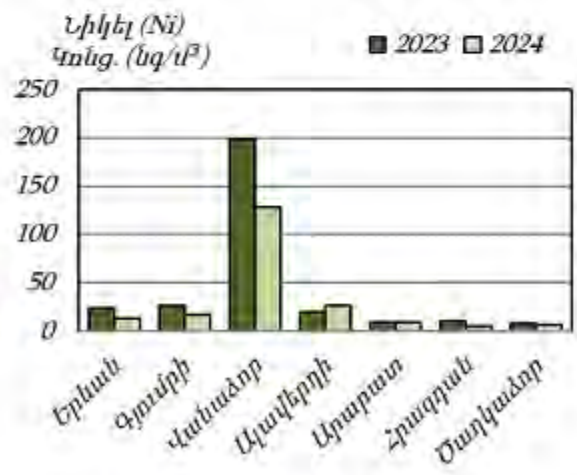
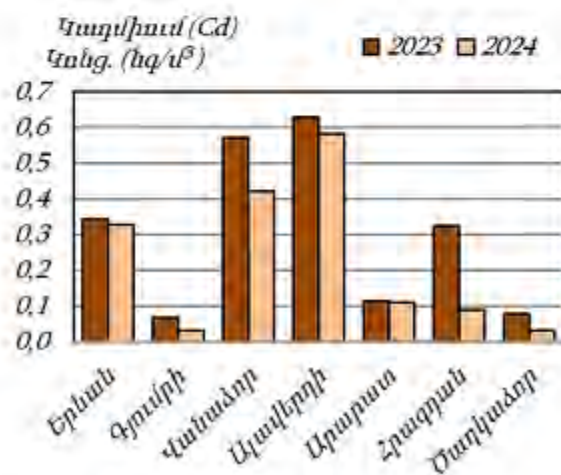
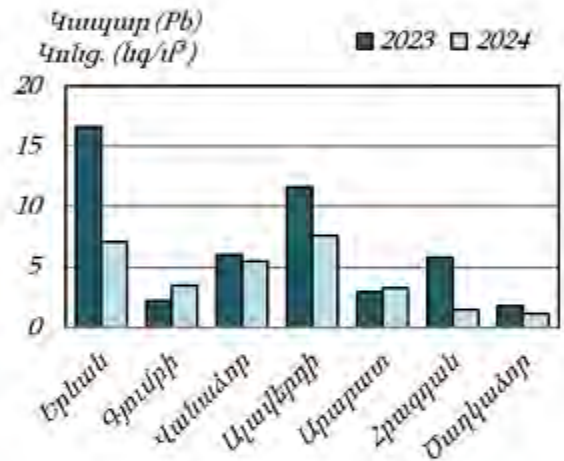
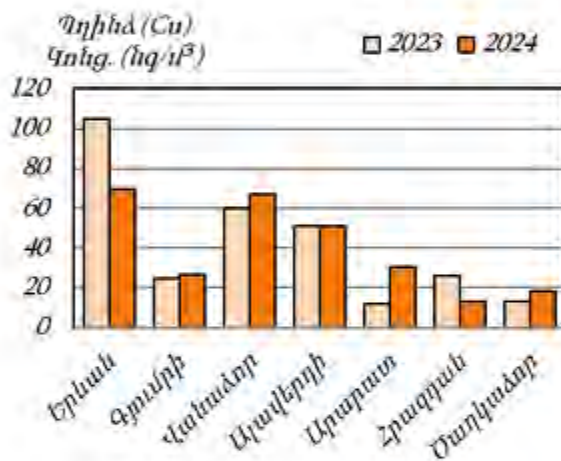
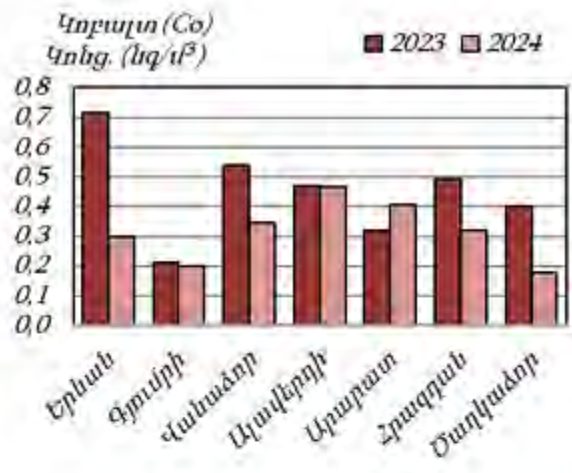
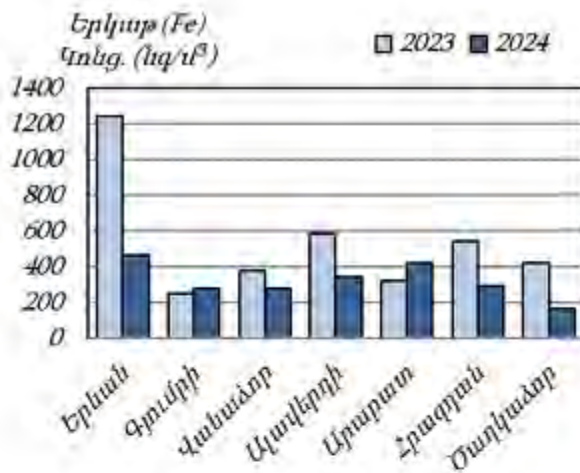
Գծապատկեր 2. Մծմբի երկօքսիդի պարունակությունը քաղաքներում 2023-2024 թթ.

Գծապատկեր 3. Ազոտի երկօքսիդի պարունակությունը քաղաքներում 2023-2024 թթ.

2024 թվականին Երևան, Գյումրի, Վանաձոր, Ալավերդի, Հրազդան, Արարատ, Ծաղկաձոր քաղաքների մթնոլորտային օդում որոշված մետաղներից նիկելի, մոլիբդենի և կոբալտի միջին օրական կոնցենտրացիաները տարվա ընթացքում չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները, մնացած մետաղների համար ՍԹԿ-ները բացակայում են:

Ստորև ներկայացվում է փոշու մեջ որոշված մետաղների միջին տարեկան կոնցենտրացիաներն ըստ քաղաքների.

Գծապատկեր 4. Մետաղների պարունակությունը քաղաքներում 2023-2024 թթ.

Մթնոլորտային օդի աղտոտումը կարող է լինել բնական և մարդածին: Աղտոտման հիմնական պատճառներ կարող են հանդիսանալ՝

- վառելիքի այրումը (էլեկտրաէներգիայի արտադրություն, տրանսպորտ, արդյունաբերություն և տնային տնտեսություններ),
- արդյունաբերական արտանետումները, լուծիչների օգտագործումը, օրինակ քիմիական և հանքարդյունաբերության ոլորտում.
- գյուղատնտեսությունը,
- թափոնների բաց այրումը,
- բնական աղբյուրների, ներառյալ հրաբխային ժայթքումների, լեռնային փոշու տարածումը, բույսերից ցնդող օրգանական միացությունների արտանետումները և այլն:

Մարդու գործունեության հետևանքով մթնոլորտային օդ կարող են արտանետվել տարատեսակ գազեր և տարբեր չափերի մասնիկներ: Արտանետումները կարող են վնասահասցնել ինչպես մարդու առողջությանը և շրջակա միջավայրին, այնպես էլ տնտեսությանը: Մթնոլորտային օդի արտանետումների և օդի որակի միջև գոյություն ունի բարդ փոխկապակցվածություն, որը ներառում է արտանետման աղբյուրների բարձրությունները, քիմիական կազմի վերափոխումները, արևի ճառագայթների, եղանակային և տոպոգրաֆիկ ազդեցությունները:

ՀՀ և միջազգային պահանջների համաձայն մթնոլորտային օդի առաջնային աղտոտիչները հիմնականում համարվում են ծծմբի երկօքսիդը, ազոտի օքսիդները, ածխածնի մոնօքսիդը, փոշին, ինչպես նաև գետնամերձ օզոնը՝ որպես երկրորդային աղտոտիչ:

Բոլոր քաղաքների մթնոլորտային օդում ծծմբի երկօքսիդի և ազոտի երկօքսիդի միջին շաբաթական, միջին ամսական և միջին տարեկան կոնցենտրացիաների բաշխվածության քարտեզները հասանելի են www.meteomonitoring.am ինտերնետային կայքում:

**ՀՀ ՈՐՈՇ ԲՆԱԿԱՎԱՅՐԵՐԻ ՄԹՆՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ՕԴՆ ԱՂՏՈՏՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐԻ ՖՈՆԱՅԻՆ
ԿՈՆՑԵՆՏՐԱՅԻՄՆԵՐ (ՀՆԳԱՄՅԱ ՄԻՋԻՆ)**

Չարենցավան	Ազոտի երկօքսիդ	0.017
	Ծծմբի երկօքսիդ	0.023

**Ժամանակավոր առաջարկություններ «Վնասակար նյութերի ֆոնային կոնցենտրացիաներ բնակավայրերում, որտեղ
բացակայում են մթնոլորտային օդի որակի մոնիթորինգի դիտարկումները»**

Բնակչության քանակը (հազար մարդ)	Ֆոնային կոնցենտրացիաներ (մգ/մ3)			
	Փոշի	Ծծմբի երկօքսիդ (SO2)	Ազոտի երկօքսիդ (NO2)	Ածխածնի օքսիդ (CO)
50 -100	0.098	0.007	0.034	1.3
10-50	0.095	0.006	0.033	1.1
<10	0.071	0.006	0.023	0.8

2.3 Համայնքի կլիմայական պայմանները

Տարածաշրջանի կլիման չորային է: Տարվա տաք կեսին դիտվում են նաև խորշակային եղանակներ՝ խոնավության նվազագույն արժեքներով: Ձմեռը չափավոր ցուրտ է, գերիշխում է թույլ սառնամանիքային անհողմ եղանակ: Ձմեռային եղանակային ռեժիմը ձևավորում է մթնոլորտի յուրովի թթվածնային ռեժիմ, դիտվում են թթվածնի կշիռային պարունակության մաքսիմում արժեքներ, որոնք աստիճանաբար նվազում են ըստ բարձրության: Ձմռան սեզոնում լիճը ծածկվում է սառույցով, և լճի ջրային ավազանի ազդեցությունը ավիամերձ ցամաքի թերմիկ ռեժիմի վրա զգալի նվազում է: Ամռանը գերակշռում է «արևոտ չափավոր խոնավ» եղանակային տիպը՝ նվազագույն տեղումների քանակով, որոնք ուղեկցվում են նաև ամպրոպային երևույթներով: Ամառը տաք է, չոր և անհողմ: Գարնանից ամառ անցումը տեղի է ունենում աստիճանաբար՝ շնորհիվ լճի ջրային ավազանի ազդեցության: Տարածաշրջանը լանդշաֆտային, եղանակա-կլիմայական, միկրոկլիմայական պայմաններով շահավետորեն տարբերվում է մյուսներից: Տարածքը բաց է և չի էկրանավորվում բարձր լեռնազանգվածներով: Տարվա ընթացքում տարածաշրջանում դիտվում է արևափայլի մեծ տևողություն, ինչպես նաև ուլտրամանուշակագույն ճառագայթների տարեկան դրական բալանս:

Աղյուսակ 1.1. Մթնոլորտային օդի միջին ջերմաստիճանը Ճամբարակ օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդի ջերմաստիճան																
Բնակավայրի. օդերևութաբանական կայանի անունը	Բարձրություն մետրերով	Միջին ջերմաստիճանը ըստ ամիսների. °C												Միջին տարեկան. °C	Բացարձակ նվազագույն. °C	Բացարձակ առավելագույն. °C
		Հունվար	Փետրվար	Մարտ	Ապրիլ	Մայիս	Հունիս	Հուլիս	Օգոստոս	Սեպտեմբեր	Հոկտեմբեր	Նոյեմբեր	Դեկտեմբեր			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ճամբարակ	1853	-5,1	-4,5	-1,6	4,4	9,0	11,9	14,5	14,3	11,1	6,5	1,9	-2,8	5,0	-28	33

Աղյուսակ 1.2 Օդի հարաբերական խոնավությունը Սևան օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Օդերևութաբանական կայանը	Բարձրությունը մետրերով	Օդի հարաբերական խոնավությունը ըստ ամիսների, %												Միջին տարեկան	Միջին ամսական 15-ին	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		հունվարին	օգոստոսին
Ճամբարակ	1937	68	69	71	69	75	78	80	80	76	74	70	69	73	64	67

Աղյուսակ 1.3. Մթնոլորտային տեղումները և ձնածածկույթը Սևան օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայր իանվանումը	Տեղումների քանակը Միջին ամսական / օրական առավելագույն, մմ												Տարեկա ն	Ձնածածկույթը, մմ	
	Ըստամիսների													Առավելագույն տասնօրյակայի նձնածածկույթը , մմ	Տարվա Ձնածածկույթի օրերը
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
	Ճամբարակ	22	27	41	57	97	94	65	46	43	52	41	23		

	17	24	29	48	63	46	61	46	51	45	76	28	76		
--	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	--	--

Աղյուսակ 1.4. Քամու պարամետրերը Ճամբարակ օդերևութաբանական կայանի տվյալներով

Բնակավայրի, օդերևութաբանական կայանի անվանումը	Միջին տարեկան մթնոլորտային ճնշում, (հՊա)	Ամիսներ	Կրկնելիություն, % /միջին արագություն, մ/վրկ ըստ ուղղությունների								Անհողմությունների	Միջին ամսական արագություն	Միջին տարեկան	Ուժեղ քամիներով	Հաշվարկային արագությունը, մ/վրկ ըստ ուղղությունների		
			Հյուսիսային (Հս)	Հյուսիսարևելյան (ՀսԱրլ)	Արևելյան (Արլ)	Հարավարևելյան (ՀվԱրլ)	Հարավ (Հվ)	Հարավարևմտյան (ՀվԱրմ)	Արևմտյան (Արմ)	Հյուսիսարևմտյան (ՀսԱրմ)					20	50	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Ճամբարակ	814,1	Հունվար	3	4	5	5	7	40	29	7	74	4,2	2,8	24	26	27	28
			4.1	4.0	3.3	2.7	2.9	5.3	5.4	3.7							
		Ապրիլ	5	13	12	6	9	32	17	6	70	3,0					
			3.9	3.7	3.2	2.5	3.8	6.3	5.5	3.4							
		Հուլիս	4	40	35	9	4	3	2	3	61	1,6					
			4.7	4.1	3.2	2.7	2.1	2.5	3.1	2.8							
		Հոկտեմբեր	7	17	16	9	6	23	16	8	63	2,2					
			4,0	3,8	2,7	2,2	2,3	5,3	4,3	2,7							

2.4 Հողային ռեսուրսներ

Գեղամա և Վարդենիսի լեռնաշղթաների ու Սևանա լճի միջև գտնվող վայրերում կան զգալի հարթ տարածություններ, առկա են շատ որակյալ հողեր և նպատակահարմար են հողագործության համար: Դրանք հատկապես Մասրիկ, Արգիճի գետերի ու Գավառագետի հովիտներն են: Դրանցից համեմատաբար ընդարձակը Մասրիկի դաշտն է՝ շուրջ 10000 հեկտար: Այդ հարթ տարածությունները ծովի մակերևույթից ունեն 1900-2200մ բարձրություն: Տարածքը ներկայացած է միջին բարձրությամբ լեռնաշղթաներով, ուղիղ և ալիքաձև թեքություններով և հարթություններով: Տարածքում գերիշխում են տափաստանային և կարբոնացված անտառային դարչնագույն հողերը, որոնք ձևավորվել են կարբոնատային, խճաքարային բերվածքների վրա: Տարածաշրջանում՝ «Սևան» ազգային պարկի տարածքի մեծ մասը կազմում են Սևանա լճից ազատված հողագրունտները՝ ավազային, հումուսի աննշան պարունակությամբ: Հիմանականում ձևավորվել են հողագրունտի 3 խմբեր՝ հողագոյացման խոնավ մարգագետնային, ավազային, սապրոպելիտային տափաստանացված, ինչպես նաև զգալի տարածքներ զբաղեցնող թերի զարգացած ավազակոպճային հողագրունտները:

Սևանա լճի հարավային և արևմտյան առափնյա հարթ տարածությունները բնութագրվում են լեռնատափաստանային բերրի սևահողերով, իսկ համեմատաբար բարձրադիր մասերը՝ լեռնամարգագետնային հողերով: Իսկ գետերի հովիտներում և դրանց դարավանդներում ձևավորվել են գետահովտադարավանդային հողերը: «Սևան»ազգային պարկի Գիհի-կաղնուտային ռելիեֆային, Սևանա թերակղզու արևելյան և Արտանիշ թերակղզու կենտրոնական ու արևելյան բլրապատ և լեռնոտ հատվածներում առկա են լեռնատափաստանային չոր, իսկ 2400մ և ավելի բարձրություններում՝ լեռնամարգագետնային հողերի տիպերը:

Նախատեսվող գործունեությունը տեղակայված է Սևանի ափամերձ տարածքում, նվազագույն հեռավորությունը տնակներից կազմում է 98մ, որտեղ չկան հողային ռեսուրսները աղտոտող օբյեկտներ, և հողային ռեսուրսների աղտոտվածությունը գտնվում է նորմայի սահմաններում, ուստի հողերն աղտոտված չեն:

2.5 Ջրային ռեսուրսներ

Սևանի ավազանի հիդրոերկրաբանական պայմանները բնորոշվում են երկրաբանա-կառուցվածքային, գեոմորֆոլոգիական և ֆիզիկա-աշխարհագրական առանձնահատկություններով: Այս առանձնահատկություններով է պայմանավորված որոշ տեղամասերում միայն գրունտային ջրերի տարածվածությունը, իսկ այլ տեղամասերում՝ բացի գրունտային ջրերից, տարածված են նաև աղխաթթու գազով հարուստ ճնշումային և հանքային ջրեր: Սևանի ջրավազանային տարածքը ներառում է Ձկնագետ, Մասրիկ, Սոթք գետերի գետավազանները, Վարդենիսի ու Գեղամա լեռներից սկսվող գետերը: Ջրային ռեսուրսների աղտոտման աղբյուրներ են

հանդիսանում հիմնականում կոմունալ-կենցաղային և արտադրական կեղտաջրերը: Մարզի արտանետվող կեղտաջրերի շուրջ 80%-ը չեն մաքրվում: Սևանի ջրավազանային տարածքում ստորերկրյա ջրերի քանակի և որակի նշանակալի փոփոխություններն աննշան են, պայմանավորված բնական պայմաններով՝ ամռան ամիսներին ոռոգման նպատակով հորերի ջրածախսի ավելացմամբ:

Տարածաշրջանի ամենամեծ ջրային ռեսուրսը Սևանա լիճն է, որի ռեկրացիոն գոտում նախատեսվում է իրականացնել գործունեությունը:

Սևանա լիճ. նախատեսվող գործունեությունը տեղակայված է Սևանա լճի ափամերձ տարածքում: Սևանա լիճը գտնվում է ծովի մակարդակից մոտ 1900 մետր բարձրության վրա: Այն աշխարհի քաղցրահամ ջուր ունեցող 2-րդ բարձրադիր լիճն է: Հնում հայտնի է եղել Գեղամա ծով, Գեղարքունյաց ծով անուններով:

Լճի ծագումնաբանական վարկածներից մեկի համաձայն՝ այն առաջացել է չորրորդական ժամանակաշրջանում: Լիճը գոյացել է հրաբխային գործունեության հետևանքով՝ միջլեռնային տեկտոնական իջվածքում սառցադաշտային և ձնհալոցքային ջրեր լցվելու արդյունքում: Չորս կողմում առանձնակի շրջապատում են Արեգունու, Սևանի, Վարդենիսի և Գեղամա լեռները:

Սևանա լիճը, Հայաստանի Հանրապետության համար ունի գեոքաղաքական մեծ նշանակություն, որպես տարածաշրջանային քաղցրահամ ջրի միակ հսկայական աղբյուր: Այն մի բնատարածքային համալիր է, որն իրենից ներկայացնում է բնության տարբեր տարրերի սերտ փոխկապակցվածություն, ինչպես նաև ունի կլիմայագոյացնող կարևոր նշանակություն ինչպես հանրապետության, այնպես էլ տարածաշրջանային և գլոբալ առումով: Լիճը՝ Արտանիշի և Նորատուսի հրվանդանների միջև ձգված ստորջրյա պատնեշով՝ Շորժայի թմբով, բաժանվում է երկու մասի՝ հարավարևելյան կամ Մեծ Սևան, հյուսիս-արևելյան կամ Փոքր Սևան: Լճի երկարությունը 70 կմ է, առավելագույն լայնությունը՝ 55 կմ: Հայելու մակերեսը կազմում է 1260 կմ², որով ամենախոշորն է Հարավային Կովկասի տարածքում: Ափի շրջագիծը մոտ 230 կմ է, միջին խորությունը 26.8 մ է, ամենախորը վայրը՝ 83 մ (Փոքր Սևան): Ջրի ծավալը 32,92 մլրդ մ³ է: Սևանա լիճը Շորժայի ստորջրյա թմբով բաժանվում է 2 մասի՝ Մեծ Սևանի (37.7 մ միջին խորություն) և Փոքր Սևանի (50.9մ): Լիճը գտնվում է Երևան քաղաքից մոտ 60 կմ հեռավորության վրա, որի ընդհանուր տարածքը՝ Սևանա լճի հայելու հետ միասին կազմում է 147,343 հա, իսկ առանց լճի հայելու՝ 22,585 հա: Պահպանական գոտու տարածքը կազմում է 342,920 հա: Սևանա լիճ են թափվում 28 գետ և գետակ, որոնցից 4-ը՝ Փոքր Սևան, 24-ը՝ Մեծ Սևան: Լճից սկիզբ է առնում միայն Հրազդան գետը: Վերջինիս շնորհիվ ջրերի տարեկան արտահոսքը կազմում է 0.7 կմ³:

Լճի ծագումնաբանական վարկածներից մեկի համաձայն՝ այն առաջացել է չորրորդական ժամանակաշրջանում: Լիճը գոյացել է հրաբխային գործունեության հետևանքով՝ միջլեռնային տեկտոնական իջվածքում սառցադաշտային և ձնհալոցքային ջրեր լցվելու արդյունքում: Չորս կողմում առանձնակի շրջապատում են Արեգունու, Սևանի, Վարդենիսի և Գեղամա լեռները:

Սևանա լճի ավազանի տարբեր հատվածներ աչքի են ընկնում տարբեր կլիմայական պայմաններով: Սևանա լճի ավազանում ձնածածկը ձևավորվում է նոյեմբերի կեսերին, կայուն ծածկը՝ դեկտեմբերի սկզբին, իսկ նրա հալոցքը սկսվում է մարտի սկզբից և վերջանում ապրիլի վերջին: Օդի հարաբերական խոնավությունը ենթակա է օրական և սեզոնային տատանումների: Ձմռանը միջին հարաբերական խոնավությունը Փոքր Սևանում կազմում է 70-75%, Մեծ Սևանում՝ 80-85%, ամռանը՝ համապատասխանաբար Փոքր Սևանում՝ 65%, Մեծ Սևանում՝ 75%:

Սևանա լճի ջրահավաք ավազանում տարեկան գումարային տեղումների բաշխումը ընդհանուր առմամբ համապատասխանում է նրա լեռնագրությանը: Լճի ջրահավաք ավազանում մթնոլորտային տեղումները, կախված են տեղանքի բարձրությունից՝ տարեկան 400մմ-ից (լճի առափնյա շրջանում) մինչև 900 մմ-ի (շրջապատի լեռների մերձգագաթային շրջանում), միջինը՝ 500-600 մմ: Տարվա ընթացքում լճի հայելու վրա տեղումների միջին քանակը կազմում է 390 մմ:

Խորհրդային կառավարման տարիներին լճի մակարդակը զգալիորեն իջել է (18 մ), ինչի հետևանքով տարածաշրջանում առաջացել է էկոլոգիական խնդիր: Ջրի մակարդակի բարձրությունը վերականգնելու համար կառուցվել է Արփա-Սևան (48.3 կմ, 1963-81 թվականներ), ապա՝ Որոտան-Արփա դերիվատացիոն ջրատարները (21.6 կմ, 2004 թ.): Համաձայն 2014թ. «Կենսաբանական բազմազանության մասին» ՄԱԿ-ի կոնվենցիայի 5-րդ ազգային զեկույցի՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից իրականացվել և իրականացվում են Սևանա լճի և ջրհավաք ավազանի էկոհամակարգերի պահպանության, էկոլոգիական հավասարակշռության վերականգնման և կենսաբազմազանության բնականոն զարգացման ու բնական պաշարների կայուն օգտագործման միջոցառումներ: Արդյունքում՝ 2003-2010թթ. լճի մակարդակը բարձրացել է 384 սմ, ինչը նախադրյալներ է ստեղծել ջրաէկոհամակարգի և կենսաբազմազանության վերականգնման համար: Սևանա լճի ավազանի համայնքների զգալի մասում ռոտզման նպատակով հիմնականում օգագործվում են Սևանա լիճ թափվող գետերի ջրերը, որոնց մեծ մասը անկանոն և չվերահսկվող ռոտզման հետևանքով ամառային ամիսներին ցամաքում են՝ զգալի վնաս հասցնելով գետերում ձվադրող ձկնատեսակներին՝ Սևանի կողակին, Ամառային իշխանին, Գեղարքունիքին և Սևանի բեղլուին, որոնք կորցնում են բազմացման համար անհրաժեշտ միջավայրը և պայմանները:

Սևանա լճի մակարդակի բարձրացման հետևանքով լճի ափամերձ տարածքները ջրածածկվում են, ինչի հետևանքով ջրի տակ են մնում անտառածածկ հատվածներ՝ հսկայական ծառեր, թփեր, ծառերի արմատներ, շենքեր, շինություններ, ճանապարհներ և տարբեր ենթակառուցվածքներ: Պետբյուջեի միջոցներով ջրածածկ անտառաթփային տարածքները շարունակաբար մաքրվում են:

Համաձայն շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոոդերևութաբանության և մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի էլեկտրոնային կայքի՝ Սևանա լճի ջրի էկոլոգիական վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվության՝ ջրում լուծված թթվածնի պարունակությունը Սևանա լճի հատակամերձ շերտում դիտվել է 4-8մգ/լ տիրույթում: Մակերևութային և

Ջրի ջերմաստիճանը լճի հատակամերձ շերտերում 4-6°C է:

**Մևանի ջրավազանային կառավարման տարածք Մակերևութային ջրեր
Հիդրոլոգիական դիտարկումներ**

Մևանի ՋԿՏ-ում հիդրոլոգիական դիտարկումներն իրականացվում են 17 դիտակետում, այդ թվում՝ 12 գետային, 4 լճային (Մևանա լիճ) և 1 ջրանցքում: Որոշ օպերատիվ դիտակետերի դիտարկումներից ստացված ջրի էլքերի վերաբերյալ միջին ամսական փաստացի տվյալները և նորմաների նկատմամբ շեղումները ներկայացված են Աղյուսակ 8-ում:

Աղյուսակ 8. Մևանի ՋԿՏ-ի որոշ դիտակետերում ջրի էլքը.

Գետ	Դիտակետ	Միջին ամսական էլքեր, մ³/վ								
		հոկտեմբեր			նոյեմբեր			դեկտեմբեր		
		փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%	փաստացի	նորմա	%
Ձկնագետ	Շուվագյուղ	0.65	0.33	197	0.24	0.36	67	0.21	0.24	88
Մասրիկ	Շուվակ	2.30	2.98	77	2.25	2.88	78	2.42	2.66	91
Մարաունի	Գեղեռվիտ	0.71	0.79	90	0.57	0.82	70	0.53	0.76	70
Արգիճի	Վ.Գետաշեն	3.18	2.33	136	2.85	2.47	115	2.37	2.38	100
Գալատագետ	Նորատուս	2.70	2.93	92	2.65	3.01	88	2.72	2.99	91

Մակերևութային ջրերի որակ

Մևանի ՋԿՏ-ում ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվում է 18 դիտակետում:

Ձկնագետ գետի ջրի որակը Մեմյոնովկա գյուղից վերև հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), դեկտեմբերին՝ «վատ» (5-րդ դաս):

Մասրիկ գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Սոթք գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

Կարճաղբյուր գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

Վարդենիս գետի ջրի որակը Վարդենիկ գյուղից վերև հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

Մարտունի գետի ջրի որակը Գեղեռվիտ գյուղից վերև հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

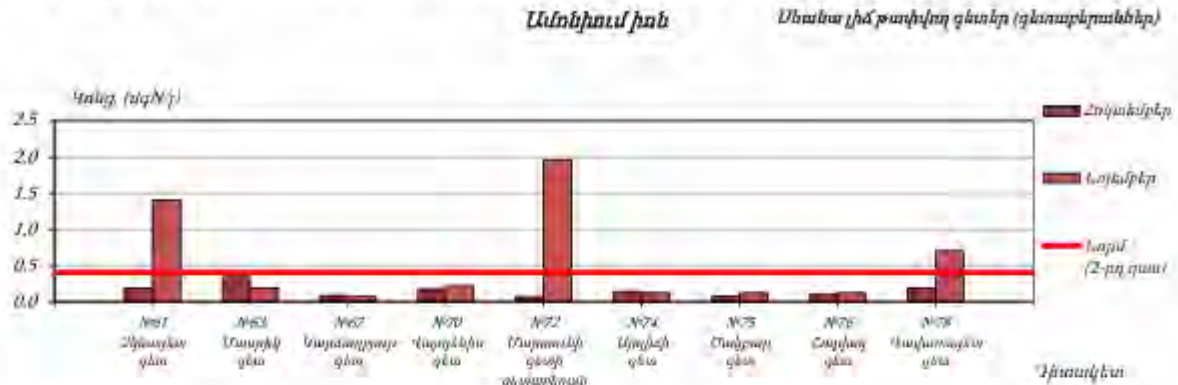
Արգիճի գետի ջրի որակը Լեռնահոմիտ գյուղից վերև հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), գետաբերանում՝ հոկտեմբերին և նոյեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս):

Ծակքար գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս):

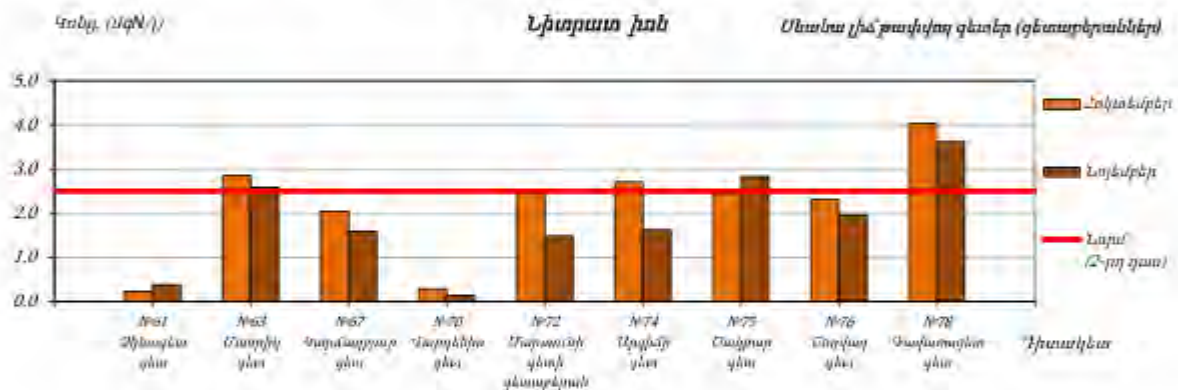
Շողվազ գետի ջրի որակը գետաբերանում հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս):

Գավառագետ գետի ջրի որակը Մաղկաշեն գյուղից վերև հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «լավ» (2-րդ դաս), գետաբերանում հոկտեմբերին և նոյեմբերին ջրի որակը գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս):

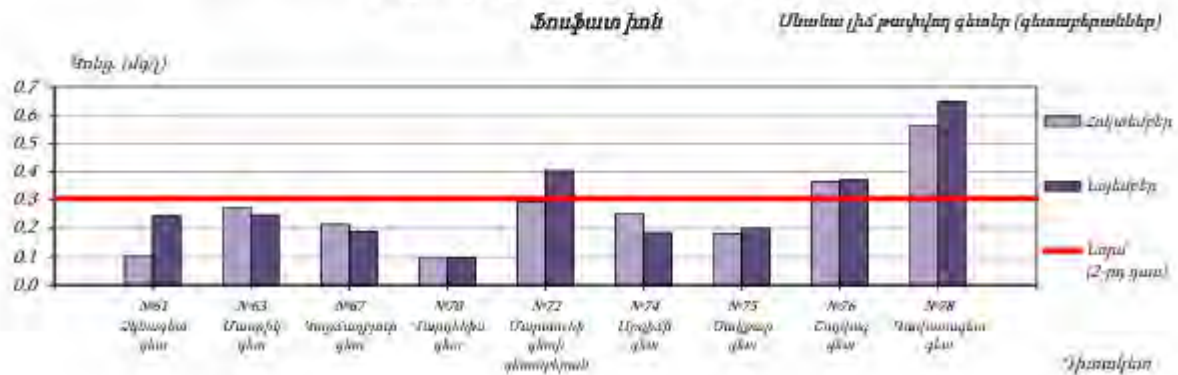
Արփա-Սևան ջրատարի ջրի որակը Մովինար գյուղից հարավ-արևելք հատվածում հոկտեմբերին գնահատվել է «միջակ» (3-րդ դաս), նոյեմբերին «անբավարար» (4-րդ դաս):

Գծապատկեր 72. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ամռնիում իռնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 73. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում նիտրատ իռնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 74. Սևանա լիճ թափվող գետերի գետաբերաններում ֆոսֆատ իռնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրեր

Մեանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 15 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի, ծախսի և մակարդակի չափումներ:

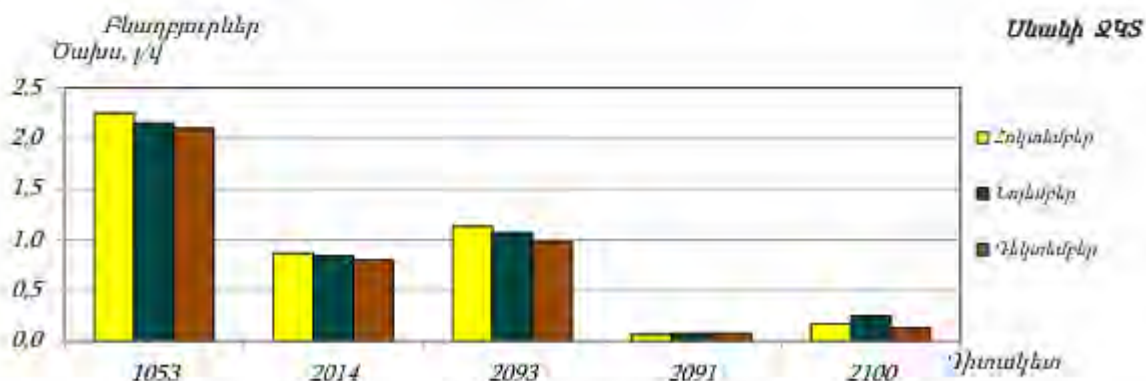
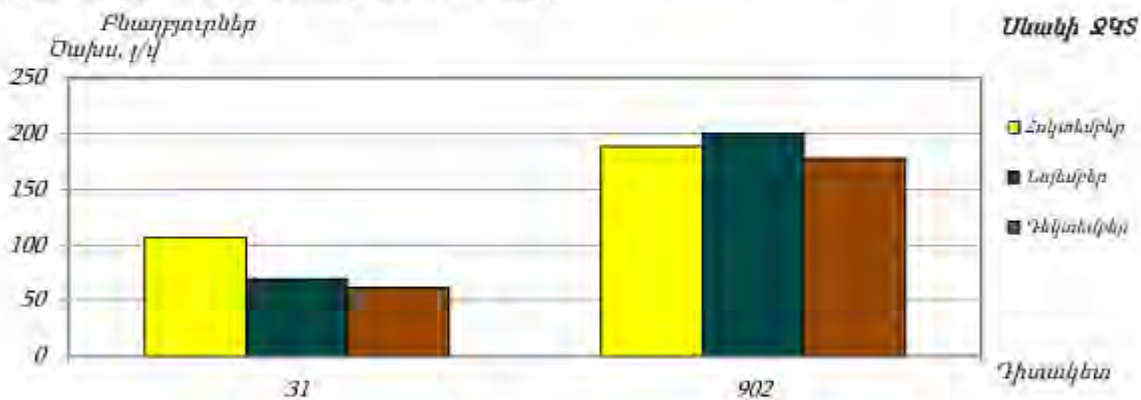
Վարդենիս քաղաքի (N1809, N1811, N1812), Վաղաշենի (N2090) և Դարանակ բնակավայրի (N2095) շատրվանող հորատացքերում հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին ջրի ծախսերն ու մակարդակները գրեթե անփոփոխ են՝ աննշան տատանումներով: N1810 դիտակետում նկատվել է ծախսի և մակարդակի բարձրացում:

Ջրի ծախսի նվազում է դիտվել Գանձակ (N2013) և Վաղաշեն (N2090) գյուղերի շատրվանող հորատանցքերի դիտակետերում: Դարանակ գյուղի (N2095) դիտակետի շատրվանող հորատանցքի ծախսը եղել է կայուն՝ աննշան տատանումով:

Նվազել են Ակունքի (N31, N902, N1053), Խաչաղբյուրի (N2093) և Լիճքի (N2100) դիտակետերի աղբյուրների ծախսը: Գավառ քաղաքի (N2014) և Աղբերք գյուղի (N2091) դիտակետերի ծախսը համեմատաբար կայուն է:

Լիճք գյուղի N2101 հորատանցքի մակարդակը համեմատաբար կայուն է:

Ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է Մեանի ՋԿՏ-ի 8 դիտակետում: Հանքայնացման, նիտրատ, սուլֆատ և քլորիդ իոնների պարունակությունները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

Գծապատկեր 75. Մեանի ՋԿՏ-ի փնաղբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

Նույնըներ

Ջրային հաշվեկշռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացքում	Նվազ.	միջին	Առավ.
	1	2	3				
ՄՈՒՏՔ							
Լիճք թափվող գետերով	11.87	11.46	11.54	34.87	24.9	38.4	54.0
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	0.62	0.62	0.62	1.86	0.00	8.15	22.4
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	6.10	4.00	9.60	19.7	0.00	30.9	79.5
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.60	7.80	4.10	6.10	9.90
Ընդամենը	21.19	18.68	24.36	64.23	46.4	82.7	141.1
ԵԼՔ							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18.2	151.0
Փոխորշացում լճի մակերևույթից	42.6	34.8	24.6	102.0	80.6	116.4	151.5
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.10	1.70
Ընդամենը	43.0	35.2	25.0	103.2	93.9	142.0	260.1
Գուտակում (նվազում)	-12.8	-12.7	-12.8	-38.3	-218.2	-66.4	8.80
Բացարձակ անկապ	-9.01	-3.82	12.16	-0.67		6.90	
Հարաբերական անկապ %	21.0	10.9	32.7	0.65	0.40	7.00	25.9

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ²	Լճի ծավալը, կմ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.46	1278.130	38.1258
Ամսվա վերջին օրը	1900.43	1277.845	38.0875
Միջին ամսական	1900.44	1277.940	38.1003

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում -0.03 (մ)
 Մակարդակի փոփոխությունը 01.01.24 30.11.24 ընթացքում 0.26 (մ)
 30.11.24 և 30.11.23 մակարդակի տարբերությունը 0.23 (մ)

Սևանա լիճ

2024 թվականի 4-րդ եռամսյակում հիդրոլոգիական դիտարկումներ են իրականացվել Սևանա լճի 4 դիտակետում՝ (Սևանա թերակղզի, Շորժա, Կարճաղբյուր, Մարտունի): Հիդրոոդերևութաբանական տվյալների հիման վրա կազմվել է Սևանա լճի հոկտեմբեր, նոյեմբեր և դեկտեմբեր ամիսների ջրային հաշվեկշիռը:

**Աղյուսակ 9. Սևանա լճի ջրային հաշվեկշիռը 2024 թվականի 4-րդ եռամսյակում
Հոկտեմբեր**

Ջրային հաշվեկշռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացում			
	1	2	3		Նվազ.	միջին	Առավ.
ՄՈՒՏՔ							
Լիճը թափվող գետերով	11.47	14.26	14.47	40.20	20.7	37.8	57.4
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	0.86	0.86	0.78	2.50	0.00	7.79	18.8
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	5.00	46.7	3.80	55.5	6.30	42.7	112.3
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.70	7.90	4.20	6.60	12.5
Ընդամենը	19.93	64.42	21.75	106.10	56.6	91.0	166.9
ԵԼՔ							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	21.4	156.0
Գոլորշացում լճի մակերևույթից	52.7	46.2	45.1	144.0	102.0	145.3	178.2
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.10	1.70
Ընդամենը	53.1	46.6	45.5	145.2	123.1	176.6	300.2
Կուտակում (նվազում)	-25.5	-25.4	-25.5	-76.4	-205.4	-92.2	2.60
Բացարձակ անկապք	-7.67	43.22	1.75	37.30		6.70	
Հարաբերական անկապք %	14.4	48.1	3.70	20.4	0.10	5.90	25.6

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ²	Լճի ծավալը, կմ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.52	1278.701	38.2022
Ամսվա վերջին օրը	1900.46	1278.130	38.1258
Միջին ամսական	1900.49	1278.415	38.1640

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում -0.06 (մ)
 Մակարդակի փոփոխությունը 01.01.24 31.10.24 ընթացքում 0.29 (մ)
 31.10.24 և 31.10.23 մակարդակի տարբերությունը 0.22 (մ)

Պեկտեմբեր

Ջրային հաշվեկշռի տարրերը	Ընդամենը (մլն. մ³)				Բազմամյա բնութագրեր (մլն.մ³) 1961–2023թթ.		
	Ըստ տասնօրյակների			Ամսվա ընթացքում			
	1	2	3		Նվազ.	միջին	Առավ.
ՄՈՒՏՔ							
Լիճը թափվող գետերով	11.23	11.15	12.39	34.77	20.7	36.9	51.4
Արփա-Սևան ջրատարով մուտք գործած ջրի ծավալը, այդ թվում ստորերկրյա ներհոսքը	0.62	0.62	0.68	1.92	0.00	7.94	22.9
Տեղումները լճի մակերևույթի վրա	0.10	4.20	7.30	11.6	0.40	22.7	56.4
Ստորերկրյա հոսք	2.60	2.60	2.70	7.90	4.20	6.20	7.90
Ընդամենը	14.55	18.57	23.07	56.19	43.1	71.7	108.4
ԵԼՔ							
Հրազդան գետով	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19.5	177.0
Գոլորշացում լճի մակերևույթից	28.4	26.3	23.5	78.2	62.9	94.9	113.7
Ստորերկրյա հոսք	0.40	0.40	0.40	1.20	0.40	1.10	1.70
Ընդամենը	28.8	26.7	23.9	79.4	63.0	122.2	240.9
Գուտակում (նվազում)	-12.7	-12.8	-12.7	-38.2	-178.4	-57.3	24.9
Բացարձակ անկապք	-1.55	4.67	11.87	14.99		8.50	
Հարաբերական անկապք %	5.38	14.9	33.2	15.9	0.40	7.70	46.2

Բնութագրեր	Լճի մակարդակը, մ	Լճի մակերեսը, կմ²	Լճի ծավալը, կմ³
Ամսվա առաջին օրը	1900.42	1277.750	38.0748
Ամսվա վերջին օրը	1900.39	1277.464	38.0366
Միջին ամսական	1900.41	1277.655	38.0621

Մակարդակի փոփոխությունը ամսվա ընթացքում -0.03 (մ)

Մակարդակի փոփոխությունը 01.01.24 31.12.24 ընթացքում 0.22 (մ)

31.12.24 և 31.12.23 մակարդակի տարբերությունը 0.22 (մ)

2024 թվականի հոկտեմբերի 1-ին Սևանա լճի մակարդակը կազմել է 1900.52 մ, որը նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատությամբ բարձր է եղել 22 սմ-ով: 2024 թվականի դեկտեմբերի 31-ին լճի մակարդակը կազմել է 1900.39 մ, որը նախորդ տարվա նույն օրվա համեմատ բարձր է եղել 22 սմ-ով: 2024 թվականի հոկտեմբերի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը լճի մակարդակն իջել է 13 սմ-ով:

Արփա-Սևան ջրատարով Սևանա լիճ տեղափոխված ջրի ծավալը հոկտեմբեր ամսին կազմել է 2.498 մլն մ³, նոյեմբերին՝ 1.860 մլն մ³, դեկտեմբերին՝ 1.922 մլն մ³:

Այսպիսով, 2024 թվականին՝ հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ Արփա-Սևան ջրատարով Սևանա լիճ տեղափոխված ջրի քանակը կազմել է 185.146 մլն մ³:

2024 թվականին Սևանա լճից ոռոգման նպատակով ջրի բացթողումը սկսվել է հունիսի 16-ից և շարունակվել մինչև սեպտեմբերի 16-ը ներառյալ և, համաձայն Հրազդան ՀէԿ-ի ջրանցքի Գեղամավան դիտակետի տվյալների, այդ ժամանակահատվածում լճից բացթողնված ջրի գումարային ծավալը կազմել է 131.038 մլն.մ³:

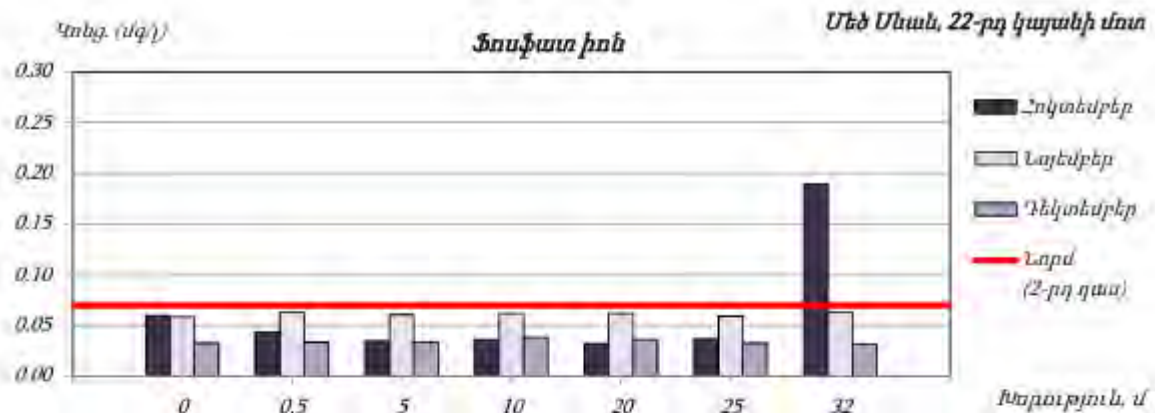
2024 թվականի հոկտեմբերի 1-ին Սևանա լճի մակերեսը կազմել է 1278.701 կմ², ծավալը 38.2022 կմ³, իսկ դեկտեմբերի 31-ին համապատասխանաբար՝ 1277.464 կմ² և 38.0366 կմ³:

Սևանա լճի ջրերի որակ

Սևանա լճի ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է Փոքր և Մեծ Սևանների 3 դիտակետում՝ տարբեր խորության շերտերում: Սևանա լճի ջրի որակի գնահատումն իրականացվում է ՀՀ կառավարության 2011 թվականի հունվարի 27-ի N75-Ն որոշման Հավելված 12.1-ի համաձայն:

Մեծ Սևանի 22-րդ կայանի մոտ մակերևութային, 0.5մ և 5մ խորության շերտերում ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 10մ խորության շերտում ջրի որակը հոկտեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), նոյեմբերին և դեկտեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), 20մ և 25մ խորության շերտերում ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 30մ խորության շերտում ջրի որակը հոկտեմբերին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), նոյեմբերին և դեկտեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

Փոքր Սևանի 4-րդ կայանի մոտ մակերևութային, 0.5մ և 5մ խորության շերտերում ջրի որակը հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), դեկտեմբերին՝ «միջակ» (3-րդ դաս), 10մ և 20մ խորության շերտերում ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 30մ և 55մ խորության շերտերում ջրի որակը հոկտեմբերին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), նոյեմբերին և դեկտեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս), 70մ և 80մ խորության շերտերում ջրի որակը հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), դեկտեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս): Փոքր Սևանի Այրիվանքի մոտ մակերևութային, 10մ, 20մ և 30մ խորության շերտերում ջրի որակը երեք ամիսների ընթացքում գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 5մ խորության շերտում ջրի որակը հոկտեմբերին և նոյեմբերին գնահատվել է «անբավարար» (4-րդ դաս), 40մ խորության շերտում ջրի որակը հոկտեմբերին և դեկտեմբերին գնահատվել է «վատ» (5-րդ դաս), նոյեմբերին՝ «անբավարար» (4-րդ դաս):

Գծապատկեր 79. Մեծ Սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Գծապատկեր 80. Փոքր Սևանում ֆոսֆատ իոնի կոնցենտրացիաների փոփոխությունները

Դրախտիկ, գետ Հայաստանի Գեղարքունիքի մարզում՝ Սևանա լճի ավազանում: Սկիզբ է առնում Արեգունու լեռնաշղթայի հարավային լանջերից՝ 2420 մ բարձրությունից: Երկարությունը 11,3 կմ է, ջրհավաք ավազանը՝ 42 կմ²: Գետահովիտը վերին և միջին հոսանքներում V-աձև է, ստորինում լայնանում է: Սնումը հիմնականում ձնաանձրևային և ստորերկրյա է: Հաճախակի են սելավներն ու սողանքները: Տարեկան միջին ծախսը 0,22 մ³/վ է: Ջրերն օգտագործվում են ոռոգման նպատակով:

Արծաթադերք, Աղբուլաղ, Ջալաչայ, Սպիտակաղբյուր, գետ Գեղարքունիքի մարզում: Սկիզբ է առնում Արեգունի լեռների Կարկտասար գագաթի հարավարևելյան լանջերից և թափվում է Սևանա լիճ: Երկարությունը 12 կմ է:

Սևան ջրավազանային կառավարման տարածքում ստորերկրյա ջրերի վերաբերյալ տեղեկատվություն համաձայն լիազոր մարմնի կայքի՝

ՍՏՈՐԵՐԿՐՅԱ ՔԱՂՅՐԱՀԱՄ ՁՐԵՐ

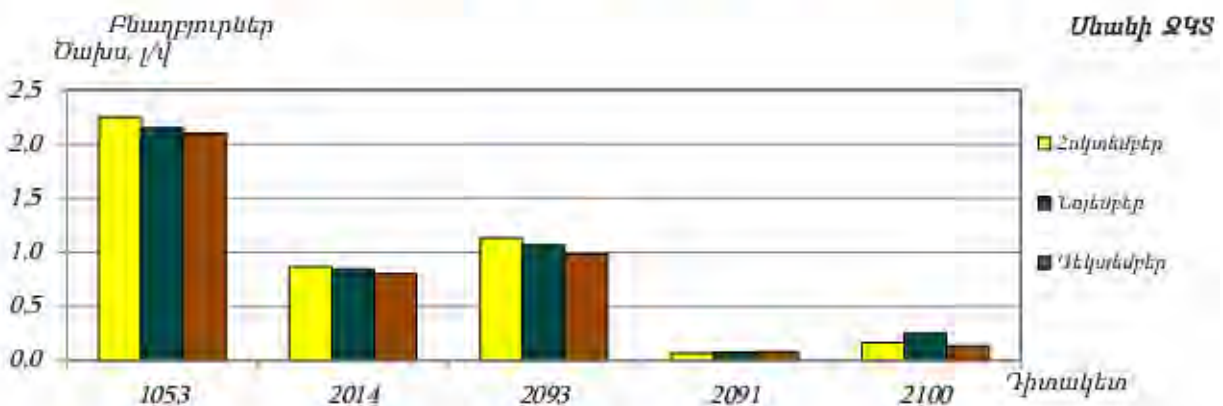
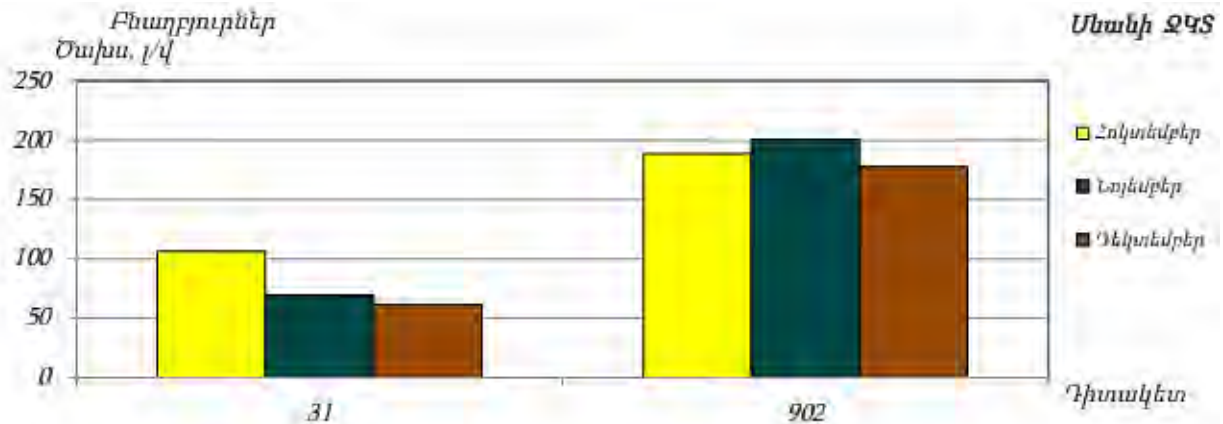
2024թ. II եռամսյակ

Ստորերկրյա քաղցրահամ ջրերի մոնիթորինգն իրականացվել է ազգային ցանցում ընդգրկված 119 դիտակետում, այդ թվում՝ 25 շատրվանող հորատանցք, 35 չշատրվանող հորատանցք, 12 գրունտային ջրհոր և 47 բնաղբյուր: Դիտակետերում կատարվել են ջրի ծախսի, մակարդակի և ջերմաստիճանի չափումներ ամսական 6 անգամ հաճախականությամբ: Ստորերկրյա ջրերի որակի մոնիթորինգ իրականացվել է 55 դիտակետերում՝ որոնցից յուրաքանչյուրում որոշվել է շուրջ 40 ցուցանիշ (հիմնական անիոններ և կատիոններ, աղային ռեժիմի տարրեր, մետաղներ:

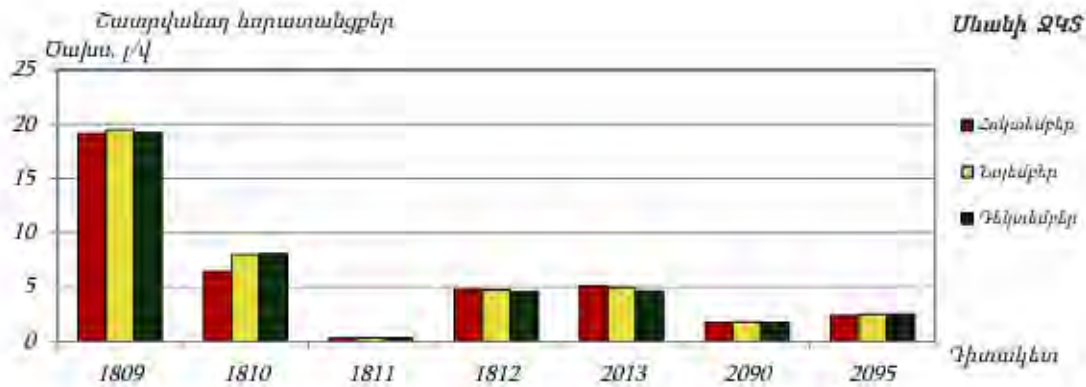
Սևանի ջրավազանային կառավարման տարածք

Սևանի ՋԿՏ-ում ստորերկրյա ջրերի քանակի մոնիթորինգն իրականացվել է 15 դիտակետում, որտեղ կատարվել են ջրի ջերմաստիճանի, ծախսի և մակարդակի չափումներ: Վարդենիս քաղաքի (N1809, N1811, N1812), Վաղաշենի (N2090) և Դարանակ բնակավայրի (N2095) շատրվանող հորատացքներում հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին ջրի ծախսերն ու մակարդակները գրեթե անփոփոխ են՝ աննշան տատանումներով: N1810 դիտակետում նկատվել է ծախսի և մակարդակի բարձրացում: Ջրի ծախսի նվազում է դիտվել Գանձակ (N2013) և Վաղաշեն (N2090) գյուղերի շատրվանող հորատանցքերի դիտակետերում: Դարանակ գյուղի (N2095) դիտակետի շատրվանող հորատանցքի ծախսը եղել է կայուն՝ աննշան տատանումով:

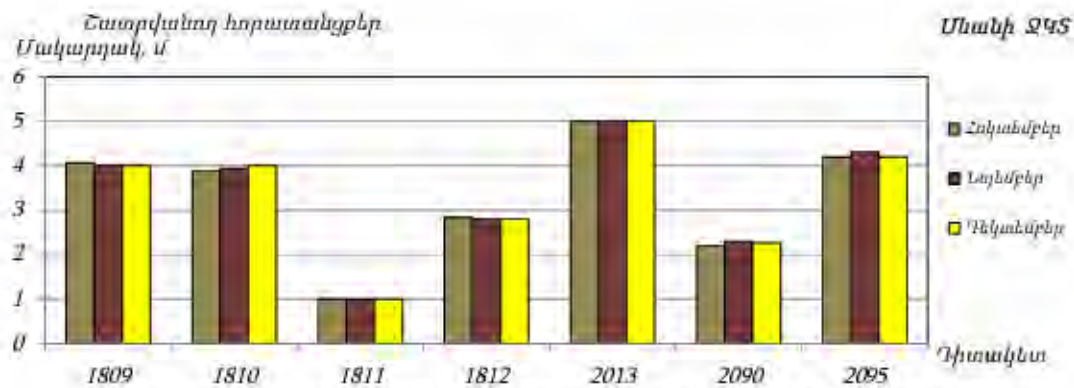
Նվազել են Ակունքի (N31, N902, N1053), Խաչաղբյուրի (N2093) և Լիճքի (N2100) դիտակետերի աղբյուրների ծախսը: Գավառ քաղաքի (N2014) և Աղբերք գյուղի (N2091) դիտակետերի ծախսը համեմատաբար կայուն է: Լիճք գյուղի N2101 հորատանցքի մակարդակը համեմատաբար կայուն է: Ջրի որակի մոնիթորինգն իրականացվել է Սևանի ՋԿՏ-ի 8 դիտակետում: Հանքայնացման, նիտրատ, սուլֆատ և քլորիդ իոնների պարունակությունները չեն գերազանցել համապատասխան ՍԹԿ-ները:

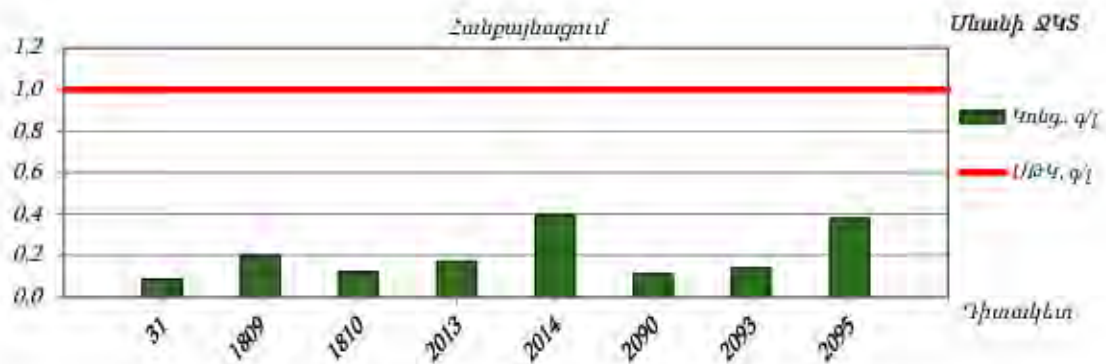
Գծապատկեր 16. Սևանի ՋԿՏ-ի բնաղբյուրներում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

Գծապատկեր 17. Մետաղի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի ծախսերի փոփոխությունները

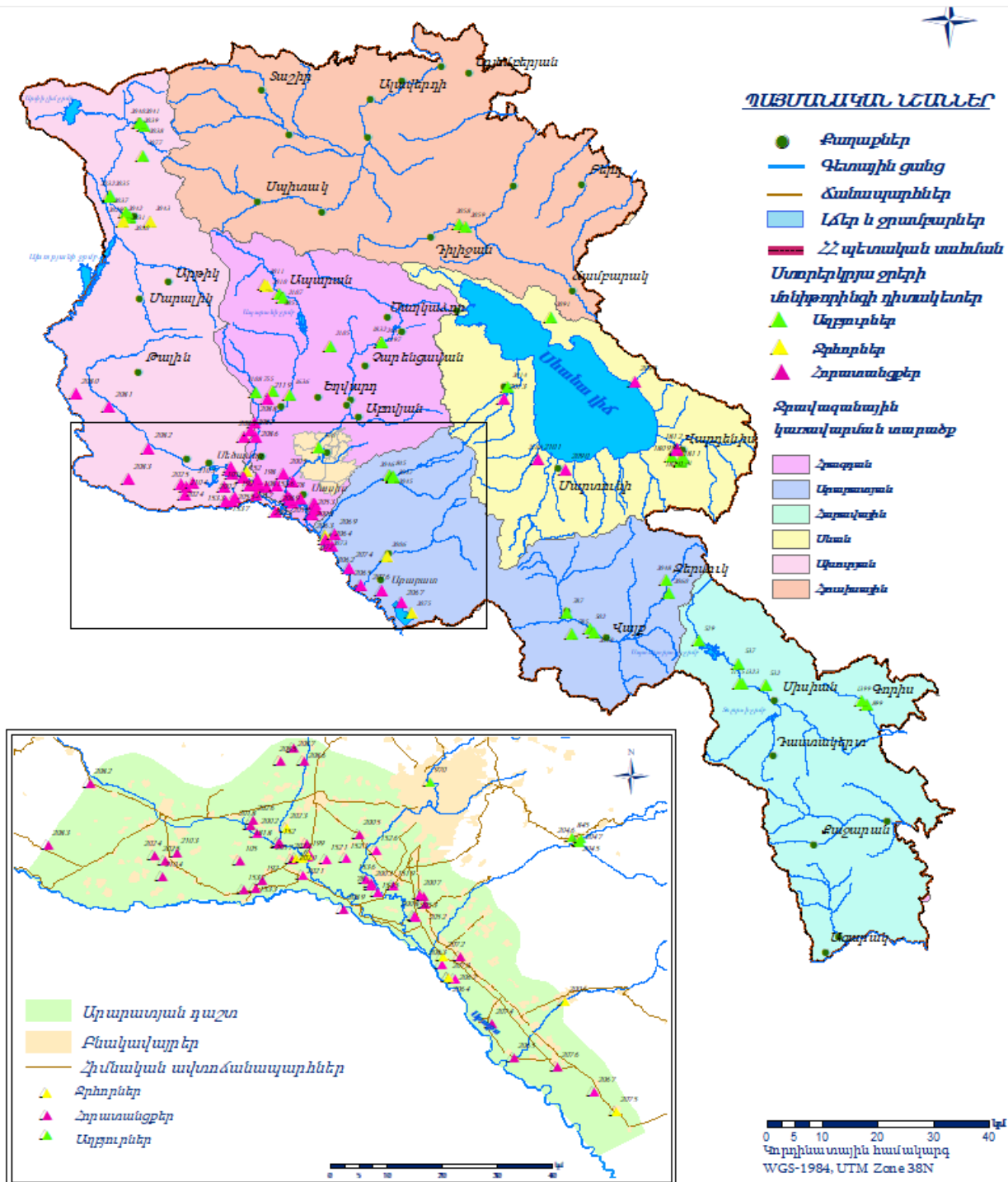

Գծապատկեր 18. Մետաղի ՋԿՏ-ի շատրվանոց հորատանցքերում ջրի մակարդակների փոփոխությունները

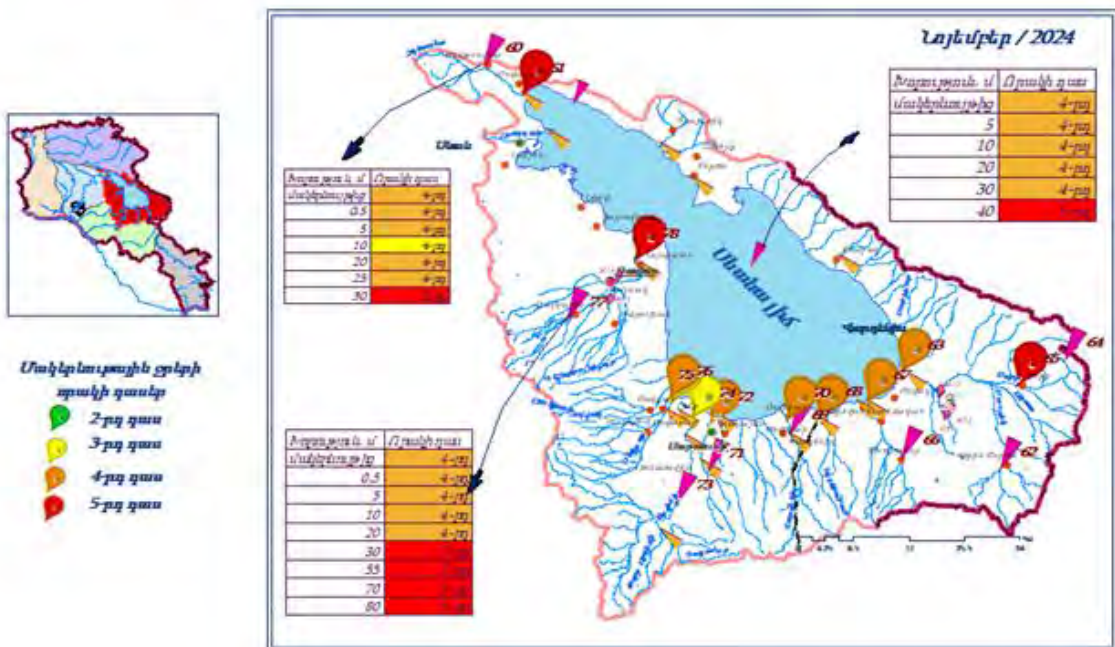
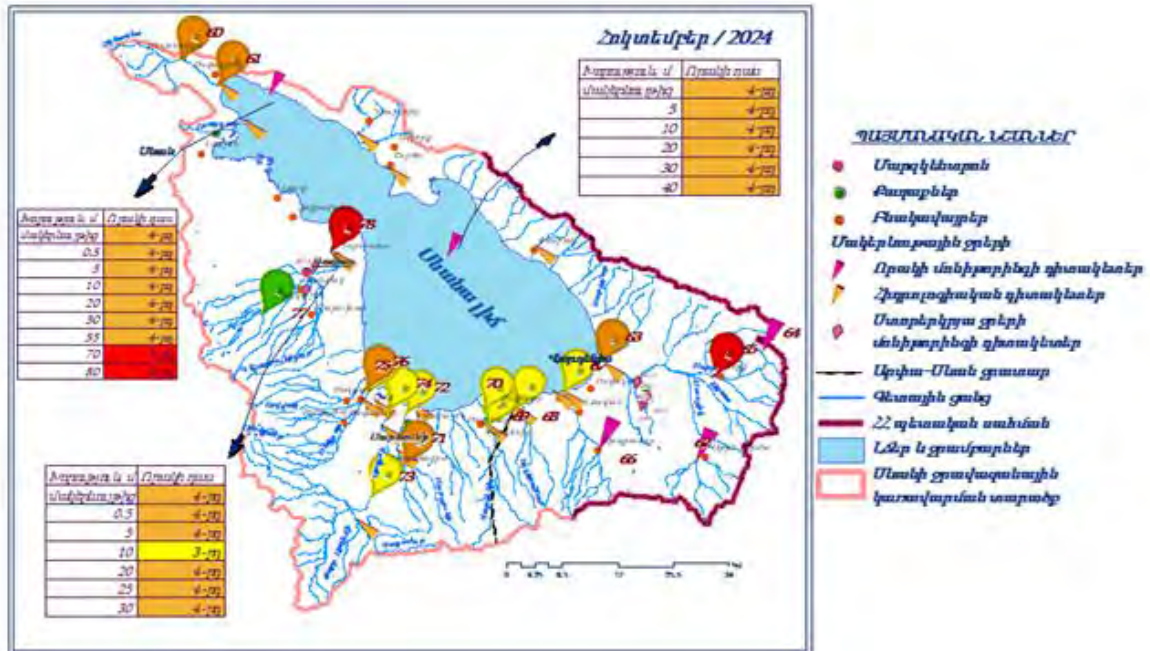

Գծապատկեր 19. Մետաղի ՋԿՏ-ի տատրերկրյա ջրերի դիտակետերի հանքայինացումը

ՀՀ ստորերկրյա ջրերի մոնիթորինգի ազգային ցանցի դիտակետերի բարտեզ 2024 թ.

ՀՀ Սևանի ջրափազանային կառավարման տարածքի մակերևութային ջրերի որակը

2.6 Բուսական և կենդանական աշխարհ

Բուսական աշխարհ. Սևանի ավազանի բնական ցամաքային էկոհամակարգերն են՝ մարգագետինները, տափաստանները, անտառային և նոսրանտառային համակեցությունները, ինչպես նաև ժայռա-քարացրոնային և լճի ջրերից ազատված համալիրները: Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանը հիմնականում տափաստանային է, տափաստաններին բնորոշ բուսականություն

հատիկաբուսականության գերակշռությամբ, բլրի արանքներում և քարակույտերի մոտ թփերի և առանձին ծառերի առկայությամբ:

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է «Սևան» ազգային պարկի տարածքում:

Ազգային պարկում և դրա պահպանական գոտում հայտնի են շուրջ 60 բուսատեսակներ, որոնք օգտագործվում են կամ կարող են օգտագործվել որպես դեղաբույսեր: Շուրջ 100 բուսատեսակներ համարվում են ուտելի: Պարկի և դրա պահպանական գոտու տարածքից հայտնի են նաև 267 տեսակի, ենթատեսակի և ձևերի մակրոմիցետներ (պարկի տարածքում՝ 121 տեսակ, պահպանական գոտում՝ 228 տեսակ): Նշված մակրոսկոպիկ սնկերից շուրջ 100 տեսակը ուտելի են, որոնցից առավելապես տարածված են հետևյալները՝ ականջասունկ սովորական կամ կախասունկ (*Pleurotus ostreatus*), յուղասունկ հատիկավոր (*Suillus granulatus*), շեկլիկ (*Lactarius deliciosus*), աղվեսասունկ (*Cantharellus cibarius*), կոճղասունկ մարգագետնային (*Marasmius oreades*), շամպինյոն սովորական (*Agaricus campestris*), շամպինյոն դաշտային (*Agaricus arvensis*), գոմաղբասունկ սպիտակ, փրչոտ (*Coprinus comatus*), շարքասնկերից (*Tricholomataceae*)՝ կոճղասունկ աշնանային (*Armillaria mellea*), լեպիստա մանուշակագույն ոտիկով (*Lepista personata*), շարքասունկ հողամոխր ագույն (*Tricholoma terreum*): Բացի այդ, հանդիպում են նաև 58 տեսակի մակրոսկոպիկ սնկեր, որոնք ունեն բուժիչ հատկություններ: 24 տեսակի սնկեր թունավոր են: Դրանցից են՝ խոզուկասունկ (*Paxillus involutus*), կեղծ կոճղասունկ (*Hypholoma fasciculare*), ճանճասպան հովազային (*Amanita pantherina*), շամպինյոն 1411 դեղնամաշկ (*Agaricus xanthodermus*), գոմաղբասունկ թեփուկավոր (*Coprinus picaceus*), սարդոստայնասնկեր (*Cortinarius*), թելիկասնկեր (*Inocybe*), շարքասնկեր (*Tricholoma*) ցեղերի որոշ տեսակներ և այլն:

Ռելիեֆային առանձնահատկությունների շնորհիվ Սևանի ավազանի բուսականությունն ունի վառ արտահայտված մոզաիկ բնույթ: Ցածրադիր վայրերում աչքի են ընկնում անապատները ու կիսաանապատները, որոնք առաջացել են լճից ազատված ավազուտների վրա և ունեն երկրորդային ծագում: Այդ տեսակներից որպես ռելիկտային համակեցություններ պահպանվել են՝ տորֆային ճահճուտները, քարացրոնային և ժայռային բուսական խմբավորումները, փոփոզ թփուտները՝ ցածրաճ գիհուտներ (*Juniperus depressa*) և այլն: Տարածաշրջանում հանդիպող բուսատեսակները ներկայացված են ստորև Աղյուսակում: Աղյուսակում ընդգրկված բույսերի որոշ տեսակները ներկայացված են Նկարում:

№	Բույսի հայերեն անվանումը	Բույսի լատիներեն անվանումը
1	Ազնվամորի	Rubus idaeus
33	Մեծկտակե եռաձախան Սրոհունդ խոցված	Alnus arundinacea Hypericum perforatum
34	Սրոհունդ մշտիկատերևանման	Hypericum hyssopifolium
35	Մասրենի Զրաչի	Rosa hrachiana
36	Մասրենի առատափուշ	Rosa spinosissima
37	Վիկ մկան	Vicia cracca
38	Տանձենի կովկասյան	Pyrus caucasica
39	Տուղտավարդ թավրիզյան	Alcea tabrisiana
40	Փրփրուկ վեցաթերթ	Filipendula hexapetala
41	Օշինդր արևելյան	Artemisia orientalis
42	Օշինդր դառը	Artemisia absinthium
11	Թրաշուշան կովկասյան	Gladiolus caucasicus
12	Լավատեր թուրինգիական	Lavathera turingiaca
13	Լոշտակ սպիտակ	Bryonia alba
14	Խատուտիկ Ստեփենի	Taraxacum stevenii
15	Կորենի սովորական	Berberis vulgaris
16	Կակաչ արևելյան	Papaver orientale
17	Կակաչ հայկական	Papaver armeniacum
18	Կակաչ սակավատերև	Papaver paucifoliatum
19	Կատվադաղձ մերկ	Nepeta nuda
20	Կատվադաղձ Մուսիկի	Nepeta mussini
21	Կատվախոտ դեղատու	Valeriana officinalis
22	Հազարատերևուկ սովորական	Achillea millefolium
23	Հիրիկ փոքր	Iris pumila
24	Մատիտեղ ճնճղուկի	Polygonum aviculara
25	Մատուռնի ուղիղ	Potentilla recta
26	Նեղտերևի	Chamaenerium angustifolium
27	Շուշանաբանջար սոխուկավոր	Chaerophyllum bulbosum
28	Շուշանաբանջար ոսկեզոծ	Chaerophyllum aureum
29	Պտեր արական	Dryopteris filix mas
30	Սեզ սպիտակ	Agrostis alba
31	Սիզախոտ մարգագետնային	Phleum pratense
32	Սրոհունդ ալպիական	Hypericum alpestre

Տարածաշրջանում հանդիպող բուսատեսակները

Տուղտավարդ թավրիզյան - *Alcea tabrisiana*

Սրտիկունդ մշտիկատերևանման - *Hypericum hyssopifolium*

Վիկ մկան - *Vicia cracca*

Լավատեր թուրինգիական - *Lavatera turingiaca*

Միզախոտ մարգագետնային - *Phleum pratense*

Փրփրունկ վեցաթերթ - *Filipendula hexapetala*

Մատիտեղ ճնճղուկի - *Polygonum aviculare*

Ասպիրակ աղեղնեղ - *Spiraea crenata*

Կակաչ արևելյան - *Papaver orientale*

Կատվարաղծ Մուսիկի - *Nepeta mussini*

Տարածաշրջանում լայն տարածում ունեն Ազնվամորու (*Rubus idaeus*), Վարդ առատափուշի (*Rosa spinosissima*), Մասրենի Հրաչի (*Rosa hrachiana*) և Ասպիրակ աղեղնեզրի (*Spiraea crenata*) մացառուտները, որոնց արանքներում հանդիպում են Ծորենի սովորականը (*Berberis vulgaris*) և Լոշտակ սպիտակը (*Bryonia alba*): Տարածաշրջանում հանդիպում են նաև՝ Տանձենի կովկասյան (*Pyrus caucasica*), Արոսենի սովորական (*Sorbus aucuparia*) և Դժնիկ լուծողական (*Rhamnus cathartica*) ծառեր: Ավելի հարավ ընկած տարածություններում տարածված են գիհու և կաղնու անտառների հիմնական խմբավորումները: Տարածաշրջանում հանդիպող՝ ՀՀ կարմիր գրքում և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում գրանցված բուսատեսակների ցուցակը բերված է ստորև աղյուսակում, իսկ դրանց լուսանկարները՝ նկարում:

№	Բուսատեսակ		ԲՊՄՄ-ի Կարմիր ցուցակում ունեցած կատեգորիան ⁴
	Հայերեն	Լատիներեն	
1	Անողնուցուկ Գրոսհեյմի	<i>Puccinellia grossheimiana</i> V.I.Krecz.	EN
2	Արոսենի հայաստանյան	<i>Sorbus hajastana</i> Gabr.	VU

Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանում հանդիպող՝ ՀՀ Կարմիր գրքում ընդգրկված հազվագյուտ, անհետացող բուսատեսակների լուսանկարները

Արոսենի հայաստանյան - *Sorbus hajastana* Gabr.

Անողնուցուկ Գրոսհեյմի - *Puccinellia grossheimiana* V.I.Krecz.

Ինչպես արդեն նշվել է, նախատեսվող գործունեության վայրը գտնվում է «Սևան» ազգային պարկի տարածքում՝ ափամերձ հատվածում: Թերակղզու այս հատվածը գտնվում է մարդածին ազդեցության ներքո և կիրառվում է որպես հանգստյան գոտի:

Նախատեսվող գործունեության տարածքում հազվագյուտ, Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակներ չեն հանդիպել:

Տարածքում հիմնականում առկա են փշատերև ծառեր՝ եղնիններ, սոճիներ և այլն: Ծառահատումներ նախատեսված չէ:

Ստորև ներկայացվում է իրավիճակային (գեոդեզիական) հատակագիծ ծառերի քանակով և տեղադիրքով՝

Կենդանական աշխարհ

Տարածաշրջանի այս հատվածը ներկայացված է բավականին լայն տարածված հարուստ կենսաբազմազանությամբ, ինչպես նաև մի քանի կարմիրգրքային տեսակներով: Կենդանիների կարմիրգրքային տեսակները տարածված են հիմնականում պահպանված չխախտված բնական տարածքներում և չինգիլների մոտ: Տարածաշրջանում ամենատարածված և բազմաքանակ կենդանիներն են մկնաման կրծողները և մանր թռչնատեսակներ, որոնք հանդիսանում են գիշատիչ թռչունների և կենդանիների, այդ թվում կարմիրգրքային կենդանատեսակներից որոշների համար

որպես կերային օբյեկտներ: Տարածաշրջանում հանդիպող կենդանատեսակները ներկայացված են ստորև աղյուսակում: Աղյուսակում ընդգրկված կենդանիների որոշ տեսակները ներկայացված են նկարում:

Տարածաշրջանում հանդիպող կենդանատեսակները

№	Կենդանու հայերեն անվանումը	Կենդանու լատիներեն անվանումը
1	Թխակապույտ աղավնի	Columba livia
2	Ժուլան	Lanius collurio
3	Լոր	Coturnix coturnix
4	Խայտաբղետ քարակեռնեխ	Monticola saxatilis
5	Հուպոպ	Upupa epops
6	Մեծ ճուռակ	Buteo buteo
7	Մոխրագույն ագռավ	Corvus corone
8	Մոխրագույն արտույտ	Calandrella rufescens
9	Մոխրագույն կաքավ	Perdix perdix
10	Ոսկեգույն մեղվակեր	Merops apiaster
11	Պարող քարաթռչնակ	Oenanthe isabellina
12	Ջրածիծառների տեսակներ	Chlidonias
13	Սև կեռնեխ	Turdus merula
14	Սևաճակատ շամփրուկ	Lanius minor
15	Սևավիզ քարաթռչնակ	Oenanthe finschii
16	Սովորական կաչաղակ	Pica pica
17	Սովորական հողմավար բազե	Falko tinnunculus
18	Սովորական ճայ	Corvus monedula
19	Սովորական որոր	Larus ridibundus
20	Սովորական սարյակ	Stumus vulgaris
21	Սովորական սիտեղ	Sitta europaea
22	Սովորական քարաթռչնակ	Oenanthe oenanthe
23	Տափաստանային արտույտ	Melanocorypha calandra
24	Փուփուկավոր արտույտ	Galerida cristata
25	Աղվես	Vulpes vulpes
26	Աքիս	Mustela nivalis
27	Գորշուկ/ Փորսուղ	Meles meles
28	Դաշտամկներ	Microtinae
29	Համստեր	Cricetus cricetus
30	Ձյան դաշտամուկ	Chionomys nivalis
31	Նապաստակ	Lepus europaeus
32	Գայլ	Canis lupus
33	Շնագայլ	Canis aureus
34	Քարակզաքիս	Martes foina

Տարածաշրջանում հանդիպող կենդանատեսակները

Լոր - Coturnix coturnix

Մոխրագույն ագռավ - Corvus corone

Թխակապույտ աղավախ - Columba livia

Սովորական հողմավար քազե - Falco tinnunculus

Հոպուպ - Upupa epops

Սովորական սիտեղ - Sitta europaea

Ալքիս - *Mustela nivalis*

Դաշտամկներ - *Microtinae*

Նապաստակ - *Lepus europaeus*

Համստեր - *Cricetus cricetus*

Տարածաշրջանում հանդիպող՝ ՀՀ կարմիր գրքում և ԲՊՄՄ Կարմիր ցուցակում գրանցված 5 կենդանատեսակների ցուցակը բերված է ստորև Աղյուսակ 12-ում, իսկ դրանցից որոշների լուսանկարները՝ Նկար 11-ում:

Աղյուսակ 12. Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանում հանդիպող՝ ՀՀ Կարմիր գրքում ընդգրկված կենդանատեսակները

№	Կենդանատեսակ		ԲՊՄՄ-ի Կարմիր ցուցակում ունեցած կատեգորիան ⁶
	Հայերեն	Լատիներեն	
1	Հարթ խխունջ	<i>Gyraulus laevis</i>	EN
2	Մոխրաայտ սուզակ	<i>Podiceps grisegena</i> Boddaert	VU
3	Թշշան կարապ	<i>Cygnus olo</i>	VU
4	Մոխրագույն սագ	<i>Anser anser</i>	VU
5	Խայտաբաղ	<i>Tadorna tadorna</i>	VU
6	Լայնակտուց բաղ	<i>Anas clypeata</i> Linneus	VU
7	Սպիտակաճակատ սագ	<i>Anser albifrons</i>	VU

№	Կենդանատեսակ		ԲՊՄՄ-ի Կարմիր ցուցակում ունեցած կատեգորիան ⁶
	Հայերեն	Լատիներեն	
8	Կարմիր ցին	<i>Milvus milvus</i>	EN
9	Սպիտակապոչ արծիվ	<i>Haliaeetus albicilla</i> Linnaeus	EN
10	Գիշանգղ	<i>Neophron percnopterus</i> Linnaeus	EN
11	Տափաստանային արծիվ	<i>Aquila nipalensis orientalis</i> Hodgson	VU
12	Աղավաթազե	<i>Falco columbarius</i> Linnaeus	DD
13	Սապսան	<i>Falco peregrinus</i> Tunstall	VU
14	Հայկական որոր	<i>Larus armenicus</i> Buturlin	VU
15	Ներկարար	<i>Coracias garrulus</i>	VU

EN (Endangered) - վտանգված տեսակ

VU (Vulnerable) - խոցելի տեսակ

Նկար 11. Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանում հանդիպող՝ ՀՀ Կարմիր գրքում ընդգրկված կենդանատեսակների լուսանկարները

Տափաստանային արծիվ - *Aquila nipalensis*

Ներկարար - *Coracias garrulus*

Հայկական որոր - *Larus armenicus*

Մոխրաաչյա սուզակ - *Podiceps grisegena* Boddaert

Լայնակտուռ բադ - *Anas clypeata* Linnaeus

Հարթ խխուկ - *Gyraulus laevis*

Ինչպես արդեն նշվել է, նախատեսվող գործունեության վայրը գտնվում է «Սևան» ազգային պարկի տարածքում՝ ափամերձ հատվածում: Այս հատվածը գտնվում է մարդածին ազդեցության ներքո և կիրառվում է որպես հանգստյան գոտի: Նախատեսվող գործունեության տարածք կարճաժամկետ այցելության և ուսումնասիրության ընթացքում Կարմիր գրքում գրանցված կենդանատեսակներ չեն հանդիպել:

2.7 Նախատեսվող գործունեության տարածաշրջանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը

Նախատեսվող գործունեությունը նախատեսվում է իրականացնել ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակ համայնքի վարչական տարածքում: 1900-ական թվականների սկզբներին գյուղի կարգավիճակով բնակավայրը կոչվել է Միխայլովկա: 1920 թվականին այն վերանվանվել է Կարմիր, իսկ 1972 թվականին՝ Կրասնոսելսկ: 1991 թվականին այն վերանվանվել է Ճամբարակ:

Լեռնային բնակավայր է, ծովի մակերևույթից միջին բարձրությունը 1860 մ է: Քաղաքը գտնվում է Գետիկի հովտում: Հեռավորությունը մայրաքաղաք Երևանից 125 կմ է, իսկ մարզկենտրոն Գավառից՝ 90 կմ:

Ճամբարակ քաղաքը ձևավորվել է երեք բնակավայրերի միացումից. դրանք են Կրասնոսելսկը, Վերին Ճամբարակն ու Ներքին Ճամբարակ: Կրասնոսելսկի նախկին անվանումներից են եղել՝ Միխայլովկան, Կարմիրը և Կրասնոսելսկը: Միխայլովկա գյուղը հիմնադրվել է 1740-1785 թվականներին Ռուսաստանի՝ Սամարայի և Սարատովի նահանգներից վերաբնակեցված Մոլդկանների կողմից:

1971 թվականին Կրասնասելսկը, ներառելով Ներքին և Վերին Ճամբարակները, ստացավ քաղաքատիպ ավանի կարգավիճակ, 1992 թվականին վերանվանվել է Ճամբարակ, իսկ 1996 թվականին՝ մարզերի ձևավորումից հետո. արդեն ստացել է քաղաքի կարգավիճակ:

Մինչև 1988-1989 թվականները բնակչության հիմնական մասը կազմել են հայերը, ռուսները (մալոկաններ), ադրբեջանցիները, քրդերը, մոլդովացիներ: Շրջանում բնակվող ադրբեջանցիների հեռանալուց հետո նրանց փոխարեն վերաբնակվեցին Բաքվից, Կիրավաբադից, Սումգայիթից, Շամխորից և Ադրբեջանի այլ շրջաններից տեղահանված փախստական հայեր:

1992-1994 թվականներին տնտեսական անկման պատճառով գրեթե ողջ ռուս բնակչությունը տեղափոխվեց Ռուսաստան: Ղարաբաղյան պատերազմի ժամանակ ռուս բնակչությունը հայերի հետ մասնակցել է ադրբեջանցիների դեմ ինքնապաշտպանական կոնֆլիկտին:

Քաղաքում կա 4 միջնակարգ դպրոց, գեղարվեստի, մանկական երաժշտական դպրոցներ: Պատմական հուշարձաններից՝ 11-րդ և 15-16-րդ դարերի եկեղեցիների ավերակներ, 20-ից ավել տաքեր դարերի խաչքարեր:

Բնակչությունը զբաղվում է անասնապահությամբ, այգեգործությամբ, բանջարաբուծությամբ, հացահատիկի և կերային կուլտուրաների մշակությամբ: Համայնքը զագիֆիկացված է, ապահովված է համապատասխան ենթակառուցվածքներով (էլեկտրամատակարարում, աղբավայր, գերեզմանոց): Գեղամա և Վարդենիսի

լեռնաշղթաների ու Սևանա լճի միջև գտնվող վայրերում զգալի հարթ տարածություններ կան, առկա են շատ որակյալ հողեր և նպատակահարմար են հողագործության համար: Դրանք հատկապես Մասրիկ, Արգիճի գետերի ու Գավառագետի հովիտներն են: Դրանցից համեմատաբար ընդարձակը Մասրիկի դաշտն է՝ շուրջ 10000 հեկտար: Այդ հարթ տարածությունները ծովի մակերևույթից ունեն 1900-2200մ բարձրություն: Տարածքը ներկայացած է միջին բարձրությամբ լեռնաշղթաներով, ուղիղ և ալիքաձև թեքություններով և հարթություններով: Ապարները պրոյուվիալ, դեյուվիալ առաջացումներ են: Տարածքում գերիշխում են տափաստանային և կարբոնացված անտառային դարչնագույն հողերը, որոնք ձևավորվել են կարբոնատային, խճաքարային բերվածքների վրա: Նախատեսվող գործունեության ենթակա տարածքի հողերը երոզացված են և սակավագոր: Հողաբուսաշերտը բացակայում է:

2.8 Պատմամշակութային և բնության հուշարձանները

Այս հողվածը ներկայացնում է Գեղարքունիքի մարզի Ճամբարակ քաղաքի պատմության և մշակույթի հուշարձանների ցանկը, որը 2002թ. հաստատվել է Հայաստանի կառավարության կողմից: Ցանկում ներառված է ընդամենը 54 հուշարձան (19 միավոր):

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	հավելյալ նշումներ
Ամրոց «Գալուստքար»	մ.թ.ա. 2-1 հզ	հս մասում	Գետիկի աջ ափին, «Գետիկ» հյուրանոցից 600 մ հս
Գերեզմանոց	11-18 դդ.	հս մասում	Վերին Ճամբարակում, Գետիկի աջ ափին, Ճամբարակ-Թթուջուր ճանապարհից աջ
Խաչքար	12-13 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից աջից 2-րդը
Խաչքար	12-13 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից աջից 3-րդը
Խաչքար	14-15 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից աջից 1-ինը
Խաչքար	16-17 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից ձախից 2-րդը է

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	հավելյալ նշումներ
Խաչքար	16-17 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից ձախից 1-ինը է
Խաչքար	16-17 դդ.		կանգնեցված 6 խաչքարերից ձախից 3-րդը է
Գերեզմանոց	11-20 դդ.	հս մասում	սարալանջին, ավերված, գործող գերեզմանոցի հվ կողմում
Եկեղեցի	16-17 դդ.		գերեզմանոցի հվ-աե մասում, ավերված
Խաչքար	12-13 դդ.		
Խաչքար	12-13 դդ.		
Գյուղատեղի «Ղուշի բակեր»	16-18 դդ.	0,5 կմ հս	Ճամբարակ-Վահան ճանապարհից ձախ
Գերեզմանոց	16-18 դդ.		
Խաչքար	11-12 դդ.		ընկած գետնին
Խաչքար	11-12 դդ.		կիսով թաղված հողի մեջ
Խաչքար	13-14 դդ.		ընկած գետնին, երկատված
Խաչքար	14-15 դդ.		ընկած գետնին
Խաչքար	14-15 դդ.		կիսով խրված հողի մեջ, թեքված
Խաչքար	16-17 դդ.		ընկած գետնին
Խաչքար	17-18 դդ.		ընկած գետնին
Տապանաքար Սերիճանի	1660 թ.		

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	հավելյալ նշումներ
Եկեղեցի Սբ. Գրիգոր	1029 թ.	ք. մ.	Վերին Ճամբարակի հս եզրին
Խաչքար Պողոս Երիցի	9-10 դդ.		խորանի հվ մասում
Խաչքար	10-11 դդ.		հվ ավանդատանը
Խաչքար	10-11 դդ.		հվ ավանդատան մուտքի վերնամասում
Խաչքար	11-12 դդ.		հվ պատին
Խաչքար	11-12 դդ.		խորանի հվ պատին
Խաչքար	11-12 դդ.		խորանի հվ պատին
Խաչքար	11-12 դդ.		խորանի աե պատին
Խաչքար	11-12 դդ.		բեմի վրա
Խաչքար	11-12 դդ.		հս ավանդատան մուտքի վերնամասում
Խաչքար	11-12 դդ.		հս ավանդատանը
Խաչքար	11-12 դդ.		հվ ավանդատանը
Խաչքար	14-15 դդ.		խորանի հս պատին
Գերեզմանոց	10-19 դդ.		
Խաչքար	10-11 դդ.		Եկեղեցուց հս, ընկած գետնին
Խաչքար	1029 թ.		Եկեղեցու հվ կողմում, խրված հողի մեջ
Խաչքար	11 դ.		Եկեղեցու հվ կողմում, խրված հողի մեջ

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	հավելյալ նշումներ
Խաչքար	11-12 դդ.		ընկած գետնին
Խաչքար	10 դ.	ք. մ.	Վոլոդյա Զազյանի տնամերձում
Խաչքար՝ Մատթեոս երեցի	10 դ.	ք. մ.	Վերին Ճամբարակի կենտրոնում, աղբյուրի մոտ
Խաչքար	12-13 դդ.	1 կմ հվ-աե	Ճամբարակ - Վահան խճուղուց ձախ
Խաչքար	12-13 դդ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Սամվել Բաբայանի տնամերձում
Խաչքար	12-13 դդ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Վերգուշ Բաբայանի տան ցանկապատին
Խաչքար	12-13 դդ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Հրաչ Հարությունյանի տնամերձում
Խաչքար	12-13 դդ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Ռադիկ Վերդյանի տան մոտ
Խաչքար	13 դ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Հրաչիկ Մելքումյանի տան մոտ
Խաչքար	14-15 դդ.	ք. մ.	Վերին Ճամբարակում, Վարազդատ Ղազարյանի տնամերձում
Խաչքար	1455 թ.	ք. մ.	Մինասյանի տնամերձում
Խաչքար	16-17 դդ.	ք. մ.	Ներքին Ճամբարակում, Հրաչ Հարությունյանի տնամերձում
Հուշաղբյուր Երկրորդ աշխարհամարտում զոհվածներին	1950- ական թթ.	ք. մ.	Վերին Ճամբարակում

հուշարձան	կառուցված	վայր, հասցե	հավելյալ նշումներ
Հուշադրյուր Երկրորդ աշխարհամարտում զոհվածներին	1960 թ.	ք. մ.	հյուրանոցի դիմաց
Հուշարձան Երկրորդ աշխարհամարտում զոհվածներին	1970-ական թթ.	ք. մ.	դպրոցի դիմաց

Թվարկված պատմամշակութային հուշարձաններից ոչ մեկը չի գտնվող նախատեսվող գործունեության տարածքում:

2.9 Հատուկ պահպանվող տարածքներ

Նախատեսվող գործունեության տարածքը գտնվում է «Սևան» ԱՊ-ի սահմաններում, որը բաժանվում է 4 տարածքագործառնական գոտիների՝ արգելոցներ, արգելավայրեր, ռեկրեացիոն և տնտեսական: Պարկի տարածքում կան 4 արգելոցներ՝ «Նորաշենի», «Լիճք-Արգիշի», «Գիլլի» և «Արտանիշի», ընդհանուր 7464 հա մակերեսով: Նախատեսվող գործունեության վայրը «Սևան» ԱՊ-ի տարածքագործառնական գոտիներից ամենամոտը գտնվում է «Նորաշեն»-ի արգելոցից 1,5 կմ հեռավորության վրա: «Նորաշեն»-ի արգելոցը գտնվում է ազգային պարկի հյուսիս-արևմտյան հատվածում, որի տարածքը կազմում է 839հա, որից ցամաքային տարածքը՝ 341հա, ջրայինը՝ 498 հա: Արգելոցի նպատակն է ապահովել թռչունների, մասնավորապես հայկական որորի/էնդեմիկ տեսակ/ բնականոն ապրելակերպն ու վերարտադրությունը: Արգելոցի տարածքը գրեթե հարթ է՝ ընկած է Սևանա լճի ափից մինչև 1908մ բարձրությունը: Արգելոցի ցամաքային հատվածը անտառազուրկ է, տեղ տեղ հանդիպում են չիխանի թփեր, իսկ կղզիները քարապատ են: Անտառային տնկարկներից հանդիպում են հիմնականում չիխանի, թեղու և սոճու ծառուտները:

Ց Ա Ն Կ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲՆՈՒԹՅԱՆ ՀՈՒՇԱՐՁԱՆՆԵՐԻ

(ՀՀ կառավարության 2008 թվականի 14 օգոստոսի <<Հայաստանի Հանրապետության բնության հուշարձանների ցանկը հաստատելու մասին>> N 967-Ն որոշմամբ հաստատված)

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզ			
«Սևկառար» հրաբուխ	Գտնված քաղաքից 20 կմ արլ.	Երկրաբանական հուշարձան	
«Աժդախակ» հրաբուխ	Գտնված քաղաքից 25 կմ հիւ-արմ.	Երկրաբանական հուշարձան	
«Անանուն» ծաղկավորում	Մնացած 16ի հա-արլ. Ափին, երկաթուղու պատաստի հատվածում, Մնաց քաղաքի մոտ 45 կմ հեռավորության վրա	Երկրաբանական հուշարձան	
«Բարե ծով» քարաքոտներ (շինդիներ)	Լճաշեն գյուղից 1 կմ դեպի խառնակային քարեանք	Երկրաբանական հուշարձան	
«Անանուն» երաբույսային պահպանված շերտավորություն	Լճաշեն գյուղից 1 կմ հիւ, կախային խառնակների գործող քարեանքի մոտ	Երկրաբանական հուշարձան	
«Արմադան» հրաբուխ	Մադինա գյուղից 3.5 կմ արմ.	Երկրաբանական հուշարձան	
«Հայրավանք» բրածո ֆունտ	Հայրավանք գյուղից 2-3 կմ հա-արլ	Երկրաբանական հուշարձան	
«Մայրանց» աղբյուր	Գտնված քաղաքի Հաջապատ քաղաքում, 8 մ-ից 1937 մ բարձրության վրա	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Խոսեղի» աղբյուր	Գտնված քաղաքի արմ. Ծաղկավորում	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Արջունք քար» աղբյուր	Այլուք գյուղի տարածքում, 8 մ-ից 1980 մ բարձրության վրա	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Անանուն» աղբյուր	Լճաշեն գյուղի տարածքում, 8 մ-ից 2045 մ բարձրության վրա	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Անանուն» աղբյուր	Կարմաղբյուր գյուղի հիւ-արլ. Եզրին, 8 մ-ից 1930 մ բարձրության վրա	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Վանքի աղբյուր» աղբյուրների խումբ	Մարտիսն գյուղի հիւ, Ծաղկավորում, 8 մ-ից 1977 մ բարձրության վրա	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Ալկուն» լիճ	Ծաղկաշեն գյուղից 10 կմ արմ., Ալկունայի լեռան լանջին	Հրաբերկաբանական հուշարձան	
«Երեզալյուն մարգագետին»	Կրակալիկ գյուղի մոտ	Կենսաբանական հուշարձան	
Ընդամենը ՀՀ Գեղարքունիքի մարզում- 15		Երկրաբանական - 7 Հրաբերկաբանական - 6 Հրաբերկաբանական - 1 Կենսաբանական - 1	-

Թառ (Կարմիր Կատար) հրաբուխ երկրաբանական հուշարձանը, որը հաստատվել է Կառավարության 2021թվականի հոկտեմբերի 21ի N 1718 որոշմամբ:

3. ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ և ՎՆԱՍԱԿԱՐ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԲԱՑԱՌՄԱՆԸ, ՆՎԱԶԵՑՄԱՆՆ ՈՒ ՓՈԽՀԱՏՈՒՑՄԱՆՆ ՈՒՂՂՎԱԾ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Բոլոր տիպի շինարարական աշխատանքները պետք է կատարել պահպանելով պետ. նորմերը, կանոնները, ստանդարտները, ինչպես նաև նախագծի տեխնիկական պայմանները: Բոլոր տիպի թաքնված աշխատանքների համար պետք է կազմել թաքնված աշխատանքների ակտ տեխնիկական հսկողություն իրականացնող մարմնի կողմից հաստատված:

Շինարարության հակահրդեհային անվտանգության պատասխանատվությունը կրում է անմիջապես շինարարության ղեկավարը կամ նրան փոխարինող անձը:

Երեկոյան ժամերին դադարեցնել աղմկոտ աշխատանքների կատարումը:

Ներկրվող փայտանյութի դեպքում կուսումնասիրվի բուսասանիտարական փորձաքննության արդյունքները հավաստող փաստաթուղթը:

3.1 Ռիսկերի գնահատում

Ներկայացվող գործունեության իրականացման ժամանակ շրջակա միջավայրի վրա ազդեցությունները հիմնականում կապված են՝

- քանդման բեռնման աշխատանքների /հողագրունտի քանդում մաքրման կայանի տարածքում/,
- գրունտային զանգվածների տեղափոխման,

Թվարկված աշխատանքների ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով նախատեսված են բնապահպանական միջոցառումներ, որոնք ներառված են բնապահպանական կառավարման պլանում:

Սույն ՇՄԱԳ-ում բերված են հիմնական բնապահպանական միջոցառումները ըստ ազդեցության ուղղությունների:

Շահագործման փուլում միայն դիտարկվելու են դրական սոցիալական ազդեցություններ, բնակավայրից ներառվելու են աշխատողներ, և վճարվելու են հարկեր:

3.2 Արտանետումների աղբյուրները

Ներկայացվող աշխատանքների կատարման ընթացքում հիմնական ռիսկերը կապված են արտանետումների հետ, որոնց ցանկը բերված է ստորև՝

- փոշու արտանետումներ քանդման /միայն մաքրման կայանի տարածքում/ ընթացքում

3.3 Բնապահպանական միջոցառումների ընդհանուր նկարագրություն

3.3.1 Մթնոլորտային օդ

Օդային ավազանը աղտոտումից պահպանելու համար նախատեսված են՝

- պարբերաբար ստուգել շինարարական աշխատանքների իրականացումը և տալ համապատասխան կարգավորում:

3.3.2 Ջրային ռեսուրսներ

Ջրային ռեսուրսների արդյունավետ օգտագործման նպատակով նախատեսվել են հետևյալ միջոցառումները.

- նախատեսվում է մաքրման կայան որի ակտիվ տիղմը հետագայում պարբերաբար մաքրվելու է հատուկ ծառայության միջոցով պայմանագրային հիմունքներով:

3.3.3 Հողային ռեսուրսներ

Հողային ռեսուրսների պահպանության համար նախատեսվում են.

- Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող շինարարական թափոնները կպահեստավորվեն տարածքում հատուկ նախատեսված վայրում և կծածկվեն :
- Արգելվում է ընդհանուր օգտագործման ճանապարհներից և ջրային ուղիներից դուրս շարժիչային և թրթուրավոր տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը և կանգառը ճանապարհային ցանցի սահմաններից դուրս կամ դրա համար չնախատեսված վայրերում.
- աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած

շինարարական թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր,
- տարածքը կբարեկարգվի:

-Նախատեսվում է բուֆերային գոտին ցանկապատել ուղղահայաց կանաչապատմամբ համաձայն ՀՀ կառավարության 2008թ 18 դեկտեմբերի 1563-Ն որոշման:

Նախքան նախագծային աշխատանքները սկսելը ուսումնասիրվել է տարածքը և ֆիքսվել է ամբողջ բուսականությունը՝ ծառերը և թփերը: Տնակները և տաղավարները տեղադրվել են այնպես, որպեսզի չվնասվի առկա բուսականությունը, արահետները նույնպես նախագծվել են բուսականությունից զուրկ տարածքներով: Տրանսպորտային միջոցների մուտք հողամաս նախատեսված չէ, բայց հետիոտն արահետները նախագծված է այնպես, որպեսզի արտակարգ իրավիճակների դեպքում հատուկ ծառայության մեքենաները կարողանան մոտենալ ցանկացած տնակի և մինչև լողափ: Տարածքի կանաչապատումը նախատեսվում է իրականացնել տվյալ տարածաշրջանին բնորոշ բույսերով, որոնց ցանկը նախապես կհամաձայնեցվի „Սևան ազգային պարկ,-ի հետ:

3.3.4 Թափոնների կառավարում

Շինարարության փուլում առաջանալու են կոշտ թափոններ.

- նյութերի մնացորդներ շինարարական աղբի տեսքով (ծածկագիր՝ 91200601 01 00 4, վտանգավորության 4-րդ դաս)՝ մոտ 0,5մ³, (հիմնականում կազմված են իներտ ֆրակցիաներից) ամբողջությամբ տեղափոխվելու է տեղական ինքնակառավարման մարմինների կողմից հատկացված վայր:

- կենցաղային թափոններ՝ աղբ (ծածկագիր՝ 91200400 01 00 4, վտանգավորության 4-րդ դաս), մեկ մարդու հաշվարկով կենցաղային աղբի առաջացման նորմը կազմում է 0,32խմ 1 տարում: Շինարարության փուլում առաջացող կենցաղային աղբի ծավալը կկազմի $6 \cdot 0,32 = 1,92$ խմ, քանի որ շինարարության փուլում աշխատողները 6-ն են, իսկ շահագործման փուլում 78, որից 72-ը այցելուների թիվն է, $78 \cdot 0,32 = 24,96$ խմ/տարեկան/:

Շինարարության փուլում առաջացող շինաղբը կպահվի համապատասխան պարկերով, ծածկի տակ, մինչև տեղափոխումը համայնքի կողմից տրամադրված աղբավայր, տեղափոխումը կիրականացվի ըստ անհրաժեշտության:

Այն թափոնները, որոնք հնարավոր կլինի խառնել կենցաղային աղբի հետ(կեղտոտված լաթեր և այլն) կտեղափոխվեն աղբավայր: Շինարարության փուլում այլ տեսակի թափոնների կուտակում չի նախատեսվում:

Տարածքում աղբահանության նպատակով տեղադրվելու են աղբահավաք տարողություններ և աղբարկղներ: Համաձայն ՀՀ Կառավարության 2008թ. դեկտեմբերի 18-ի թիվ 1563-Ն որոշման տեխնիկական բնութագրերի տարածքը անհրաժեշտ է կահավորել աղբամաններով՝ 1 աղբանոթ հաշվարկով, ինչը լիովին ապահովված է ընկերության կողմից: Աղբահեռացումը կատարվելու է կանոնավոր:

Մեքենաների սպասարկումը նախատեսվում է իրականացնել տեխ սպասարկման կայաններում, տարածքում որևէ նորոգման, յուղի փոխարինման և այլ աշխատանքներ չեն իրականացվելու:

ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով նախատեսվում է գոյացող, օգտագործվող, այլ անձանց կամ լիցենզավորված կազմակերպության փոխանցվող, ինչպես նաև տեղադրվող թափոնների սկզբնական հաշվառում:

Փորման աշխատանքների ընթացքում առաջացած վտանգավոր նյութերով չաղտոտված հող (ծածկագիրը՝ 31401100 08 99 5):

Նախատեսվող գործունեության ընթացքում հողային աշխատանքներ հիմնականում չեն իրականացվելու /միայն մաքրման կայանի տարածքում/, նախատեսվում է միայն մաքրման կայանի տեղադրման համար գրունտի փորում 39 խ.մ, որից 23 խ.մ. ետլիցք, իսկ 16.0 խ.մ. տեղափոխում տարածքից՝ համայնքապետարանի կողմից հատկացված վայր, այլ որևէ հողային աշխատանքներ չեն իրականացվելու:

Այլ վտանգավոր թափոններ, որոնք ենթակա են լիցենզավորված որևէ կազմակերպության հանձնման, չեն առաջանալու, մնացած բոլոր առաջացման ենթակա թափոնները խմբավորված են շինարարական աղբ թափոնատեսակի մեջ:

Շահագործման փուլում առաջանալու է միայն կենցաղային աղբ, որի կառավարումը ևս իրականացվելու է վերը նշված ընթացակարգով:

3.3.5 Արտակարգ իրավիճակների պատրաստվածությունը

Շինարարական աշխատանքների ընթացքում հնարավոր արտակարգ իրավիճակներն են՝

- Հրդեհի առաջացումը
- Աշխատողների վնասվածքները

Շահագործվող տեխնիկայի հետ վթարները:

Արտակարգ իրավիճակներին արագ արձագանքելու համար նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝

- Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը:
- Մինչ աշխատանքների սկիզբը շինարարական հարթակը հագեցվում են հրդեհաշիջման առաջնային միջոցներով ու դեղ-արկղիկով, իսկ աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործման, ինչպես նաև առաջին բուժօգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում:
- բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժօգնության, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:

Ըստ նախնական գնահատման, ապահովվելով նշված միջոցառումների պատշաճ մակարդակով իրականացումը, կարելի է արտակարգ իրավիճակների ռիսկը հասցնել նվազագույնի, իսկ առաջացման դեպքում արագ և արդյունավետ հակազդել դրանց:

3.3.6 Հակահրդեհային միջոցառումներ

- ա) մշտապես իրականացնել բաց պահեստների հակահրդեհային միջտարածությունների ժամանակին մաքրում հրդեհավտանգ թափոններից և աղբից, քանի որ հակահրդեհային միջտարածությունները չեն կարող օգտագործվել նյութերի, սարքավորումների, տարաների պահեստավորման, ավտոտրանսպորտային տեխնիկայի կայանման համար,
- բ) հրդեհաշիջման համար նախատեսված ջրաղբյուրների ճանապարհները և անցումները պետք է միշտ ազատ լինեն, շինարարության ընթացքում ճանապարհների փակման դեպքում, ջրային աղբյուրներին մոտենալու կամ այդ հատվածով անցնելուն պատակով տեղադրել շրջանցման ուղղությունը ցույց տվող ցուցանակներ,
- գ) շինարարական աշխատանքների տեղամասերում տեղադրել հրդեհաշիջման սկզբնական միջոցներ, փակցնել հակահրդեհային անվտանգության պաստառներ, հրդեհների մասին ուղեցույց-հիշեցումներ և այլն:

- Էլեկտրամատակարարումը նախատեսվում է իրականացնել կից հողամասից: Կից հողամասը պատկանում է նույն սեփականատիրոջը: Կից հողամասի էլեկտրամատակարարման հարցերը գործընթացի մեջ են:

Շինարարական աշխատանքները նախատեսվում են իրականացնել նախագիծը կազմելուց հետո, որտեղ ըստ ՇՈՒՍ 111-4-80-ի պահանջների պետք է նշվեն անվտանգության տեխնիկայի կանոնների պահպանման ցուցմունքները նշված պայմաններում աշխատելու ժամանակ:

3.3.7 Աղմուկ

Աղմուկի մակարդակը նվազեցնելու համար նախատեսվում է՝

- շինարարական աշխատանքները կազմակերպել ցերեկային ժամերին,
- պարբերաբար ստուգել և կարգավորել տեխնիկական միջոցների և ավտոտրանսպորտի շարժիչները:

Աղմուկից պաշտպանվող օբյեկտ հանդիսանում է գյուղը, որը գտնվում է տարածքից զգալի հեռավորության վրա:

Քանի որ մոտակա գյուղը գտնվում է աղմուկի աղբյուրից բավականին հեռու, ապա աղմուկի մակարդակը հաշվարկվում է սահմանին (հեռավորությունը աղմուկի աղբյուրից 500մ):

Տրանսպորտի աշխատանքներից գումարային հաշվարկային ձայնային բնութագիրը LAէկվ սահմանված է 79ԴԲԱ (համաձայն գործող նորմերի):

Աղմուկի մակարդակը աղմուկից պաշտպանող տարածքի հաշվարկային կետում որոշվում է՝

LAտար = LAէկվ - LAհեռ - LAէկր - LAկանաչ

Որտեղ՝

LAէկվ - աղմուկի աղբյուրի ձայնային բնութագիրը, LAէկվ=79ԴԲԱ

LAհեռ - աղմուկի մակարդակի նվազումը հաշվարկային կետի և աղմուկի աղբյուրի միջև հեռավորությունից կախված

LAհեռ 500մ-ի վրա կազմում է 28ԴԲԱ

LAէկր - աղմուկի մակարդակի նվազումը էկրանով:

LAէկր =14ԴԲԱ

Տարածքը տվյալ դեպքում ծառայում է որպես էկրան:

LAկանաչ - աղմուկի մակարդակի նվազումը կանաչ գոտիով,

LAկանաչ=0ԴԲԱ

Աղմուկի մակարդակը գոտու սահմանին կկազմի՝

LAտար = LAէկվ - LAհեռ - LAէկր - LAկանաչ = 79-28-14=37ԴԲԱ

Հաշվի առնելով հեռավորությունը մոտակա բնակավայրերից, ռելիեֆը՝ գումարային հաշվարկային ձայնային բնութագիրը շրջակա բնակավայրերի տարածքում կլինի բնակելի գոտիների համար

սահմանված նորմերից /45ԴԲԱ/ շատ ցածր:

Ադմուլի մակարդակը գիշերային ժամերին գտնվում է նորմերի սահմաններում և կազմում է 32դԲԱ (նորման 35դԲԱ):

3.3.8 Կենսաբազմազանություն և էկոհամակարգեր

Նախատեսվող շինարարության հարակից տարածքները բավականին ուրբանիզացված են: Տարածքում ՀՀ բույսերի և կենդանիների Կարմիր գրքերում գրանցված տեսակներ չեն հայտնաբերվել: Այդուամենայնիվ, շինարարական աշխատանքների ժամանակ ՀՀ Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների պոպուլյացիաների հայտնաբերման դեպքում դրանց պահպանության նպատակով նախատեսվում է.

- 1) Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների նոր պոպուլյացիաների կենսոնակության ապահովման նպատակով, առանձնացնել պահպանվող գոտիներ:
- 2) Ժամանակավորապես սահմանափակել առանձնացված պահպանվող գոտիներում տնտեսական գործունեության որոշ տեսակներ, երե դրանք կարող են բերել նշված բուսատեսակների աճելավայրերի վիճակի վատթարացման ու պոպուլյացիաների կենսոնակության խաթարմանը, տեղափոխել պահպանվող բույսերի առանձնյակները տվյալ տեսակի համար նպաստավոր բնակլիմայական պայմաններ ունեցող որևէ բնության հատուկ պահպանվող տարածք կամ բուսաբանական այգիների տարածք, կամ կարմիր գրքում որպես տվյալ բույսի աճելավայր գրանցված որևէ տարածք, իսկ բույսերի սերմերը տրամադրել համապատասխան մասնագիտացված կազմակերպությանը գենետիկական բանկում պահելու և հետագայում տեսակի վերարտադրությունը կազմակերպելու նպատակով: Աշխատանքները կիրականացվեն ՀՀ բուսական աշխարհի օբյեկտների պահպանության և բնական պայմաններում վերարտադրության նպատակով դրանց օգտագործման կարգը սահմանող որոշման (31 հուլիսի 2014 թվականի N 781-Ն) հիմնադրությոններին համապատասխան:
- 3) Շինարարական և հողային աշխատանքներ իրականացնելու ժամանակ օգտագործվելու է ջրցան՝ փոշենստեցման նպատակով, ինչը աղտոտումից կպահպանի օդային ավազանը և բնական էկոհամակարգերը, մասնավորապես տեղի բուսականությունը:
- 4) Որպես կանոն կենդանիները ակտիվ են վաղ առավոտյան և իրիկնամուտին, իսկ որոշ տեսակներ ակտիվ են բացառապես գիշերային ժամերին: Որոշ կենդանատեսակներ շատ զգայուն են ադմուլի նկատմամբ, ուստի կենդանիների կեսակերպի վրա ազդեցությունից խուսափելու համար նախատեսվում ցանկացած աղուկ առաջացնող գործողություն իրականացնել բացառապես ցերեկային ժամերին (շինարարական աշխատանքներ, և այլն):

- 5) Կենդանիների բնականոն վարքին կարող է խանգարել նաև տարածքի գիշերային լուսավորությունը, մասնավորապես այն տեսակների, որոնք ակտիվ են գիշերը, լուսադեմին կամ մթնշաղին: Ուստի նախատեսվում է լեդ լամպերով լուսավորությունը:
- 6) Համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թ. ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի՝ Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմնին:
- 7) Իրականացվող շինարարական աշխատանքների ընթացքում ընկերությունը կառաջնորդվի Առողջապահության նախարարի՝ 2012 թվականի սեպտեմբերի 19-ի թիվ 15-Ն, հրամանի պահանջներով, և աշխատողները պետք է տեղեկացված լինեն սանիտարակենցաղային պայմանների վերաբերյալ կետերին:
- 8) Նախատեսվում է առաջնորդվել «Սևանա լճի կենտրոնական գոտում կառուցապատման համար նախատեսված տարածքների գոտնորման նախագիծը հաստատելու մասին» ՀՀ կառավարության 03.03.2011թ. N 177-Ն որոշման և «Սևանա լճի մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

4. ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՊԼԱՆ

Շինարարական աշխատանքների իրականացման ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելման/մեղմացման ուղիված հեկյալ մշտադիտարկումները.

1. Մթնոլորտային օդ կատարվող աղտոտող նյութերի (փոշի, CO, NOx և այլն) արտանետումների որակական և քանակական պարամետրերի պարբերական չափումներ, երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ /30000 ՀՀ դրամ/
2. Օգտագործված մեքենայական յուղերով ու քսայուղերով հողերի հնարավոր աղտոտումից խուսափելու նպատակով հողերի աղտոտվածության մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ /25000 ՀՀ դրամ/
3. Աղմուկի և թրթռումների մշտադիտարկումներ՝ երեք ամիսը մեկ հաճախականությամբ /15000 ՀՀ դրամ/
4. Կենսաբազմազանության մոնիթորինգ /30000 ՀՀ դրամ/
5. Կեղտաջրերի հեռացման մշտադիտարկման միջոցառում՝ տարեկան մեկ անգամ /50000ՀՀ դրամ/:

Մշտադիտարկումների միջոցառումների համար նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 360000 ՀՀ դրամ:

ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ՌԻՄԿԵՐԸ ՄԵՂՄԱՑՆՈՂ ԲՆԱՊԱՀՊԱՆԱԿԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՊԼԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	ՊԱՐԱՄԵՏՐԵՐ	ՄԵՂՄԱՑՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳԱԹԵՐԹԻԿ
Ընդհանուր դրույթներ	Նախագգուշացումներ և աշխատողների անվտանգություն	(a) Շինարարության և շրջակա միջավայրի անվտանգությունը վերահսկող մարմինները և համայնքը պետք է նախագգուշացված լինեն սպասվող գործընթացների վերաբերյալ (b) Շինարարության համար անհրաժեշտ բոլոր պահանջվող թույլտվությունները ձեռք են բերվել (c) Կապալառուն պաշտոնապես համաձայնել է, որ աշխատանքները կիրականացվեն ապահով և կարգապահ՝ նվազագույնի հասցնելով ազդեցությունը շրջակա միջավայրի վրա: (d) Աշխատողների անհատական պաշտպանության միջոցները պետք է համապատասխանեն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափանիշներին (մշտապես սաղավարտների կիրառում, անհրաժեշտության դեպքում դիմակներ և պաշտպանիչ ակնոցներ, պաշտպանիչ հագուստ և կոշիկներ) (e) Տարածքում տեղադրվող համապատասխան տեղեկատվական վահանակները աշխատողներին կհրազեկեն հիմնական կանոնների և նորմերի վերաբերյալ:
Շինարարական աշխատանքներ	Օդի որակ	(a) Շինաշխատանքների իրականացման ընթացքում հատուկ տարողություններ կկիրառվեն շինարարական աղբի հեռացման համար՝ չված տարողությունները պետք է պահպանվեն տարածքում և անընդհատ ցողվեն ջրով՝ թափոններից գոյացած փոշու քանակը նվազեցնելու նպատակով (b) Շրջակա տարածքները (մայթերը, ճանապարհները) պետք է զերծպահվեն շինարարական աղբից՝ փոշին նվազագույնի հասցնելու նպատակով
	Աղմուկ	(a) Շինարարական աշխատանքներից գոյացած աղմուկը կսամանափակվի թույլատրված ժամերի միջակայքում

	Թափոնների կառավարում	(a) Թափոնների հավաքման վայրերը և հեռացման ուղիները պետք է նախապես որոշված լինեն շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնների բոլոր հիմնական տեսակների համար: (b) Շինարարության արդյունքում գոյացող թափոնները պետք տարանջատվեն ընդհանուր աղբից և կենցաղային թափոններից դեռ տարածքում և ըստ առաջացման տեղափոխվեն հատուկ հատկացված աղբավայր: (c) Շինարարական աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի արտոնագիր ունեցող աղբահավաքների կողմից (d) Թափոնների հեռացման վերաբերյալ գրառումներ պետք է կատարվեն որպես ապացույց, որ թափոնների կառավարումը կատարվում է պատշաճ կերպով, նախատեսվածին համաձայն (e) Հնարավորության դեպքում կապալառուն կարող է պիտանի թափոնները բազմանվազ օգտագործել
Հողային ռեսուրսներ	Հողի որակ	(f) Շին. աշխատանքների ընթացքում իրականացնել հողերի որակի մոնիթորինգ (g) Շինարարական նյութերը կտեղադրվեն տարածքում, (h) Շինարարական աշխատանքների ընթացքում առաջացող շինարարական թափոնները կպահեստավորվեն տարածքում հատուկ նախատեսված վայրում և կծածկվեն: - Արգելվում է ընդհանուր օգտագործման ճանապարհներից և ջրային ուղիներից դուրս շարժիչային և թրթուրավոր տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը և կանգառը ճանապարհային ցանցի սահմաններից դուրս կամ դրա համար չնախատեսված վայրերում.

		(j) աշխատանքների ավարտից հետո կմաքրվեն բոլոր տարածքները և առաջացած շինարարական թափոնները կտեղափոխվեն ինքնակառավարման մարմնի կողմից հատկացված աղբավայր, (k) տարածքը կբարեկարգվի:
Կեղտաջրերի հեռացում	Ջրի որակ Մաքրման կայան	Թափոնների բացառում, համապատասխան ծառայության միջոցով պայմանագրային հիմունքներով:
Հետիոտների և երթևեկության ապահովություն	Շինարարական աշխատանքների հետևանքով հետիոտներին սպառնացող ուղղակի կամ անուղղակի վտանգներ	(a) Շինարարության ազգային նորմերի համաձայն կապալառուն պետք է ապահովի պատշաճ անվտանգություն և շինարարությանն առնչվող երթևեկության կարգավորում, ինչը ներառում է, բայց չի սահմանափակվում հետևյալով. ▪ պարզ տեսանելի ցուցանակներ, զգուշացնող նշաններ հանրությանը պոտենցյալ վտանգների մասին նախազգուշացնելու համար, պետք է առկա լինեն պատնեշներ և շրջանցող ուղիներ ▪ Անձնակազմի կրթման համակարգ և երթևեկության կառավարման համակարգ: Հետիոտների

		համար անվտանգ անցումներ երթևեկության զոնայում: ▪ Համապատասխանեցնել աշխատանքային ժամերը երթևեկության ակտիվության հետ, խուսափել ակտիվ երթևեկությունից՝ մարդկանց ակտիվ տեղաշարժի ժամերին:
Արտակարգ իրավիճակներ	Հնարավոր վտանգներ	(c) Մինչ աշխատանքների սկիզբը ոլոր աշխատողները, այդ թվում նաև վարորդները, անցնում են հրահանգավորում ըստ աշխատանքի անվտանգության կանոնների: Հրահանգավորումը իրականացնում է աշխատանքների ղեկավարը: (d) Մինչ աշխատանքների սկիզբը աշխատողներն անցնում են դրանց ճիշտ օգտագործմանն, ինչպես նաև առաջին բուժ.օգնության ցուցաբերմանն ուղղված հրահանգավորում: (e) Հեղուկ նյութերը օգտագործումից առաջ և պահվելու են հատուկ տակդիրների վրա՝ հնարավոր արտահոսքերը բացառելու համար: (f) բոլոր աշխատողներին տրվելու են անհատական և կոլեկտիվ պաշտպանության միջոցներ: Հնարավոր վնասվածքների դեպքում տուժածին կցուցաբերեն առաջին բուժ.օգնություն, ապա, անհրաժեշտության դեպքում, կտեղափոխվի քաղաքի մոտակա բժշկական հաստատությունը:

Կենսաբազմազանության մոնիթորինգը	Հնարավոր վտանգներ	1)ելակետային տվյալների ստացումը և հավաքագրումը 2)ստացված տվյալների վերլուծությունը, ամփոփումը, կանխատեսումների կազմումը. 3)տվյալների բազայի վարումը և տեղեկատվության տրամադրումը. 4)մոնիթորինգի տվյալների հիման վրա անհրաժեշտ բնապահպանական գործողությունների իրականացման վերաբերյալ որոշումների նախագծերի մշակումը՝ շահագրգիռ կողմերի մասնակցության ապահովմամբ (տարածքային կառավարման մարմիններ, համապատասխան տեղական ինքնակառավարման մարմիններ, հասարակական կազմակերպություններ, բնօգտագործողներ և այլն): Կենսաբազմազանության վրա հնարավոր ազդեցությունների համար առաջարկվող մեղմացնող միջոցառումները ներառում են. - Աշխատանքների ընթացքում բացառել տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը ճանապարհներից և արտադրական տեղամասերից դուրս: - Տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցները վարել բացառապես գոյություն ունեցող ճանապարհներով, անհրաժեշտության դեպքում բարելավել այն: - Տեխնիկական միջոցների վառելիքաքսուքային (յուղ, դիզել, բենզին և այլն) նյութերի վթարային արտահոսքը բացառելու համար տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցները շահագործել միայն սարքին վիճակում: - Կարմիր գրքում գրանցված բուսատեսակների հայտնաբերման դեպքում առանձնացնել տվյալ պահպանվող գոտին: - Կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների բնադրման և թխսման ժամանակամիջոցում հնարավորինս նվազեցնել տեխնիկական միջոցների կիրառմամբ աշխատանքները:
--	------------------------------	---

Շահագործման փուլ	Ջրի որակ Մաքրման կայան Կենցաղային աղբ	5) Թափոնների /տիղմի/ բացառում, համապատասխան ծառայության միջոցով պայմանագրային հիմունքներով: (f) Կենցաղային աղբը պետք է պատշաճ կերպով հավաքվի և հեռացվի համայնքապետարանի կողմից պայմանագրային հիմունքներով:
------------------	---	--

ՄՈՆԻԹՈՐԻՆԳԻ /ՄՇՏԱԴԻՏԱՐԿՄԱՆ/ ՊԼԱՆ

Գործողություն	Նվազեցնող միջոցառումներ	Որտեղ իրականացնել	Ինչպես իրականացնել	Ժամանակամիջոց	Կատարող
Շինանյութերի մատակարարում	Շինանյութերի գնում արտոնագրված մատակարարներից	Մատակարարի հիմնարկում կամ պահեստում	Փաստաթղթերի ստուգում	Մատակարարման պայմանագրերը կնքելու ընթացքում	Կապալառու
Շինանյութերի և թափոնների տեղափոխում	- տեխնիկական վիճակի ապահովում	- տարածք - Շինանյութերի և աղբի տեղափոխման երթուղիներ	Տարածք տանող ճանապարհների ստուգում	Աշխատանքային ժամերին և դրանցից դուրս անսպասելի ստուգումների իրականացում	Կապալառու

--	--	--	--	--	--

	- Իրականացնել հողերի որակի մոնիթորինգ				
Հողային աշխատանքներ	- Հանված հողային զանգվածը օգտագործվում է տարածքում անհարթությունները հարթելու համար		Գործընթացների ստուգում	Հողային աշխատանքների ընթացքում	Կապալառու

Վայրի բնություն, կենսամիջավայր, Կարմիր գրքում ընդգրկված էնդեմիկ տեսակներ	«Բնության հատուկ պահպանվող տարածքների մասին» ՀՀ օրենքի 17- րդ հոդվածի պահանջների համապատասխան՝ բացառել բուսական և կենդանական աշխարհի ներկայացուցիչների բնակության միջավայրի պայմանների խախտումը, ինչպես նաև անտառհատումները:	Տարածք և հարակից տերածքներ	Արտաքին զննում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, Ազգային պարկի վերահսկողո ւթյուն
Իներտ շինանյութերի զննում	- Շինանյութերի զննում վստահելի մատակարարներից	Իներտ նյութերի պահեստ	Փաստաթղթերի ստուգում Գործընթացների ստուգում	Մատակարարմ ան ընթացքում	Կապալառու, մատակարա ր
Կենցաղային աղբի առաջացում	- Աղբամանների տեղադրում տարածքում - համայնքի թույլտվություն աղբի մշտական տեղակայման վերաբերյալ	Տարածք	Արտաքին զննում	Շինարարության ողջ ընթացքում	Կապալառու, քաղաքապե- տարանի վերահսկողո ւթյուն
Աշխատանքի անվտանգություն	- Անձնակազմի ապահովում արտահագուստով և անձնական պաշտպանիչ միջոցներով - Շինարարության կանոնների և անձնական պաշտպանության նորմերի խստիվ պահպանություն	Տարածք	Ստուգման գործընթացներ	Աշխատանքների ողջ ընթացքում	Կապալառու, պատվիրատ ու

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Մթնոլորտային արտանետումների գույքագրման ձեռնարկ, ЕМЕР/ЕЕА, 2009:
2. СН 245-71. Санитарные нормы проектирования промышленных предприятий.
3. СНиП 1.02.01-85 Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство предприятий, зданий и сооружений.
4. СНиП 2.04.02-84. Водоснабжение. Наружные сети и сооружения.
5. Сборник методик по расчету выбросов в атмосферу загрязняющих веществ различными производствами, Госкомгидромет, Ленинград, 1986.
6. Инструкция о порядке рассмотрения, согласования и экспертизы воздухоохраных мероприятий и о выдаче разрешений на выброс загрязняющих веществ в атмосферу по проектным решениям, ОНД-84-Н.
7. Укрупненные нормы водопотребления и водоотведения для различных отраслей промышленности, Стройиздат, Москва, 1982г.
8. Временное методическое пособие по расчету выбросов от неорганизованных источников в промышленности строительных материалов, МИНПРОМСТРОЙ СССР, Москва 1984г.
9. ՀՀ Կառավարության 2006 թվականի փետրվարի 2-ի "բնակավայրերում մթնոլորտային օդն աղտոտող նյութերի սահմանային թույլատրելի խտությունների (կոնցենտրացիաների-ՍԹԿ) նորմատիվները հաստատելու մասին" թիվ 160-Ն որոշում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾՆԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ԾԱՄԲԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ

ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, ք. Ծամբարակ, Գ. Աճոնիկ 125
Հեռ.՝ (0265)22255, էլ. փոստ՝ chambarak.gegharqun@mts.am

N 673
12 ապրիլ 2024թ.

«ԺԱՄՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ
ՏՆՕՐԵՆ՝ Հ. ՇԱՀԲԱԶՅԱՆԻՆ

ՊԱՐԶԱԲԱՆՈՒՄ

Հայտնում եմ այն մասին, որ Ձեր կազմակերպության կողմից 22.06.2023թ. ներկայացված Դ-298 դիմում-հայտի հիման վրա ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի Ծամբարակ խոշորացված համայնքի կողմից 31.07.2023թ. տրված N 35-Ճ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքում «Նախագծվող հողամասի քնննագիրը» բաժնի 1-ին կետի պահանջում /հողամասի գտնվելու վայրը՝ 05-032-0205-0003 կադաստրային ծածկագրի փոխարեն սխալմամբ գրվել է 05-032-0968-0003 կադաստրային ծածկագիր:

Ձեզ է տրամադրվում Ծամբարակի համայնքապետարանի կողմից ճշտված /սխալը ուղղված և կնքված/ ճարտարապետահատակագծային առաջադրանքը:
Առդիր էլ. նյութ:

Համայնքի ղեկավար

Վազգեն Աղամյան

Կապ. Քաղաքապետության լուսավոր. մեծագույն համարակալներ՝ 4, 1 և և հեռ.՝
+37491131855

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՃԱՄԲԱՐԱԿ ՀԱՄԱՅՆՔ**

ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏԱՀԱՏԱԿԱԳԾԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐԱՆՔ)

N 35-Ճ 31 հունիս 2023թ.

Օբյեկտ

Նոր տեղադրվող ոչ հիմնական փայտյա տաղավարներ և տնակներ, 7.5x 6.0 մ մակերեսով տնակներ և 3.5 x 3.5 մ մակերեսով փայտյա տաղավարներ: Հիմքը փայտյա հենասյուներով 2-րդ կատեգորիա
(օբյեկտը անվտանգ կառուցում, վերակառուցում, ուժեղացում, վերականգնում, գործունեական նշանադրման փոփոխություն, համիրն քննելու, նպատակները, նպատակները, նպատակները և նպատակները (կատեգորիան))
նախագծային փաստաթղթերը (շեփոխ համար)

(նախագծման փուլերը և այլն)

Գտնվելու վայրը

ք. Երևան, Շենգավիթ, Արշակունյաց պ., շենք 50/2, բն. 16

(Անագի: համայնքի, փողոցի անվանումները, շենքի համարը, հողամասի ծանկազիտը)

Կառուցապատող

«ԺԱՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ ք. Երևան, Շենգավիթ, Արշակունյաց պ., շենք 50/2, բն. 16,

(կառուցապատման անվանումը, գտնվելու վայրը, ֆիզիկական անձի անունը, ազգանունը, բնակության վայրը, հեռախոսահամարը, էլեկտրոնային հասցեն)

Առաջադրանքի տրամադրման հիմքը

Կառուցապատողի կողմից 22.06.2023թ. Դ-298 դիմում-հայտը

(կառուցապատման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության տրանսպորտային ենթակառուցվածքի կառուցման համար տրամադրված «անշարժ գույքի» փոփոխման իրավունքը հաստատող անհրաժեշտ փաստաթղթերը)

Առաջադրանքի գործողության ժամկետը

1 տարի

(N 1 հավելվածի 32-րդ կետին համապատասխան)

ՆԱԽԱԳԾՎՈՐ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով՝ Մ 1:500)

1. Հողամասը գտնվում է

Գեղարքունիքի մարզ համայնք Ճամբարակ գյուղ Դրախտիկ 1-ին փողոց 70 /կադաստրային ծածկագիրը՝ 05-032-0205-0003/

(հողամասի դիրքը Ճարտարաշինական միջավայրում, դրա նպատակային և օգործարարական նշանակությունը)

2. (*) Հողամասի չափերը

1.1 հա

(հողամասի սահմանները՝ կողորհնատային նշանադրմամբ, մագլերեքը (հա))

3. Հողամասի առկա վիճակը

Հարթ և մասնակի թեք ռելիեֆ

(ռելիեֆի բնութագրերը, շենքերի (պղ. թվում՝ ըստ ընդհանուր նկարագրի) առկայությունը (նպատակներում, նշանակությունը)

4.(*) Տրանսպորտային պայմանները

հանրայնությունը, շինարարական նյութերը և այլն), կանաչապատումը, քարեկարգումը և այլն)

5.Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ
(ջրամատակարարման, կոյուղու, գազամատակարարման, տաք ջրի մատակարարման, էլեկտրամատակարարման, էլեկտրոնային հաղորդակցության համակարգեր)

Չկա

(նախաշինչի տրամադրված կամ կից տարածքով ձևված ինժեներական ենթակառուցվածքները, սկզբնական փուլում)

6.(*) Կից հողամասեր

Ընդհանուր օգտագործման հանրային լողափներ

(կից հողագտաբերման մեթոդով և դիմաց առիճանները՝ համաձայն ներկայացված քարտեզի)

7.Քննության հատուկ պահպանվող և (կամ) պատմամշակութային հուշարժանների տարածքներ (պահպանական գոտիներ)

Չկա

8.(*) Հատակագծային տեղամասավանդումներ

Չկա

(հողաբնիկ անվանումը, կարգավիճակը և այլն)

(տեղանքում գործող աղբահավաքման, սառչողանվող ջրերի հավաքման, ինժեներական ենթակառուցվածքների և այլ օբյեկտների նկատմամբ առիճանավանդումները, այլ տվյալներ՝ սերվիտուտները)

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՊԼԱՆՁՆԵՐ

(աստղանիշով (*) նշված դրույթների գրաֆիկական արտացոլումը տրամադրվում է կից ներկայացվող ամփոփ սխեմայով Մ 1:500)

9.Ճարտարապետահատակագծային պահանջներ

Նոր տեղադրվող ոչ հիմնական 3.5 x 3.5 մ մակերեսով փայտյա 25 տաղավարներ և 7.5x 6.0 մ մակերեսով 12 տնակներ,

(նշելով Հայաստանի Հանրապետության զբնակչության և տրամադրված տնակների քանակության փոփոխությունը, սակայն ընդհանրապես չպետք է փոխարինվի իրականացվող կամ դրանց իրականացվող դեպքում՝ կառուցվող լիցենզիայով ընդհանուր առմամբ միջառնակի պայմաններին, ստացվող օբյեկտները ճակատները՝ ձևավորման, տնակների, առաջին դռների, պատուհանների համապատասխանությունը և գծագրի լինումները (կրկնաշրջան))

150 մ

9.1.(*) օբյեկտի հեռավորությունը կարմիր գծից (մետր)

Այլ հողերին կից

9.2.(*) հեռավորությունը հարևան հողակտորներից (օբյեկտներից) (մետր)

7 մ

9.3.թույլատրելի բարձրությունը (մետր)

9.4.կառուցապատման խտության գործակիցը (կառույցի (կառույցների) ընդհանուր մակերեսի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին)

40 %

9.5.կառուցապատման տոկոսը (կառուցապատվող (անջրանցիկ) տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

40 %

9.6.կանաչապատման տոկոսը (կանաչապատ տարածքի հարաբերությունը հողամասի մակերեսին՝ տոկոսներով (%))

60 %

9.7.ալ պահանջներ

Չկան

10.Հորամասում գտնվող շենքերի ու շինությունների ընդմասն

Չկան

կամ տեղափոխման (ապամոնտաժման) պայմանները և աշխատանքների հերթապահությունը

11.Ստորգետնյա, կիսանկուղի և առաջին հարկերի տարածքների օգտագործման պայմանները

Չկան

12.(*) Ինժեներական ցանցեր և սարքավորումներ

Չկան

12.1.(*) ջրամատակարարում, կոյուղի, տաք ջրի մատակարարում

Խորքային հոր

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական նախնականների)

12.2.(*) էլեկտրամատակարարում

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆ ՑԱՆՑԵՐ»

12.3 (*) զագամատակարարում
12.4. (*) էլեկտրոնային հաղորդակցության մալուխատար կոյուղու (ներառյալ դիտահորը) տեղադիրքը

12.5. թողլ հոտանքներ
12.6. աղբահանություն
13. Տարածքի ինժեներական նախապատրաստում

14. Բարեկարգում

15. Շինարարական նյութեր

16. Պաշտպանական կառույցներ

17. Հակահրդեհային պահանջներ

18. Հաշմանդամների և քնակչության սակավաշարժ խմբերի պաշտպանության միջոցառումներ

19. Շրջակա միջավայրի պահպանում

20. Շինարարության կազմակերպում

21. Առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը

«ԳազպրոմԱրմենիա»ՓԲԸ

(համաձայն մատակարարող կազմակերպության տեխնիկական պայմանների)

Չկան

(համաձայն N 1 հավելվածի 57-րդ կետի 2-րդ ենթակետով սահմանված նյախային տվյալներով)

Չկան

Կատարել մինչև 5 կմ

Իրականացնել որոշ հատվածի գրունտի հանում և տեղում փռում,

(ոնշմնի կազմակերպման: ջրահեռացման, ինժեներական պաշտպանության միջոցառումները)

Նախատեսել տարածքի ցանկապատում մետաղյա ցանցով

(բանդաջնտային պլանավորման վերաբերյալ պահանջները, կառուցապատում, ճարտարամետրական փուլը ծնելու, ցանկապատում, գրվազը և այլն)

Տեղական և արտերկրի արտադրության շինանյութեր

(շինարարական նյութերի ազտացործման առաջադրությունները տանիքներին, հակառետրի լուծումներին, արտաքին դռներին, պատուհաններին վերաբերյալ)

Չի պահանջվում

(արտակարգ իրավիճակներում մարդկանց և շրջակայի պաշտպանության միջոցառումները)

Փայտից կոնստրուկցիաները ներկել հականեխիչ և հակահրդեհային նյութով

(հակահրդեհային նախնագրության ապահովման միջոցառումները)

Չի պահանջվում

Չի պահանջվում

(շրջակա միջավայրը վտանգավոր ազդեցությունից լուծարելու միջոցառումները)

Չկան

(առաջադրությունների շինարարության հետ կապված անբարենպաստ ազդեցության բացառման, ջրաղբային տնտեսության և տրանսպորտի անխափան աշխատանքի ապահովման վերաբերյալ)

01/08/2023-ից մինչև 01/08/2024-ը,

(նշվում են առաջադրանքի գործողության ժամկետը և նախագծի մշակման փուլերը)

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

22. Նախագծային փաստաթղթերի փորձաքննությանը ներկայացվող պահանջներ

23. Միջանկյալ համաձայնեցում

24. Հասարակական քննարկումներ

25. Համաձայնեցումների կամ մասնագիտական եզրակացությունների ստացում

26. Փոստային բաժանորդային պահարանների տեղադրում

Պարզ փորձաքննություն, ՇՄԱԳ փորձաքննություն

(Հայաստանի Հանրապետության որոշակի մասին կազմակերպության տեսակը կամ նախագծի նպատակը/հիմքը, որում կատարելով համապատասխան իրավական ակտներ)

Ճամբարակի համայնքապետարանի հետ

(իրավաստ մարմնի կամ Հայաստանի Հանրապետության որոշակի մասին կազմակերպության շահագրգիռ մարմնի/հետ նախագծի նախագծի համաձայնեցում, նշվում է նաև առաջադրանքի փորձուման ընթացիկությունը՝ N 1 հավելվածի 57-րդ կետով բախտահանված դեպքում)

(Հայաստանի Հանրապետության որոշակի մասին կազմակերպության տեսակը կամ նախագծի նպատակը/հիմքը, որում կատարելով համապատասխան իրավական ակտներ)

(նշվում են տվյալ թղթերի համաձայնեցման/ որոշման/ ստորագրման պահանջները որոշակի մասին կազմակերպության տեսակը կամ նախագծի նպատակը/հիմքը, որում կատարելով համապատասխան իրավական ակտներ)

Չկա

Կ.Տ.

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ՝

Վահգեն Ադամյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ՆԿԱՏԱՄԲ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ
ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑՄԱՆ

Սույն վկայականով հաստատվում է 19 հունիսի 2023 թվականին գույքի նկատմամբ իրավունքների պետական գրանցման միասնական մատյանում կատարված անշարժ գույքի նկատմամբ իրավունքի պետական գրանցումը հետևյալ տվյալներով.

1. ԳՐԱՆՑՎԱԾ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ՍՈՒԲՅԵԿՏ(ՆԵՐ)

«ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ

2. ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔԻ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ ԵՎ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ

Մարզ Գեղարքունիք, համայնք Ճամբարակ գյուղ Դրախտիկ 1-ին փողոց 70

3. ԳՐԱՆՑՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ՀԻՄՔ ՀԱՆԴԻՍԱՑԱԾ ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԸ

Հողամասի կառուցապատման իրավունքի առուվաճառքի պայմանագիր 14/06/2023թ.ս/մ 2991

4. ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

Կադաստրային ծածկագիրը՝ 05-032-0205-0003

Մակերեսի չափը (հա)՝ 1.1

Նպատակային նշանակությունը՝ հատուկ պահպանվող տարածքների

Գործառնական նշանակությունը կամ հողատեսքը՝ Հանգստի համար նախատեսված

Գրանցված իրավունքի տեսակը՝ ՀՈՂԱՄԱՍԻ ԿԱԴՈՒՑԱՊԱՏՄԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔ

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 19062023-05-0042, գաղտնաբառ՝ 1AJHX3Q9KYBH

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կապույտ է ստացվել Կադաստրի կոմիտեի
www.e-cadastre.am կայքի միջոցով

Էջ 1/2

5. ՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐԵՐԸ

- 1) Նպատակային նշանակությունը՝
- 2) Բնութագրերը ըստ առանձին շինությունների՝

Հ/Հ	Կադաստրային ծածկագիր	Տեսակ	Մակերես	Գրանցված իրավունքի տեսակ

Լրացուցիչ նշումներ և տեղեկություններ

Կառուցապատման իրավունքի ժամկետը մինչև 16/02/2032թ.

Գրանցումը իրականացնող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը՝ ՀՐԱՆՏ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ

Զբաղեցրած պաշտոնը՝ Անշարժ գույքի գրանցման միասնական ստորաբաժանման անշարժ գույքի ավագ ռեգիստր

ՎԿԱՅԱԿԱՆ N 19062023-05-0042, գաղտնաբառ՝ 1AJHX3Q9KVBH

Փաստաթղթի իսկությունը և վավերականությունը կախող է ստուգվել Կադաստրի կոմիտեի www.ecadastre.am կայքէջի միջոցով

Էջ 2/2

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԴԱՄԱՐԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԼԱՁԱՆՑ ՊԵՏԱԿԱՆ ՌԵԳԻՍՏՐ
ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԻԱՄԱՆԱԿԱՆ ԳՐԱՆՑԱՐԱՏՎԱՆՈՒՑ ՔԱՂԱՎԱՆԻՔ um 2021-03-09

«ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ»

Սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն (ՍՊԸ)

Գրանցման համար 269.110.1166668

Հիմնադրման տարի 2021

Գրանցման ամսաթիվ 2021-03-09

Գործունեության ժամկետ Անժամկետ

Կարգավիճակ

Իրավաբանական անձի լուծարման գործընթացում գտնվելու կամ գործունեության (գոյության) դադարման մասին պետական միասնական գրանցամատյանում տեղեկություններ գրառված չեն:

Իրավաբանական անձի ծածկագիր (ՁԿԴ) 52540909

Հարկ վճարողի հաշվառման համար (ՀՎՀՀ) 02290293

Սոցիալական վճարների պարտավորությունների անձնական հաշվի քարտի համար (Ապահովարդի ծածկագիր) 42116668

ԷԼ փոստ -

Կայք -

Գտնվելու վայրը

Հասցե ԱՐԴԱՎՈՒՆՅԱՑ Պ. / Ե / 50/2 / 16 ԲՆ. ԵՆԳՎԱԿԻԹ
0061 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Հեռախոս 077 513333

Գործադիր մարմնի ղեկավար

Պաշտոն Տնօրեն

Անուն Ազգանուն ՀԱՍՄԻԿ ԵԱՀԲԱՋԱՆ ՀԱԿՈԲԻ

Անձնագրային տվյալներ 003724531 2015-01-12 012

Հասցե ԱՐԴԱՎՈՒՆՅԱՑ Պ. / Ե / 50/2 /
0061 ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՔԻ ՄԱՐԶԻ ՃԱՄԲԱՐԱԿ
ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐ**

Հայաստանի Հանրապետության Գեղարքունիքի մարզի ճամբարակ համայնք
ՀՀ, Գեղարքունիքի մարզ, ք.ճամբարակ, (0265)22255, chamberak.gegharqunik@mta.gov.am

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

01 ՕԳՈՍՏՈՒՄ 2024թվականի N 834-Ա

ՆԱԽԱԳԾՄԱՆ ԹՈՒՅԼՏՎՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԿԵՏԸ ԵՐԿԱՐԱԶՔԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Համաձայն «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետի, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2015 թվականի մարտի 19-ի թիվ 596-Ն որոշման և հիմք ընդունելով կառուցապատող «ԱՐԽԻԿՈՄՖՈՐՏ»ՍՊԸ-ի կողմից 29.07.2024թ. տրված Մ-1484 ը

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ ԵՄ՝

1. Երկարաձգել ճամբարակի համայնքապետարանի կողմից 31.07.2023թվականին կառուցապատող «ԺԱՍՄԻՆԱ ԳՐՈՒՊ»ՍՊԸ-ին տրված N35-Ճ նախագծման թույլտվության ժամկետը 5/հինգ/ամիս ժամկետով նախագծի լրամշակման նպատակով:
2. Կազմված նախագծային փաստաթղթերը անհրաժեշտ է ներկայացնել համաձայնեցման և ստանալ շինարարության թույլտվություն:
3. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից:

Համայնքի ղեկավար՝

2024 թ. օգոստոսի 01
ք.ճամբարակ

ՎԱՀԱԳԵՆ ԱՂԱՍՅԱՆ